2021

Årsredovisning

Info 0724

tillväxt verket

Tillväxtverket arbetar för hållbar tillväxt och konkurrenskraftiga företag i alla delar av Sverige.

Det gör vi genom att stärka företag och regioner. Vi erbjuder kunskap, nätverk och finansiering. Det ger direkt nytta till företag, och också förutsättningar för företag och regioner att möta framtidens utmaningar.

Tillväxtverket är en nationell myndighet med regional närvaro på nio orter. Vår vision är ”Ett Sverige med fler företag som vill, kan och vågar”

Förord 4

Vårt uppdrag 5

Vår organisation 7

Utvecklingsresan 9

Ledningsgrupp 10

Styrelse 12

Resultatredovisning 14

1. Stöd vid korttidsarbete 16
2. Hållbar tillväxt och stärkt konkurrenskraft i företag 22
3. Villkor och förutsättningar för företag 42
4. Hållbar regional utveckling och landsbygdsutveckling 52
5. Övriga återrapporteringskrav, uppdrag och uppgifter 75
6. Vår kompetensförsörjning 84
7. Året i siffror 86

Finansiell redovisning 90

Förord

Tiden går snabbt och vi lägger ytterligare ett verksamhetsår bakom oss. Återigen ett år präglat av pandemin och Tillväxtverket har fortsatt att utveckla system och utbetala stöd för korttidsarbete till många företag i olika branscher. Behovet av stödet har varit fortsatt stort under året. Antalet personer som någon gång under 2021 beviljats stöd uppgår till 112 307. Vi bidrog till att näringslivet klarat pandemins påfrestningar relativt väl, även om vissa branscher varit och delvis fortfarande är extremt hårt drabbade.

Det är angeläget att dra lärdomar inför framtiden när det gäller arbetsformer, processutveckling och digitalisering. Men också till exempel om vad som kan förbättras inom lagstiftningen och hur ett utökat samarbete mellan myndigheter kan bidra till en mer effektiv hantering och så stor nytta som möjligt.

Året har varit intensivt också inom många av våra övriga uppdrag och kännetecknas framför allt av att vi stärkte vår förmåga att anpassa oss och snabbt leverera utifrån nya förutsättningar. Det kommer vi att ha stor nytta av även framöver, både som organisation och på ett individuellt plan.

Tillväxtverket har bedrivit ett omfattande arbete under året, både vad gäller insatser kopplade till pandemin och i rollen som regeringens operativa myndighet för en del av näringspolitiken. Omställning i företag och regioner är fortsatt en röd tråd. Betydelsen av verksamt.se som den naturliga platsen för samlad myndighetsinformation till företagare har blivit än tydligare. Vi är snart inne i en ny period med EU:s regionala strukturfondsprogram, den nya Fonden för rättvis omställning, och den förstärkta finansieringen från EU för omställning och återhämtning från pandemin. Dessa är alla viktiga finansieringskällor för återuppbyggnad av näringslivet.

Vi är nu mitt uppe i det viktiga arbetet med att forma framtiden och blicka bortom pandemi och den stora påverkan den har haft på vår verksamhet. Våra huvudleveranser 2022 handlar dels om att färdigställa och överföra handläggningen av stödet vid korttidsarbete, dels om att starta EU-programmen 2021–2027 och avsluta pågående program. Det kommande året kommer att präglas av omfattande omställning och utveckling för att skapa förutsättningar att ta tillvara de möjligheter som uppstår i den framtid som vi har framför oss

Gunilla Nordlöf, generaldirektör

Vårt uppdrag

Uppgifter, erbjudanden och mål

Tillväxtverkets huvuduppgifter är enligt regeringens instruktion att i alla delar av landet främja hållbar näringslivsutveckling och hållbar regional tillväxt samt att förvalta och genomföra strukturfondsprogram.

Tillväxtverket är förvaltande myndighet för de regionala strukturfondsprogrammen och det gränsregionala programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak.

Vi har sammanfattat och konkretiserat vårt uppdrag i vår verksamhetsidé: Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft.

Konkurrenskraft skapas av innovativa och växande företag som verkar i attraktiva regioner, och som utvecklar den svenska ekonomin i takt med förändringarna på globala marknader.

Våra erbjudanden

Vi erbjuder våra målgrupper och intressenter kunskap, nätverk och finansiering.

Kunskap om företag och regioner

Vi utvecklar och förmedlar kunskap om svenskt näringsliv och de utmaningar och möjligheter som företag och regioner står inför. Kunskapen har vi liksom andra nationella aktörer och regioner nytta av i arbetet för stärkt konkurrenskraft.

Nätverk för effektiv samverkan

Vi samverkar med offentliga och privata organisationer i nätverk av olika slag. Vi sammanför dessutom nationella myndigheter och organisationer med aktörer som verkar regionalt och lokalt, så att samhällets resurser för stärkt konkurrenskraft används effektivt. Vi samarbetar även över landsgränser runt Östersjön och inom EU.

Finansiering som stärker näringslivet

Vi bidrar till att affärsidéer med potential får finansiering. Det gör vi genom egna insatser och genom att sprida kunskap om möjligheter till kapitalförsörjning. Finansiering är också ett viktigt verktyg i arbetet för regional utveckling. Vårt största enskilda uppdrag är att bidra till att EU-medel investeras i projekt för regional tillväxt och sysselsättning. Under 2021 har hanteringen av stöd vid korttidsarbete inneburit betydande finansiering.

Tre mål

I våra uppdrag arbetade vi utifrån följande tre övergripande mål:

Hållbar tillväxt och stärkt konkurrenskraft i företag

Bidra till hållbar tillväxt och att svenskt näringsliv blir konkurrenskraftigt genom små och medelstora företag.

Villkor och förutsättningar för företag

Bidra till att företagen får bättre förutsättningar med enklare och mer attraktiva villkor.

Hållbar regional utveckling och landsbygdsutveckling

Främja en hållbar regional tillväxt och bidra till att utvecklingskraft i alla delar av landet tas tillvara och utvecklas.

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft.

Vår organisation

Medarbetare och organisation

Tillväxtverket har medarbetare fördelade på nio kontor. Vi finns i Malmö, Göteborg, Jönköping, Örebro, Stockholm, Gävle, Östersund, Luleå och Arjeplog. Antal årsarbetskrafter uppgick under 2021 till 875.

Tillväxtverket leds av en styrelse som ansvarar för verksamheten inför regeringen. Generaldirektören ingår i styrelsen och ansvarar för den löpande verksamheten i enlighet med styrelsens direktiv och riktlinjer.

Verksamheten är indelad i följande avdelningar:

Företag

Avdelning Företag har fokus på insatser som riktar sig direkt till företag. Här arbetar vi med information, kunskap och finansiering till företag som vill utveckla sin verksamhet.

I avdelning Företag ingår en separat avdelning som skapades 2020 för Tillväxtverkets arbete med stöd vid korttidsarbete.

Förenkling

Avdelningen Förenkling har fokus på de långsiktiga förutsättningarna för näringslivets utveckling. Här arbetar vi med att identifiera och undanröja hinder för företagande, förbättra regelverk samt stimulera entreprenörskap och attraktiva miljöer för företagande.

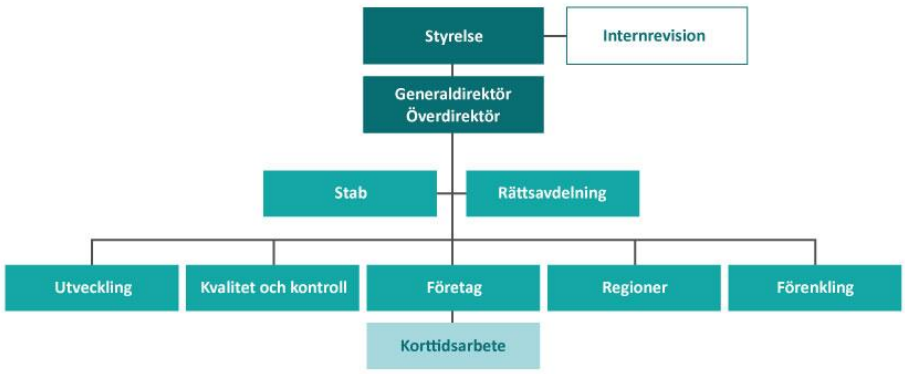

Regioner

Avdelningen Regioner har fokus på företag i sin regionala miljö. Här ligger ansvaret för dialog med regionerna kring strategiska satsningar och ett effektivt regionalt tillväxtarbete. Ett resultatorienterat genomförande av EU:s struktur- och investeringsfonder är en annan viktig uppgift.

Stab

Stabsavdelningen har ansvar för att stödja generaldirektören, överdirektören och ledningsgruppen. I det ingår att driva, utveckla och följa upp processen för ledning och styrning samt kvalitetssäkra interna besluts- och beredningsprocesser. I avdelningens ansvar ingår att identifiera, föreslå och driva strategisk inriktning inom ekonomistyrning, kompetensförsörjning, fysisk och digital arbetsplats samt intern och extern kommunikation.

Avdelningen ansvarar för en samordnad och strategisk dialog med Regeringskansliet. Avdelningens uppdrag är även att ansvara för att myndigheten har en ändamålsenlig förvaltning och att stödja hela myndigheten inom HR, ekonomi, kommunikation, intern service, allmän administration och säkerhet.

Utveckling

Utvecklingsavdelningen är drivkraften för Tillväxtverkets samlade utveckling och skapar värde genom att utveckla system och arbetssätt tillsammans med andra. Det innebär att avdelningen ansvarar för utveckling och förvaltning av enhetliga arbetssätt och processer, myndighetens strategiska digitala utveckling samt utveckling och förvaltning av system, tjänster och verktyg. Avdelningen ansvarar även för utvecklingsprocessen och arbetssätt i utveckling, såsom utvecklingsportfölj, projektmodell och andra metoder.

Rättsavdelning

Rättsavdelningen ansvarar för att tillhandahålla allmänjuridisk konsultation, myndighetens registratur och arkiv, att utveckla och driva myndighetens regelstyrning, att se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag och medborgare. Avdelningen ansvarar även för att informera om EU:s statsstödsregler på lokal, regional och nationell nivå samt, i den utsträckning regeringen beslutar, bistå när Europeiska kommissionen gör kontrollbesök som gäller statligt stöd.

Kvalitet och kontroll

Avdelningen Kvalitet och kontroll ansvarar för att ge stöd och service till verksamheten inom granskning, revision, intern styrning och kontroll. Vidare ansvarar avdelningen för granskning av myndighetens alla stödformer utom transportbidrag, regionala investeringsstöd och finansiella instrument.

Utvecklingsresan

Strategi för att stärka förmåga till förändring

Tillväxtverket antog 2019 en utvecklingsstrategi för hur vi som myndighet ska skapa förutsättningar för att främja tillväxt i en ny tid. Vi har ett komplext uppdrag, och omvärlden förändras snabbt. Det har vi tydligt märkt av de senaste två åren. För att framtidssäkra oss och för att fortsätta vara relevanta behöver vi fortsätta att utvecklas.

Målen i utvecklingsstrategin

För att vara en myndighet i takt med tiden har vi satt upp mål för tre områden som hänger ihop och förstärker varandra. De står för tre tydliga förflyttningar som vi vill göra till 2024:

- Skapa – vi agerar på vår kunskap
- Smart – vi har enkla och smarta processer
- Samarbete – vi fungerar som en partner

Stora förändringar och omställning

Vår utvecklingsresa har under de senaste två åren präglats av större förändringar än vad någon kunnat förutspå. Nya och förändrade uppdrag har ställt höga krav på att snabbt utveckla nytt och göra omprioriteringar. Ibland har medarbetare bytt arbetsuppgifter flera gånger, och chefer och ledare har bildat tvärfunktionella samarbeten både inom och utanför vår egen organisation. Tack vare en tydlig styrning och gemensam målbild har vi åstadkommit den kraftsamling som krävts.

För att göra det enklare för företag och för att öka den interna effektiviteten har exempelvis ärendeprocessen inom korttidsarbete digitaliserats och automatiserats. Nödvändiga framgångsfaktorer går att finna just inom de målområden som identifierats inom strategin. Att hitta nya vägar för att skapa och sprida vår kunskap, hitta smartare sätt att jobba för att vara effektiva, och att utveckla samarbeten både internt och externt. Under 2021 har Utvecklingsavdelningen bildats för att vara en drivkraft för Tillväxtverkets samlade utveckling. Under året har avdelningen främst fokuserat på våra huvudleveranser inom korttidsstödet och förberedelser inför kommande programperiod i EU-fonderna.

Ledningsgrupp

Gunilla Nordlöf

Generaldirektör för Tillväxtverket

Ordförande i Riksgälden

Ledamot i:

Post- och telestyrelsen (t.o.m. 2021-06-30)

styrelsen för Stockholms universitet

SU Holding/SU Inkubator

Francisca Ramsberg

Överdirektör

Tidigare biträdande budgetchef och departementsråd vid Finansdepartementet

Fil.kand. i nationalekonomi, Uppsala universitet

Lars Wikström

Stabschef

Tidigare enhetschef på Nutek och Tillväxtverket

Pol. kand. och magisterexamen inom kvalitets- och ledarskapsutveckling, Mittuniversitetet

Tove Kockum

Rättschef (sedan maj 2021)

Tidigare enhetschef på Konkurrensverket och ämnessakkunnig på Justitiedepartementet

Jur. kand. Stockholms universitet, Post Graduate Diploma, EC Competition Law, King's College London

Richard Källstrand

Avdelningschef Kvalitet och kontroll

Tidigare administrativ chef på Post- och telestyrelsen

Ek. mag. i företagsekonomi, Stockholms universitet

Lena Carlsson

Avdelningschef Utveckling

Tidigare Digitaliseringskommissionen, Vice President Melbourne IT, ämnesråd Näringsdepartementet

MBA Australian Graduate School of Management, LLM University of Illinois, Jur. kand. Stockholms universitet

Tim Brooks

Avdelningschef Företag

Tidigare departementsråd och sekretariatschef på Näringsdepartementet

BA, University College Cork, Irland

Anna Johansson

Avdelningschef Förenkling

Tidigare enhetschef på Tillväxtverket

Jurist och Civilekonom Stockholms universitet

Patrik Sällström

Tillförordnad avdelningschef Regioner

Tidigare avdelnings-, region- och enhetschef på Tillväxtverket, planeringsdirektör på Länsstyrelsen

Civilekonom, Handelshögskolan i Umeå

Styrelse

Kristina Alsér, ordförande
Ledamot sedan 2014 (juli)
Ordförande i:
Mercatus Engineering AB
Arkitektbolaget AB
Lojala turistbyrån
Ledamot i:
Södra Skogsägarna
Familjen Kamprads stiftelse
Entreprenörinvest AB

Carl Melin
Ledamot sedan 2017 (augusti)
Forskningsledare i tankesmedjan Futurion AB
Fil. dr. statskunskap
Styrelseledamot i Stiftelsen Tekniska Museet
Ersättare i Haninge Holding AB

Margareta Dahlström
Ledamot sedan 2017 (augusti)
Professor i kulturgeografi vid Karlstads universitet
Ledamot i Reglabs styrelse

Sara Wallin
Ledamot sedan 2017 (augusti)
Vd för Chalmers Ventures AB
Ledamot i styrelserna för Göteborgs Universitet
Västsvenska Handelskammaren
Seafire AB
Finanskompetenscentrum

Per Grankvist
Ledamot sedan 2018 (april)
Journalist och expert på hållbarhetsfrågor
Styrelseledamot i Vad Vi Vet Media och Data Act Lab

Amir Sajadi
Ledamot sedan 2018 (april)
Entreprenör och grundare av Järvaskolan
Styrelseordförande för Stiftelsen Roya Foundation
Styrelseledamot för Karlstads universitet

Mikael Westberg

Ledamot sedan 2021 (oktober)

Rättschef Försäkringskassan

Ledamot i:

Domstolsverkets insynsråd

Myndigheten för arbetsmiljökunskaps insynsråd

Styrelseledamot i Stiftelsen Kungafonden med folket för fosterlandet

Gunilla Nordlöf

Ledamot sedan 2013 (juni)

Generaldirektör för Tillväxtverket

Ordförande i Riksgälden

Ledamot i:

Post- och telestyrelsen (t.o.m. 2021-06-30)

styrelsen för Stockholms universitet

SU Holding/SU Inkubator

Tove Kockum

Rättschef sedan 2021 (maj)

Styrelsens sekreterare

Resultatredovisning

Resultatredovisningen beskriver hur Tillväxtverket under 2021 tog sig an uppdraget att stärka företagens konkurrenskraft.

Resultatredovisningen av 2021 års verksamhet följer strukturen i Tillväxtverkets regleringsbrev och instruktion. I respektive avsnitt anges vilka återrapporteringskrav, uppdrag och instruktionsuppgifter som avsnittet omfattar.

Vi inleder resultatredovisningen med återrapportering av vårt stöd vid korttidsarbete, följt av regleringsbrevets tre målområden. Dessa huvudavsnitt är indelade i underavsnitt med redovisning av resultat och utveckling samt en samlad bedömning.

Därefter redovisar vi övriga återrapporteringskrav och uppdrag samt övriga uppgifter enligt instruktionen, vår kompetensförsörjning samt året i siffror.

- Stöd vid korttidsarbete
- Hållbar tillväxt och stärkt konkurrenskraft i företag
- Villkor och förutsättningar för företag
- Hållbar regional utveckling och landsbygdsutveckling
- Övriga återrapporteringskrav, uppdrag och uppgifter
- Vår kompetensförsörjning
- Året i siffror

Tillväxtverket använder förändringsteorier och resultatindikatorer för att bedöma verksamhetens resultat. Vi har delat upp individbaserad statistik enligt kön där det varit möjligt. Antal ärenden och styckkostnader redovisas för stöd vid korttidsarbete, som enligt vår bedömning är det enda ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden.

De insatser som Tillväxtverket utvecklar och genomför ska enligt myndighetsinstruktionens femte paragraf:

1. beakta skillnader i förutsättningar i olika typer av regioner,
2. i gles- och landsbygder, i små och medelstora städer och i storstadsområden
3. utgå från företagens och företagarnas behov
4. beakta kvinnors och mäns förutsättningar
5. vara marknadskompletterande och konkurrensneutrala
6. beakta sociala och miljömässiga aspekter.

Vi har beaktat dessa olika aspekter löpande i de olika insatser som vi redovisar.

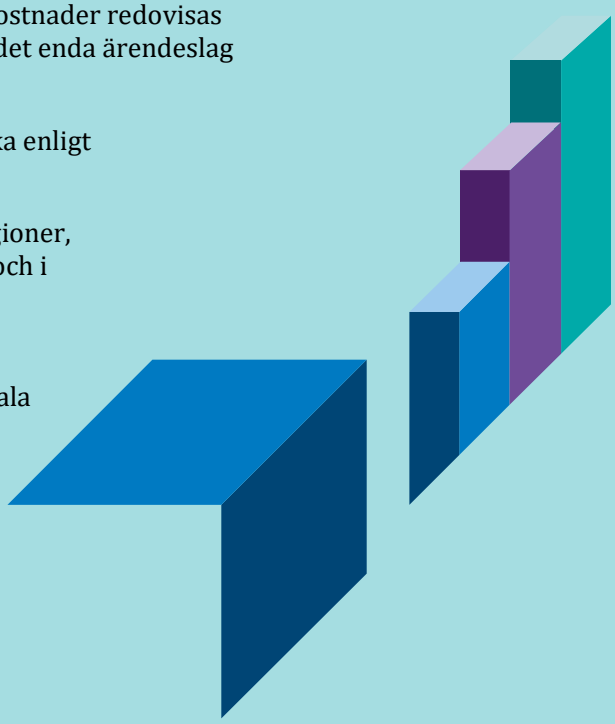

Innehållsförteckning resultatredovisning

Stöd vid korttidsarbete **16**

Hållbar tillväxt och stärkt konkurrenskraft i företag **22**

Fler och växande företag 22
Hållbar näringslivsutveckling, innovationer och internationalisering 30
Mångfald av företag och företagare 35
Främja befintliga och nya näringar 37

Villkor och förutsättningar för företag **42**

Förenkling genom digitalisering 42
Konsekvensutredning vid regelgivning 47
Förenkling genom regler och regeltillämpning 48

Hållbar regional utveckling och landsbygdsutveckling **52**

Lokal och regional utvecklingspolitik 52
Regionala företagsstöd 57
Förvaltning och genomförande av strukturfondsprogram 60
En sammanhållen landsbygdspolitik 68

Övriga återrapporteringskrav, uppdrag och uppgifter **75**

Hållbar tillväxt 75
Övrigt 79

Vår kompetensförsörjning **84**

Tillväxtverket är en attraktiv arbetsplats 84

Året i siffror **86**

Stöd vid korttidsarbete

ÅK 4.2 Resultatet av myndighetens arbete med tillämpning av lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. De medel som har använts för arbetet ska redovisas. Myndigheten ska även rapportera det arbete som bedrivits för att upptäcka fusk i samband med tillämpningen av lagen samt det arbete som har bedrivits för att främja en enkel och effektiv ärendehantering av stödet för företagare. Tillväxtverket ska återrapportera till regeringen (Näringsdepartementet) senast 31 januari 2022, med en delrapportering till regeringen (Näringsdepartementet) senast 1 juni 2021.

FÅB 3 kap 1 § Myndigheten ska redovisa antal ärenden och styckkostnader för de ärendeslag som enligt myndighetens bedömning omfattar ett stort antal ärenden.

Resultat och utveckling

Bakgrund

16 mars 2020 meddelade regeringen att Tillväxtverket fick i uppdrag att hantera stödet vid korttidsarbete, vilket reglerades genom nya bestämmelser i lag (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. 7 april trädde lagändringarna i kraft och samma dag kunde företag ansöka om stöd hos Tillväxtverket. 15 februari 2021 trädde en förlängning av stödet i kraft vilket reglerades i en tillfällig lag. Förlängningen avsåg perioden 1 december 2020 till 30 juni 2021, men utgjorde i praktiken ytterligare ett tillfälligt stöd vid korttidsarbete. Det tillfälliga stödet vid korttidsarbete förlängdes därefter och företag kunde från och med 3 november söka retroaktivt stöd för månaderna juli, augusti och september 2021.

Mål

Det har varit viktigt för Tillväxtverket att rätt företag får rätt stöd i rätt tid. Tillväxtverket arbetar efter följande mål vid hantering av stödet vid korttidsarbete:

- *Skyndsamt*
  Medel ska utbetalas till berättigade företag med hög hastighet för att förhindra konkurser och uppsägningar under pågående ekonomiska kris.

- *Rättssäkert*
  Tillväxtverket ska tillhandahålla ett system som upprätthåller rättigheter och skyldigheter mot stödsökande.

- *Ansvarsfullt*
  Systemet ska säkerställa att skattemedel hanteras ansvarsfullt och minimera utbetalningar till icke stödberättigade.

Utveckling av stödet

Sedan Tillväxtverket fick uppdraget har ett stort antal lag- och förordningsändringar ägt rum vilket fått stor påverkan både för handläggarorganisationen och utvecklingen av systemstöd. De många och ofta snabba förändringarna av regelverket innebar omfattande utveckling av systemstöd. Ansökan för det tillfälliga stödet vid korttidsarbete för stödperioden december 2020 till juni 2021 och ersättning för kompetensinsatser lanserades 29 mars. Avstämning för stödperioden lanserades 1 juli. Därtill lanserades ytterligare ansökan och avstämning för stödperioden juli till september 3 november.

Parallellt har lagstiftningen prövats i domstol vilket i vissa fall resulterat i nya rättstillämpningar som krävt anpassning av arbetssätt och systemstöd. 19 juni fastställdes i dom från Högsta förvaltningsdomstolen hur jämförelsemånaden ska definieras enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. Tillväxtverket erbjöd berörda företag med pågående ärenden möjlighet att begära ändring av jämförelsemånad.

I samband med sekretesslättnaderna 1 augusti och 21 oktober lanserade Tillväxtverket ett webbformulär, en digital tjänst för utlämning samt en extern statistiktjänst för att möjliggöra en effektiv utlämning av beslut. Totalt lämnade vi ut 1 974 beslut. Antal sökningar i extern statistiktjänst uppgick till 227 372, vilket inkluderar sökningar på beslut samt statistik för korttidsarbete.

30 september upphörde den tillfälliga förlängningen av korttidsstödet. Från 1 oktober kunde företag ansöka om det ordinarie stödet enligt den permanenta lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. Samma dag lanserade Tillväxtverket ansökan för det ordinarie stödet vid korttidsarbete.

Handläggning och utfall av stödet

Behovet av stödet har fortsatt varit stort under 2021. Antalet personer som någon gång under 2021 har beviljats stöd uppgår till 112 307. De branscher som har påverkats hårt av restriktioner som följd av pandemin har också sökt korttidsstöd i stor utsträckning.

I tabellen nedan redovisas antal ansökningar samt antal expedierade ärendebeslut gällande korttidsarbete under 2021.

Antal inkomna ansökningar och antal expedierade ärendebeslut

	Totalt	Korttidsarbete 2020	Korttidsarbete december 2020 till juni 2021	Korttidsarbete juli till september 2021
Inkomna ansökningar	46 254	---	33 546	12 708
Antal bifall	39 337	1 436	27 578	10 323
Antal avslag	2 568	334	2 234	0
Antal avstämning 1 till 4	19 355	19 355	---	---
Antal slutavstämning	71 602	55 554	16 048	---

Skillnaden mellan under året inkomna och beslutade ansökningar avser ärenden som inte hanterats, makulerats eller återtagits av sökande. Avstämning 1 till 4 avser enbart korttidsstödet 2020 exklusive slutavstämning. Beslut i slutavstämning avser beslut i slutet på stödperioden där beviljad förskottsbetalning justerats genom beslut om slutligt stödbelopp. För korttidsarbete första halvåret 2021 var det endast en slutlig avstämning. För perioden juli till september 2021 fattades enbart ett ärendebeslut vid ansökan och beslut om slutavstämning togs i samband med det.

Tillväxtverket tog emot åtta ansökningar om godkännande för stöd inom det ordinarie stödet vid korttidsarbete. Vi har hittills avslagit tre och bifallit noll ansökningar.

Tillväxtverket tog emot 1 478 ansökningar gällande kompetensinsatser. Vi godkände 1 230 och avslog 66. Beslut tas i samband med ärendebeslut avseende ansökan om stöd vid korttidsarbete.

Under året tog vi sammanlagt 132 865 ärendebeslut gällande stöd vid korttidsarbete.

Nettobeviljat belopp uppgick till cirka 7 644 miljoner kronor 31 december 2021. Beloppet motsvarar det som ansökts och justerats under året och inkluderar ärenden som ännu inte är avslutade. Vi betalade ut cirka 7 837 miljoner kronor. Summan är redovisade mot anslaget för stöd vid korttidsarbete: Det motsvarar alla utbetalningar inklusive förskottsutbetalningar minus de återbetalningar som skett. Skillnaden mellan belopp som betalats ut och nettobeviljat belopp uppkommer av systemets uppbyggnad. Totalt tog vi beslut om 36 098 återkrav under 2021.

Antalet beslut som överklagats till förvaltningsrätten var under året 6 981. Majoriteten av överklaganden berör stödet för 2020. Totalt har 7 519 mål avgjorts i förvaltningsrätten. En betydande del har ej prövats i sak enligt lagen om stöd vid korttidsarbete (2013:948) utan har prövats enligt förvaltningslag (2017:900). Dessa ärenden har därför skickats tillbaka till Tillväxtverket. Ytterligare handläggning har varit nödvändig då någon del i ärendet har gått Tillväxtverket emot eller med och därför behöver handläggas på nytt.

Totalt har 1 260 beslut överklagats till Kammarrätten. Tillväxtverket är klagande i majoriteten av dessa. Därutöver har 35 beslut överklagats till Högsta förvaltningsdomstol som meddelat två prövningstillstånd. Anledningen till att Tillväxtverket eller sökanden har överklagat till högre instans är att myndigheten eller sökanden inte delar vissa bedömningar som förvaltningsdomstolarna har gjort. Vi har överklagat till högre instans med anledning av att både vi och de sökande genom vägledande avgöranden bättre ska veta hur den nya lagstiftningen om stöd vid korttidsarbete ska tolkas och tillämpas.

Förändringar av regelverket för korttidsstödet har ökat behovet av kvalificerad och mer tidskrävande handläggning. Stora balanser av överklagade ärenden samt hantering av ärenden som påverkats av Högsta förvaltningsdomstolens dom i frågan om hur jämförelsemånad ska definieras, har också fått effekter på handläggningen.

Den genomsnittliga handläggningstiden för expedierade ärendebeslut för stöd vid korttidsarbete var 44 dagar vid ansökan och 46 dagar vid slutavstämning för det tillfälliga stödet 2021 samt 31 dagar vid ärendebeslut för stödperioden juli till september. För ärendebeslut i ärenden som inkom under 2020 var den genomsnittliga handläggningstiden 9 dagar vid ansökan, 69 dagar vid avstämning och 92 dagar vid slutavstämning.

Tillväxtverket har genomfört en rad åtgärder för att korta handläggningstiderna under 2021. Vi har anpassat och utvecklat vår tillfälliga organisation för handläggning av korttidsstödet löpande under året.

Vi utökade från två till totalt fyra digitala assistenter under 2021 för att ytterligare effektivisera handläggningen. Under året utförde assistenterna kontroller i totalt 149 248 ansökningar och avstämningar. Tillsammans motsvarar deras arbete 147 årsarbetskrafter eller en besparing på 84 miljoner kronor.

Fördjupad kontroll

Tillväxtverket utredde misstänkt bedrägeri inom den fördjupade kontrollen. I det arbetet fick vi hjälp av inlånad personal från Skatteverket och Polismyndigheten. Resultatet av den fördjupade kontrollen redovisas i nedanstående tabell.

Antal utredningar fördjupad kontroll 2021*

Antal återkrav och avslag	900
Antal pågående ärenden	567
Antal brottsanmälningar	221

*** Inkluderar utredningar inom ramen för lagen om uppgiftsskyldighet (LUS). Jämförelsetal för 2021 har ändrats och skiljer sig från vad vi redovisade i årsredovisningen 2020, därav redovisas enbart för 2021.**

Sedan sommaren 2020 har vi varit en aktiv part i det myndighetsgemensamma arbetet inom ramen för lagen om uppgiftsskyldighet (LUS). Under året har vi inom ramen för det arbetet utrett 205 företag. Det har lett till beslut om återkrav av totalt 193 879 702 kronor och förhindrat felaktiga utbetalningar på 19 637 344 kronor. Arbetet resulterade även i att vi skickat 109 brottsanmälningar till Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Tillväxtverket har fortsatt varit en aktiv part i det myndighetsgemensamma MRS-nätverket (Myndigheter – Riskanalyser – Samverkan).

Kundmötet och kommunikation

Tillväxtverket har strävat efter att kundresan för de som söker stöd för korttidsarbete ska vara tydlig och enkel. Kundresan ska innebära god service från första information till avslutat stöd. Aktuell information om stödet har funnits i flera kanaler. Under året har vi genomfört regelbundna informationstillfällen med näringslivets branschorganisationer. En stor kommunikationsutmaning under året var att det i praktiken fanns flera parallella stöd inom ramen för korttidsstödet. Löpande förändringar av regelverket har försvårat förutsättningarna att vara tydlig i kommunikationen med företagen. Behovet av information om stödet har varit stort under året, se tabellen nedan.

Information om stödet

	2021	2020
Sidvisningar externa besökare	2 479 168	6 398 144
Sidvisningar i den digitala kundtjänsten*	274 957	469 998
Samtal till växel/kundsupport	168 509	278 668
Chatt kundsupport**	5 965	13 227

***Startade juni 2020, ** Startade maj 2020**

Styckkostnad och antal ärenden

Antal ärenden och styckkostnader ska redovisas för de ärendeslag som enligt myndighetens bedömning omfattar ett stort antal ärenden.

Styckkostnad och antal ärenden	2021	2020	2019
Stöd vid korttidsarbete			
Antal expedierade ärendebeslut	132 865	166 782	0
- Kostnad per ärende, tkr	5,7	1,7	0,0

Jämförelsetal för 2020 har ändrats och skiljer sig därmed från vad vi redovisade i årsredovisningen 2020. Där avsåg antal ärenden antal inkomna ansökningar.

Antal ärenden visar totalt antal expedierade beslut för stöd vid korttidsarbete. Kostnaden är framräknad utifrån totala verksamhetskostnader inklusive andel av gemensamma kostnader. Styckkostnaderna har ökat jämfört med föregående år. Det beror på att arbetet med handläggning, kontroll med mera av respektive ärende och beslut har blivit mer omfattande. Det är framför allt en följd av förändrat regelverk.

Förberedelser inför 2022

Vår utveckling framåt fokuserar på fortsatta förbättringar av arbetssätt och systemstöd. Målet är effektivare handläggning och förbättrad kundinteraktion. Vi lämnade under 2021 in en hemställan till regeringen om förslag till lagändring. Det resulterade i att de företag som lämnade in sin avstämning för sent har möjlighet att göra en ny anmälan om avstämning från den 1 januari 2022. I takt med att överklagade beslut avgörs i domstol förväntar vi oss att rättstillämpningen fortsätter att utvecklas under 2022. Det kommer att kräva ytterligare anpassningar av hanteringen av stödet vid korttidsarbete. Skatteverket tar över ansvaret för det ordinarie stödet från och med 1 april 2022. Vi hade ett nära samarbete med Skatteverket under året och påbörjade överlämning. Vi planerar även att påbörja förberedelser för att på sikt avsluta Tillväxtverkets hantering av stödet vid korttidsarbete.

Samlad bedömning

Tillväxtverket har arbetat mot egna uppsatta mål för hanteringen av korttidsstödet. Här nedan beskriver vi hur vi bedömer måluppfyllelsen utifrån ovan redovisade prestationer.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser har ett pågående regeringsuppdrag som innebär att utvärdera effekten av de coronastöd som företagen fått.

Uppdraget kan efter slutredovisning 31 december 2022, vara ett underlag till vidare bedömning av korttidsstödets effekter.

Skyndsamt

Målet har varit att medel ska utbetalas skyndsamt till berättigade företag för att förhindra konkurser och uppsägningar. Mot bakgrund av redovisade handläggningstider för hantering av korttidsstödet under året bedömer vi att vi endast delvis har uppnått det målet. Förändringar av lagstiftning och regelverk har inneburit att många ärenden krävt mer komplex och tidskrävande handläggning. Vi har vidtagit åtgärder för att korta handläggningstiderna men vi har ändå inte uppnått målet fullt ut.

Rättssäkert

Vi bedömer att systemet för handläggning och kontroll skapat förutsättningar för de rättigheter och skyldigheter som stödsökande har haft under året. Förändringar i regelverket har löpande skapat nya förutsättningar efter det att företagen ansökt om stöd. Utveckling av rättstillämpningen av ett oprövat regelverk har inneburit utmaningar i tillämpningen av lagstiftningen. Vi har vidtagit åtgärder löpande under året för att förbättra och utveckla system och rutiner.

Många företag har använt sig av rätten att överklaga. Under året har bemanningen förstärkts inom organisationen, särskilt för hantering av överklagade ärenden. Målet var att bli bättre på att nå den serviceskyldighet vi önskar ge de företag som ansökt om stöd.

Ansvarsfullt

Tillväxtverket bedömer att systemet för handläggning och fördjupad kontroll gjorde att skattemedel hanterades ansvarsfullt och minimerade utbetalningar till företag utan rätt till stöd. Vi beslutade om totalt 36 098 återkrav. Därmed kunde beviljade förskottsbetalningar justeras så att slutligt utbetalat belopp motsvarade det stöd som varje arbetsgivare hade rätt till. Därutöver inledde vi 1 491 utredningar i den fördjupade kontrollen och skickade totalt 221 brottsanmälningar till Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Sammantaget bedömer vi att målet ansvarsfullt är uppfyllt.

Hållbar tillväxt och stärkt konkurrenskraft i företag

I det här avsnitt redovisar vi Tillväxtverkets arbete med att främja entreprenörskap, utveckling i företag samt stärkt konkurrenskraft.

Fler och växande företag

2 § 1 Verka för att fler och växande företag utvecklas i alla delar av landet.

ÅK 1.1 Vilka insatser myndigheten har genomfört för att främja affärsutveckling hos små och medelstora företag samt hur myndigheten arbetar för att utveckla sina tjänster, sin information och sin kommunikation för att möta behoven hos nya och växande företag, inklusive unga snabbväxande företag med internationell potential.

Resultat och utveckling

Startup Sweden

Tillväxtverket har sedan 2016 drivit Startup Sweden, ett egeninitierat program som erbjuder stöd till entreprenörer från hela landet för att de ska kunna bli framgångsrika tillväxtbolag. Syftet är att skapa värdefulla mötesplatser där entreprenörerna får tillgång till kunskap, finansiering och nätverk, både nationellt och internationellt. Startup Sweden har stärkt vår roll som kunskapsmyndighet mot målgruppen snabbväxande bolag.

Under 2021 har vi arbetat direkt med 105 företag och genomfört 13 aktiviteter. Sedan 2016 har mångfalden i våra insatser ökat med 369 procent. Med mångfald menar vi både personer som har utländsk bakgrund och kvinnor som är grundare. Genom vår kommunikation når vi många olika entreprenörer. Vi har ökat våra följare på sociala medier med 3 032 jämfört med 2020. Vi har blivit omskrivna i 28 artiklar i publikationer som Dagens Industri, Breakit och DI Digital.

Under året genomförde vi fyra acceleratorsprogram under namnet Stockholm Bootcamp för totalt 27 bolag med globala ambitioner. Entreprenörerna erbjöds kunskap, nätverk och verktyg för att utveckla sig och sitt bolag. De fick träffa erfarna investerare, ledande mediahus inom tech samt coaching av experter och framgångsrika entreprenörer inom marknadsföring, sälj, pitchträning och juridik. 27 bolag träffade 46 journalister och investerare vilket resulterade i 418 nya kontakter. 100 procent stärkte sin personliga utvecklingsförmåga genom våra insatser.

Vi genomförde ett skräddarsytt alumniprogram för 16 startupbolag som tidigare deltagit i våra nationella bootcamps. Entreprenörerna fick individuella möten med experter och framgångsrika entreprenörer inom marknadsföring, kommunikation, investering och finansiering samt individuella möten med erfarna investerare. 77 procent av deltagarna fick ett bokat uppföljningsmöte med investerare. 100 procent stärkte sin personliga utvecklingsförmåga genom våra insatser.

Under året genomförde vi fyra internationella program under namnet Market Access i USA, Storbritannien, Tyskland och MENA-regionen. Vi riktade oss till techbolag som hade som mål att etablera sig i respektive region. Bolagen erbjöds kunskap om hur de ska få in sina första kunder, hur de ska växa på den aktuella marknaden och möjligheten att bygga upp och utöka sitt nätverk med andra tillväxtbolag, potentiella kunder och partners. 34 bolag deltog och fick i genomsnitt tre kundmöten. I oktober genomförde vi aktiviteter för totalt 28 bolag på mellanösterns största techmässa GITEX i Dubai som bland annat Krister Nilsson, statssekreterare på Utrikesdepartementet, besökte.

Tillväxtverket lanserade också en ny digital plattform, Sweden Tech Ecosystem, för att visa upp snabbväxande bolag och synliggöra data om investeringar. Plattformen möjliggör för första gången för entreprenörer, främjare och utlandsmyndigheter en överblick av ekosystemet. Plattformen tydliggör hur Tillväxtverket arbetar som en kunskapsmyndighet och stärker det svenska ekosystemet. Den digitala plattformen finansieras av Vinnova, Business Sweden och Svenska Institutet. Plattformen spreds i nationell press med över sex publicerade artiklar. Pressmeddelandet gick även ut via Näringsdepartementet med kommentar av näringsministern.

Vi tog även fram en nordisk kartläggning, Nordic Startup Funding i samarbete med riskkapitalbolaget Unconventional Ventures. Den fokuserade på investeringar i förhållande till fördelningen av kön i företagens grundarteam.

Verksamhetsbidrag

Verksamhetsbidrag Produktionslyftet

Produktionslyftet har funnits sedan 2007 i syfte att skapa bestående förändringsförmåga i företag, med lean-produktion som grund. För att nå små och medelstora företag krävs en regional närvaro och viss anpassning av programmet. Dessa behov finansieras i huvudsak av verksamhetsbidraget och ger små och medelstora företag tillgång till samma kvalificerade tjänster inom Produktionslyftet som stora företag. Det är ett exempel på hur stöd kan utjämna skillnader i tillgång till avancerade tjänster mellan stora och små företag. Produktionslyftet bygger på ett kvalitetssäkrat och standardiserat koncept med nationell koordinering som till viss del finansieras av Tillväxtverket och Vinnova.

Produktionslyftet består av flera olika aktiviteter i företag. Den viktigaste delen är det 18 månader långa utvecklingsprogrammet även kallat basprogrammet. För företag som gått igenom det finns möjlighet till fortsättning genom fördjupningsprogrammet på nio månader. Det är inriktat på ett särskilt område i företaget som till exempel produktutveckling, marknad eller ledarskap. Det finns dessutom ett startprogram som är en introduktion i syfte att ge företagen mer kunskap för att kunna bedöma om basprogrammet är rätt för just dem.

Insatserna under 2021 innebar stöd till 35 små och medelstora företag för att genomföra startprogrammet med inriktning automation. Det innebar dessutom stöd till sex företag för att kunna påbörja Produktionslyftets 18 månader långa utvecklingsprogram. Verksamhetsbidraget användes i huvudsak till den nationella strukturen och samordningen men även till inspirationsaktiviteter. Företagen fick information om vad Produktionslyftet och lean-produktion kan bidra med för företagen. Totalt deltog 497 personer (159 kvinnor och 338 män) från sammanlagt 295 företag i dessa digitala möten. Av dessa kom 280 personer från små och medelstora företag.

42 företag deltog i Produktionslyftets basprogram under 2021. 29 var små och medelstora företag. 14 företag påbörjade arbetet under 2021. Av dessa kom 8 små och medelstora företag in via startprogrammet och ingår i de 14 som nämns ovan. Övriga 28 företag påbörjade arbetet tidigare.

Verksamhetsbidrag Swedish Incubators and Science Parks (SISP)

Swedish Incubators and Science Parks (SISP) fick verksamhetsbidrag för att stärka och främja förnyelse av innovationskontor, inkubatorer och science parks. Det var viktiga delar av stödsystemet för företag. SISP samarbetar med andra aktörer som har kompletterande kompetens, exempelvis Swedish Network for Innovation and Technology Transfer Support (SNITTS) och Föreningen Universitetsholdingbolag i Sverige (FUHS). SISP medverkade även i vårt arbete med programmet Startup Sweden. Vi medverkade dessutom på SISP:s årliga innovationsriksdag och bedömer att samverkan med SISP och dess samarbetspartners har främjat förnyelsen av innovationskontor, inkubatorer och science parks.

Verksamhetsbidrag Institutet för Kvalitetsutveckling (SIQ)

Institutet för Kvalitetsutveckling (SIQ) har till uppgift att vara det samlande, pådrivande och resursskapande organet för den nationella utvecklingen inom kvalitetsområdet. SIQ stimulerar och bidrar till kvalitetsutveckling genom att skapa, samla och sprida kunskap för ett långsiktigt och hållbart utvecklingsarbete. Verksamhetsbidraget användes bland annat till att vidareutveckla utmärkelsen Svensk Kvalitet, och till att utöka kursutbud och utbildningar om kvalitet. SIQ är också ägare till Svensk Kvalitetsindex.

Verksamhetsbidrag Stiftelsen Svensk Industridesign (SVID)

SVID fick verksamhetsbidrag för att stärka små företags tillväxtarbete med designprocesser och för att bidra till förnyelse, affärsutveckling och innovation. Användarcentrerad designmetodik kan användas för utveckling av nya tjänster och produkter. Det kan även vara ett stöd vid förändringar i ledarskap och organisation. SVID genomförde olika aktiviteter för att öka kunskapen om design. Genom arbetet nådde de främst affärs- och innovationsrådgivare och forskare. De genomförde 10 utbildningstillfällen för användarcentrerad affärsutveckling. Andra exempel på genomförda aktiviteter är samarbetet med det industriella initiativet Makersquare och med Södertälje Science Park där en utbildningsmodul inom cirkulär design togs fram. SVID deltog även i projekt inom ramen för Tillväxtverkets regeringsuppdrag för landsbygdsutveckling och REACT-EU. Vi genomförde fyra dialogmöten med SVID.

Verksamhetsbidrag Kooperativ utveckling

Tillväxtverket gav verksamhetsbidrag till Coompanion för rådgivning, utbildning och information kring start och utveckling av kooperativt företagande och för lokalt och regionalt utvecklingsarbete. Syftet var dels att

bidra till en mångfald av konkurrenskraftiga företagare, dels att bidra till lokal och regional attraktivitet genom att utveckla nya lösningar och behålla lokal service. Under året fick 4 057 personer rådgivning för att starta och utveckla företag, 9 488 personer fick utbildning om kooperativt företagande. Dessa insatser resulterade i att 222 nya kooperativa företag startades och etablering av 867 företag.

Verksamhetsbidrag NyföretagarCentrum Sverige

NyföretagarCentrum Sverige (Stiftelsen Svenska Jobs and Society) är en nationell moderorganisation för drygt 80 lokala och regionala nyföretagarcentrum runt om i landet. De arbetar för att främja entreprenörskap och livskraftiga företag genom kostnadsfri rådgivning till personer som vill starta eget.

Verksamhetsbidraget är riktat till den nationella organisationens samordnande verksamhet. Det användes till att säkra fortsatta informations- och rådgivarinsatser vid NyföretagarCentrum Sverige genom informationsmaterial, IT-stöd och vidareutveckling av digitala rådgivarverktyg. 15 000 personer fick individuell rådgivning för start av företag. 50 procent var kvinnor, 36 procent var utlandsfödda.

Verksamhetsbidrag Drivhuset

Drivhuset Norden (Ekonomiska föreningen Drivhuset Norden) arbetar för att inspirera och stötta studenter att utveckla entreprenörskap, förverkliga affärsidéer och starta företag. Under 2021 gav vi verksamhetsbidrag till Drivhuset Norden för att genomföra verksamhet på landets universitet och högskolor. I verksamheten ingår kurser i entreprenörskap och innovation, nätverk, inspirationsevent, vägledning och skräddarsydda affärsutvecklingsprogram i samarbete med näringslivet. Coronapandemin har resulterat i digitala lösningar och mötesplatser. Samtidigt har antalet individer som sökt vägledning och rådgivning ökat. Drivhuset rapporterar att kvinnor utgör mer än 50 procent av deltagarna i verksamheterna. Vi bedömer att Drivhuset har bidragit till att öka kunskapen om entreprenörskap och företagande bland unga.

Mentorskapsinsatser

Tillväxtverket upphandlade 2019 Stiftelsen Svenska Jobs and Society för att genomföra mentorskapsinsatser i hela Sverige. Insatsen innebar att nyföretagare fick tillgång till en mentor i upp till ett år för att utveckla sitt företag och sitt entreprenörskap.

Under perioden 2020–2021 genomförde totalt 441 adept- och mentorpar insatsen. Andelen kvinnor som adepter var 69 procent, andelen adepter med utländsk härkomst var 25 procent. Det var mer än målsättningen som var 50 procent kvinnliga adepter och 20 procent adepter med utländsk härkomst.

Kompetensförsörjning för enklare vägar till jobb

Tillväxtverkets insatser inom kompetensförsörjning vill öka företagens konkurrenskraft och bidra till hållbar tillväxt och växande företag i alla delar av landet. Regeringsuppdraget Enklare vägar till jobb och kompetensförsörjning i näringslivet finansierade under 2018–2021 totalt 36 projekt. Syftet var att utveckla och pröva metoder för att förenkla kompetensförsörjning och samtidigt erbjuda fler arbetssökande, flertalet

utrikes födda, enklare vägar till jobb. 2 201 företag deltog i verksamheterna och av 5 330 deltagare fick 2 417 jobb i anslutning till projektet.

Tillväxtverkets egen uppföljning, en upphandlad studie av framgångsfaktorer och en fristående utvärdering visar på följande slutsatser och rekommendationer:

- En avgörande framgångsfaktor är att verksamheten drivs i nära samverkan med företag och tydligt syftar till att lösa konkreta kompetensbehov.
- Många företag behöver stöd i arbetet att planera och genomföra kompetensförsörjningsarbete.
- Utbildningssystemet behöver bli mer flexibelt för att kunna anpassas både till företagens behov och de arbetssökandes förutsättningar.
- Det behövs bättre kunskapsunderlag om arbetsmarknaden, pågående verksamhet, statistik och prognoser för effektiva insatser.
- Det krävs samarbete mellan relevanta myndigheter och nära samverkan med näringsliv, branscher och arbetsmarknadens parter på lokal, regional och nationell nivå för att möta näringslivets behov.

Tillväxtverket bedömer att ett flertal metoder som utvecklats och prövats har inneburit enklare vägar till kompetensförsörjning och jobb och skulle kunna användas i ordinarie verksamhet. En attityd- och beteendeförändring i kombination med ökad mottagarkapacitet hos företagen innebär ett tydligt mervärde. Det kan bidra till att fler personer ur målgrupperna anställs vilket främjar näringslivets kompetensförsörjning på sikt.

Digitalisering

Digital kompetens i ledning och styrelse

Ett treårigt regeringsuppdrag för att öka digital kompetens i små företags ledningar och styrelser slutrapporterades i augusti. Programbudgeten omfattade totalt 15 miljoner kronor. Målet var att öka små företags förmåga att hantera digitaliseringens möjligheter, risker och konkurrensfördelar för ökad affärsnytta. Tillväxtverket finansierade elva projekt med 277 deltagande företag. Vi publicerade fem rapporter om informations- och cybersäkerhet, digital mognad, affärsjuridik och digitalisering.

Följeforskningen visar dels att programmet hade en positiv påverkan på företagen oavsett digitala förkunskaper, dels att det nådde och engagerade styrelser och ledningar på många av de medverkande företagen. Både forskare och programutvärderare ansåg att företagens kunskap om digitalisering, i synnerhet kopplad till digital säkerhet, måste stärkas. De tyckte även att det fanns vissa brister i innehåll och anpassning av erbjudanden, rådgivning och konsultstöd till mindre företag inom dessa områden. Mer hänsyn bör tas till företagens storlek, affärsmässiga och digitala mognad, utvecklingsskeden, typ av marknad, kund, produkt och tjänst samt internationaliserings- och finansieringsfokus.

Tillväxtverket bedömer att programmet uppnådde sitt syfte med en övervägande positiv inverkan på den digitala kompetensen hos de deltagande företagen. Delmålet att öka företagens förmåga att ”bedöma och hantera

risker vid digitalisering ur ett ekonomiskt perspektiv" visade på något svaga resultat. Det finns behov av att fortsätta utveckla och erbjuda stöd till mindre företag med olika förutsättningar och utmaningar inom digital affärsutveckling och säkerhet. Framtida insatser bör stötta företagens förändringsförmåga genom att involvera ägare, ledning och styrelse.

Regionala digitaliseringskoordinatorer

I juli 2018 fick Tillväxtverket i uppdrag att administrera ett sekretariat för regionala digitaliseringskoordinatorer. Parallellt fick regionerna i uppdrag att se till att de hade en regional digitaliseringskoordinator under perioden 2018–2020. Uppdragen kopplade till regeringens digitaliseringsstrategi från 2017 och till målen för den regionala utvecklingspolitiken.

Enligt koordinatorerna själva bidrog nätverket till kunskaps- och erfarenhetsutbyte, samverkan, omvärldsbevakning och i viss mån mellanregional kraftsamling kring regionala digitaliseringsfrågor. De regionala koordinatorerna hittade varandra och knöt kontakter vilket också stärkte känslan av att inte vara ensam i rollen.

Regionerna har tillsammans genomfört de uppgifter som framgår av uppdraget. Uppdraget är dock brett och mycket tid gick till att tolka vad uppdraget betyder för varje enskild region. Vissa hade redan innan uppdraget kommit långt i sitt digitaliseringsarbete, för andra var det en relativt ny fråga att hantera inom ramen för det regionala utvecklingsarbetet.

Regeringsbeslutet om en ny uppdragsperiod 2021–2025 ligger i linje med Tillväxtverkets rekommendationer till regeringen i tidigare rapporter. Vi riktar därför rekommendationerna i slutrapporten i första hand mot genomförandet av det nya uppdraget:

- Ta stöd av berörda myndigheter i sekretariatsfunktionen.
  Tillväxtverket bör kontinuerligt bjuda in berörda myndigheter och Sveriges kommuner och regioner (SKR) till nätverksträffar med koordinatorerna.

- Utveckla formerna för nätverksmöten i dialog med koordinatorerna.
  Önskemål från koordinatorer finns om hur nätverksmötena kan utvecklas framöver. Dessa möjliga förbättringar kan diskuteras och förankras på ett kommande nätverksmöte.

- Undersök behoven av tydligare rollbeskrivning i arbetet.
  Det finns anledning att se över rollbeskrivningar i arbetet med regionala digitaliseringskoordinatorer och att precisera de uppgifter som framgår av regeringsuppdraget.

- Medverka till att förankra digitaliseringskoordinatorernas roll i regionerna och se koordinatorerna som en strategisk resurs.

- Förvalta och ta hand om en regional portfölj av digitaliseringsinsatser. Digitaliseringskoordinatorn har en viktig roll som förvaltare av pågående insatser inom digitalisering.

- Våga göra tydliga prioriteringar i digitaliseringsarbetet.
  Regionerna/koordinatorerna bör göra tydliga prioriteringar i digitaliseringsarbetet för en högre effekt i arbetet.

Data som strategisk resurs

Uppdraget slutrapporterades i juni 2021. Tre pilotprojekt fick totalt drygt 1,7 miljoner kronor. Projekten avsåg digitalt beslutsstödsystem för de gröna näringarna, testbädd för underhåll i industrin och dataplattform inom besöksnäringen. Resultaten visar att det behövs fortsatta insatser för mindre förtags behov att använda de system som finns i företagen på ett effektivt sätt, och att enklare datatjänster kan påverka effektivitet och lönsamhet. För att möta samhällsutmaningar behöver myndigheter och näringsliv samarbeta för att stimulera användandet av data och för att säkerställa att data håller rätt kvalitet och är tillgänglig över tid. Data kan när den används rätt ge effektivare resursutnyttjande, säkerställa hållbar produktion och nya affärsmöjligheter. En enkät till deltagande företag visar att insatserna har inspirerat till att fortsätta arbeta med data. Svarsfrekvensen var 40 procent.

Robotlyftet

Robotlyftet syftade till att främja automation och robotisering i små och medelstora industriföretag. Programmet pågick 2018–2021 och omfattade totalt 68 miljoner kronor. Vi upphandlade Industriella Utvecklingscentra och samarbetspartners för genomförandet. Under 2021 genomfördes 214 förutsättningsstudier som innebar att en oberoende expert kartlade företagets automationsbehov och lämnade rekommendationer för nästa steg. Programmet innebar även sex digitala seminarier och intervjuer med 387 företag om deras utvecklingsbehov.

Efter genomförd förutsättningsstudie hade företagen möjlighet att ansöka om en automationscheck. Under året beviljade Tillväxtverket 150 automationscheckar på totalt 18,6 miljoner kronor till små och medelstora tillverkande företag. Totalt har vi beviljat 214 automationscheckar varav 123 har slutrapporterats hittills. Av de företag som slutfört sina projekt uppgav 97 procent att projektet har lett till förväntad kunskapsökning inom automation. De som svarade fick själva uppskatta kunskapsnivån. I återrapporteringen svarade 80 procent att de tror att de kommer ha gjort investeringar i en eller flera automationslösningar inom ett år.

För de företag som inte gick vidare med en automationscheck ingick Tillväxtverket en överenskommelse med RISE om att genomföra ett startprogram med inriktning automation. I programmet deltog 35 företag.

Digital spetskompetens

Tillväxtverket och Universitetskanslersämbetet har sedan 2019 regeringens uppdrag att tillsammans analysera och föreslå hur kompetensförsörjningen av digital spetskompetens kan utvecklas på kort och lång siktigt. Syftet är att öka tillgången till digital spetskompetens och att säkerställa en förbättrad tillgång till statistik och prognoser över tillgång och efterfråga på digital spetskompetens på svensk arbetsmarknad.

Tillväxtverket hade löpande kontakter med externa intressenter som återfinns brett inom olika sektorer. Exempel på möten och dialoger är:

- Konferensen *Samling av mjukvarusverige* som är de svenska mjukvaruföretagens årliga sammankomst. Konferensen syftade till att ge inspel till uppdragets fortsatta arbete.

- En omvärldsanalys presenterades dels på ett webbinarium där innovations- och forskningsråden från Washington och Beijing medverkade, dels vid Digitaliseringsrådets möte i juni.

- Ett webbinarium med rubriken *Så uppnår vi tech-jämställdhet* där bland annat digitaliseringsminister Anders Ygeman samt representanter för bransch, näringsliv och lärosäten medverkade.

Under året har flera analyser tagits fram i syfte att ge en fördjupad bild av regeringsuppdragets förutsättningar att främja utbudet av digital spetskompetens. Samtliga rapporter finns tillgängliga på uppdragets webbsida, digitalspetskompetens.se. Under andra halvan av 2021 fokuserade uppdraget delvis på att ta fram och utveckla förslag för att främja digital spetskompetens. Förslagen togs fram i samarbete med uppdragets referensgrupp som består av företrädare för berörda branscher, näringsliv, lärosäten och yrkeshögskola, regionalt utvecklingsansvariga samt studentorganisationer.

Samlad bedömning

Tillväxtverkets arbete har bidragit till att skapa förutsättningar för fler och växande företag genom affärsutveckling, kompetensförsörjning och digitalisering. Våra insatser har syftat till att öka konkurrenskraften hos företag genom tillgång till kunskap, nätverk och finansiering. Vi har bedrivit kunskaps- och policyutvecklande verksamhet genom rapporter, webbinarier och myndighetssamverkan.

Affärsutveckling

Tillväxtverket har genom att erbjuda kunskapshöjande matchmaking- events, coaching, nätverk och finansiering bidragit till att företagens förmågor att skapa affärer har stärkts. Startup Sweden genomförde under året både acceleratorprogram i Sverige och internationellt och alumni program som lett till att entreprenörer har stärkt sin förmåga att utveckla sina företag. Under året lanserades en digital plattform för att synliggöra det svenska ekosystemet för svenska och utländska aktörer som ytterligare ska möjliggöra utveckling av svenska start ups.

Verksamhetsbidrag

Tillväxtverkets finansiering av verksamhetsstöd bygger strukturer, nätverk och stärker organisationerna så att de kan stötta fler företag i sina verksamheter. Exempel på insatser som genomfördes under året och levererat nytta för företag är instegsprogrammet i Produktionslyftet, stöd till Coompanion för fler sociala företag, och stärkt nyföretagande genom stöd till Nyföretagarcenter och Drivhuset.

Kompetensförsörjning

Tillväxtverkets insatser inom strategisk kompetensförsörjning avslutades och utvärderades under året. Insatsen ledde till att nästan hälften av deltagarna fick jobb i anslutning till projektet. Uppdraget gav oss värdefull kunskap om hur näringsliv och myndigheter kan arbeta tillsammans för att få människor som står långt ifrån arbetsmarknaden i arbete, och kunskap att matcha företagens behov av arbetskraft.

Digitalisering och automation

Tillväxtverkets insatser för att stärka företagens konkurrenskraft genom digitalisering bidrog under året till att öka kunskapen om vilka insatser som ger effekt för att stärka digital kunskap i ledning och styrelse. Det bidrog även till kunskap om hur vi kan arbeta med kunskapshöjande insatser för att stimulera användandet av strategiska data.

En utvärdering gjordes av nätverket för digitaliseringskoordinatorer under året. Den visar att nätverket gör nytta och bidrar till nätverk och kunskap inom och mellan regioner. Uppdraget är förlängt och en utvärdering har gett värdefulla insikter om vad nätverket ska fokusera på de kommande åren för att uppnå önskade effekter.

Uppdraget Digital spetskompetens har fortsatt att producera underlag och att bygga kunskap för att förstå hur försörjningen av digital spetskompetens ser ut. Arbetet har resulterat i bättre statistik och prognoser för planering av åtgärder för att stimulera digital spetskompetens.

Robotlyftet har under året tagit krafttag för att nå företag med förutsättningsstudier och robotcheckar. Av de som slutfört sina projekt har 97 procent fått ökad kompetens om automation. 80 procent tror att de kommer att ha genomfört investeringar inom ett år efter avslutat projekt.

Den samlade bedömningen är att Tillväxtverkets insatser har bidragit till att skapa förutsättningar för en hållbar digital näringslivsutveckling och stimulerat till digitalisering och internationalisering. På kort sikt har vi bidragit till att företagens förmågor att skapa affärer genom digitalisering, internationalisering och innovation har stärkts.

Hållbar näringslivsutveckling, innovationer och internationalisering

7§ (1) Tillväxtverket ska samverka med andra berörda nationella, regionala och lokala aktörer med uppgift att skapa förutsättningar för hållbar näringslivsutveckling, innovationer och internationalisering.

3 § 9 Vara huvudansvarig i Sverige för EU:s program för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag och samordna det svenska nätverket inom Enterprise Europe Network samt vara kontaktpunkt enligt Small Business Act.

3 § 11 Främja svenskt deltagande och bistå Regeringskansliet i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde.

3 § 13 För företag tillgängliggöra information inom miljöteknikområdet och ansvara för förvaltningen av den databas över svenska miljöteknikföretag och den karta över svenska referensanläggningar som tagits fram inom ramen för Sveriges miljöteknikråds kommittéuppdrag.

PU 1.2 Småföretagsakten

Resultat och utveckling

Regional exportsamverkan

Regional exportsamverkan (RES) samordnar det statliga erbjudandet av exportstöd så att företagen får rätt stöd i rätt tid i sin internationalisering. Inom RES har samtliga 21 regioner partnerskap där Exportkreditnämnden (EKN), Svensk Exportkredit (SEK), Almi, Business Sweden och Enterprise Europe Network (EEN) ingår. I flertalet regioner ingår också regionala aktörer som handelskammare, universitet och science parks.

Tillväxtverket genomförde under året en mängd aktiviteter i rollen som koordinator för uppdraget. Vi finansierade sju utvecklingsprojekt med syfte att stärka exporten hos Sveriges små och medelstora företag genom bransch- eller breddsatsningar Projekten leddes av export- och företagsfrämjande aktörer i samverkan. Vi tog fram fem kunskapsunderlag i projekten och 85 företag nåddes av aktiviteterna. I den uppföljande enkät vi gjort med projektledarna svarar samtliga projektägare att projektet skapat ökad förmåga hos organisationen att möta företagens behov kopplat till export.

Vi beviljade 15 regioner nationella medel för perioden 2021–2023 för att genomföra sin regionala RES-verksamhet. 15 regioner arbetar med RES genom finansiering från EU:s återhämtningsfond React varav elva i kombination med de nationella medlen. De företagsnära aktiviteterna fokuserade bland annat på att nå kunder tillsammans och digitala seminarier. Tillväxtverkets undersökning av företag som deltagit i RES-aktiviteter visar att 48 av 59 kundföretag ser ett mervärde i att träffa flera RES-aktörer. 54 av 112 upplever att det är enkelt att hitta rätt aktör som kan hjälpa dem. 38 uppgav att de upplever att det varken är svårt eller lätt.

Tillväxtverket hade löpande avstämningar med regionerna, varav sex samordnarmöten, en digital erfarenhetsträff och tre kunskapsseminarier. Vi inrättade Team Sweden Regions, ett forum för regionerna med syfte att öka dialogen och informationsutbytet mellan det regionala exportfrämjandet och övriga Team Sweden. Vi anordnade två GDVD-möten och sex möten med RES nationella styrgrupp. Mot en extern publik arrangerade vi ett livesänt seminarium tillsammans med Business Sweden med sammanlagt 85 tittare och skickade sex nyhetsbrev till 170 mottagare.

SCB tog på uppdrag av Tillväxtverket och Utrikesdepartementet fram ny regional exportstatistik. Statistiken beskriver var i Sverige som de varor och tjänster som exporteras produceras. Till skillnad mot den tidigare statistiken som endast omfattade varuexporten och där exporten fördelades efter var huvudkontoret låg. Den nya statistiken har tagits emot väl av användare hos regioner, myndigheter och Regeringskansliet och utgör också en viktig del i regeringens nyinstiftade pris ”Årets exportregion”.

Enterprise Europe Network (EEN)

Enterprise Europe Network (EEN) är ett internationellt nätverk som ger stöd till små och medelstora företag att nå ut på nya internationella marknader. Nätverket bidrar därmed till ökad innovationskapacitet och tillväxt i företag. Nätverket består av cirka 600 organisationer i ett 60-tal länder. Tillväxtverket är huvudfinansiär och ansvarig för nätverket i Sverige. EEN finns idag representerat hos 12 nationella och regionala näringslivsorganisationer som geografiskt täcker hela Sverige, bland annat ALMI Företagspartner, Research

Institutes of Sweden (RISE), regionala utvecklingsbolag, Företagarna, inkubatorer och science parks. Genom de regionala noderna kan EEN arbeta strategiskt med att skapa plattformar för internationalisering och innovation med andra internationella, nationella och regionala aktörer. Den verksamhet som marknadsförs genom EEN finansieras med medel från Tillväxtverkets via EU:s ramprogram för konkurrenskraft COSME och EU:s innovations- och forskningsprogram Horisont 2020. Nätverket har tjänster inom följande tre områden:

- Fördjupad rådgivning om EU-regler, internationalisering, EU-finansiering, import, export med mera. 2021 fick 913 företag denna typ av stöd från EEN.
- Hjälp att hitta internationella affärssamarbeten, till exempel med distributörer och agenter eller samarbeten som rör teknik och forskning samt annan nivåhöjande insats. 2021 skapades 150 internationella affärssamarbeten och nivåhöjande insatser.
- Innovationscoachning till små och medelstora företag som vill utveckla affärsidéer och ta vara på sin innovationsförmåga. 2021 fick 69 företag olika typer av coachning kring innovationer.

Enligt kundundersökningen för EEN:s arbete för 2021 ger helhetsintrycket av rådgivningen ett medelvärde på 4,5 av 5. De regionala EEN-rådgivarna medverkade även i bedömningen av projektansökningar i programmet Affärsutvecklingscheckar för internationalisering. EEN är också aktivt i regeringsuppdraget Regional exportsamverkan och finns representerat i alla regionala exportcentrum i landet.

Tillväxtverket och fem av aktörerna bakom EEN samverkar vidare kring EUSME Support, ett supportkontor med uppgift att öka små och medelstora företags deltagande i Horisont 2020, Eurostars och Eurekaprojekt. Kontoret drivs av RISE och består av sex parter varav fem ingår i EEN. Tillväxtverket, Energimyndigheten och Vinnova står för finansieringen. Kontoret har drivits i projektform fram till 30 juni 2021. Från och med 1 juli har kontoret upphandlats. Vinnova är kontraktspart men Tillväxtverket och Energimyndigheten deltog mycket aktivt i hela upphandlingen. Under 2021 fick 242 företag support om EU-finansiering och 21 företag fick sin ansökan genomläst och kommenterad.

Under 2021 påbörjade vi även ett samarbete med SOLVIT med syfte att stödja företag som upplever handelshinder på EU:s inre marknad. SOLVIT är en gratistjänst som tillhandahålls av regeringarna i alla EU-länder samt Island, Norge och Liechtenstein. Via SOLVIT kan EU-medborgare eller företag få hjälp om de fått problem i ett annat EU-land på grund av att myndigheterna inte följer EU-lagstiftningen.

Miljöteknikexport

Miljötekniska lösningar är viktiga i den gröna omställningen och näringslivets roll är avgörande för att uppsatta klimat och miljömål ska uppnås.
Trots att Sverige ligger långt fram när det gäller utveckling och innovation har de stora exportframgångarna uteblivit. Orsaken är främst att få företag klarar av de stora utmaningarna som det innebär att gå direkt från en innovation till kommersialisering och export. De flesta miljöteknikföretag

behöver först växa i Sverige innan de kan närma sig exportmarknaderna. Vi genomför därför riktade insatser för att främja svensk miljöteknikexport.

Swedish Cleantech – Sveriges största webbplats för miljöteknikföretag

Inom ramen för Swedish Cleantech arbetar Tillväxtverket för att öka kommersialisering och export av svensk miljöteknik. Swedishcleantech.se är Sveriges största webbplats för miljöteknikföretag. På webbplatsen finns information från ett 30-tal myndigheter, bransch- och intresseorganisationer samt regionala aktörer. Här får företag dels hjälp att utveckla sina affärer på hemmamarknaden, dels att förbereda sig för export genom samlad tillgång till kunskap, finansiering och nätverk.

Swedishcleantech.com är en internationell webbplats som riktar sig till köpare och investerare. Webbplatsen finansieras av Tillväxtverket men drivs och utvecklas av Svenska Miljöinstitutet (IVL). Vid slutet av 2021 var nära 1 100 svenska miljöteknikföretag representerade på webbplatsens företagslista på engelska. Listan fungerar som ett skyltfönster och hjälper företagen att hitta affärspartners, köpare och investerare i Sverige och i andra länder.

Under året har webbplatserna haft över 102 000 besökare varav cirka 60 procent från andra länder än Sverige. Besökarna till Swedish Cleantech.com kom från 205 länder varav de flesta från stora miljöteknikmarknader som Indien, Indonesien, USA, Storbritannien, Tyskland och Kina. På den svenska webbplatsen publicerades information om över 330 artiklar, 350 event och 77 nya utlysningar och tävlingar riktade till svenska miljöteknikföretag. Under 2021 medfinansierades båda webbplatserna av Energimyndigheten och regeringsuppdraget Smart City Sweden.

Smart City Sweden– nationell export- och besöksplattform

Regeringsuppdraget Smart City Sweden är ett initiativ som möter ett ökande globalt intresse för smarta städer. Smart City Sweden visar i exportsyfte upp svenska tekniska lösningar, kunnande, verksamheter och testbäddar för den smarta staden både digitalt, regionalt och i ett nationellt showroom som byggts upp i Stockholm.

Besöksverksamheten fokuserar på lösningar inom miljö- och energiteknik, mobilitet, digitalisering, social hållbarhet och stadsplanering där Sverige är särskilt framstående. Inom ramen för uppdraget finns ett affärsutvecklingsråd som består av representanter från Vinnova, Tillväxtverket, Business Sweden och Energimyndigheten. Rådet ska se till att de affärsmöjligheter som uppstår genom plattformen tas tillvara och följs upp. Besöksverksamheten har lett till att affärsutvecklingsrådet beslutat att stödja uppföljande insatser i Nigeria, Bolivia, Peru, Frankrike, Kina, Etiopien, El Salvador, Somaliland och Tanzania. Stödet administreras av Energimyndigheten och består av medel för uppföljning av de besök som bedömts som speciellt intressanta, relaterat till möjliga affärer för svenska miljöteknikföretag.

Förutom medverkan i affärsutvecklingsrådet deltog Tillväxtverket i myndigheternas referensgrupp för att backa upp besöken med expertkompetens. Kontakter mellan Smart City Sweden och Regionalt Exportsamverkan medförde dessutom en utökad satsning på besöksverksamheten i Norrbottens län. Vi upparbetade ett gott samarbete

och etablerade exportförberedande aktiviteter vilket förväntas leda till ökad export för svenska företag.

Småföretagsakten

Småföretagsakten för Europa är ett policyinstrument från EU för att underlätta för små och medelstora företag. Småföretagsakten består av policyområden som entreprenörskap, kapitalförsörjning, kompetens, miljö, digitalisering, internationalisering och regelförenkling. EU-kommissionen med medverkan från Tillväxtverket följer årligen upp den för att kunna jämföra utvecklingen i olika medlemsländer.

För att stötta arbetet med Småföretagsakten håller EU-kommissionen ihop ett informellt nätverk där Tillväxtverket ingår. Vi deltar aktivt i nätverket och de aktiviteter som EU-kommissionen anordnar. Vi medverkade till exempel till att ta fram en rapport om små och medelstora företags digitalisering och presentera den för nätverket. Rapporten gav en överblick över läget för företagens digitalisering och vad de uppfattar som svårigheter. Den övergripande slutsatsen var att även de företag som inte i grunden är teknikdrivna behöver digitaliseras för att fortsätta vara konkurrenskraftiga. Rapporten ligger till grund för fortsatta diskussioner i nätverket.

Samlad bedömning

Tillväxtverket arbetar för en hållbar näringslivsutveckling genom internationalisering och innovation i företag. Det gör vi genom att förmedla kunskap, nätverk och finansiering till företag och näringslivsfrämjande aktörer.

Genom aktiviteter som stärkt samordning och lärande i uppdraget Regional exportsamverkan bidrog Tillväxtverket i sin samordnande roll. Vi bidrog bland annat till att skapa förutsättningar för ett samlat offentligt exportstödserbjudande som är lätt för företagen att komma i kontakt med. Genom att erbjuda finansiering till regioner och främjande aktörer, och genom att ta fram ny kunskap och statistik arbetade Tillväxtverket aktivt för att stärka träffsäkerheten i det offentliga exportstödet. Vårt arbete inom Enterprise Europe Network gjorde affärsrådgivning, innovationscoaching och hjälp att hitta internationella affärssamarbeten tillgängligt för små och medelstora företag. Tack vare arbetet inom Småföretagarakten bidrog vi även till ökad kunskap kring centrala policyområden på EU-nivå som stärker förutsättningar för små och medelstora företag.

Inom ramen för uppdragen Swedish Cleantech och Smart City Sweden bidrog Tillväxtverket till ökad kommersialisering och export av svensk miljöteknik. Vi tillgängliggjorde samlad information om kunskap, finansiering och nätverk på miljöteknikområdet på webbsidan swedishcleantech.se. Webbsidan blev ett stöd för miljöteknikföretag som vill utveckla sina affärer på hemmamarknaden och förbereda sig för export. Den internationella webbsidan blev ett välbesökt skyltfönster där svenska miljöteknikföretag synliggörs för affärspartners, köpare och investerare i Sverige och i andra länder. Smart City Sweden bidrog till att möjliggöra exportaffärer för svenska miljöteknikföretag genom att visa upp svenska tekniska lösningar och kunnande för den smarta staden för potentiella köpare runt om i världen. Det goda samarbetet mellan de många ingående parterna i uppdraget har möjliggjort träffsäkra exportförberedande aktiviteter för företag, som förväntas leda till direkta affärer och ökad export.

Den samlade bedömningen är att Tillväxtverkets insatser har bidragit till att skapa förutsättningar för hållbar näringslivsutveckling, innovationer och internationalisering. Genom att erbjuda nätverk, kunskap och finansiering har vi bidragit till att både näringslivsfrämjande aktörers och företagens förmågor att skapa affärer genom internationalisering och innovation har stärkts.

Mångfald av företag och företagare

ÅK 1.2 Hur myndigheten arbetar för att främja en mångfald av företag och företagare bland annat när det gäller kvinnor samt kvinnor och män med utländsk bakgrund samt socialt företagande.

2 § 5 Främja och vara samordnande i frågor som rör entreprenörskap vid universitet och högskolor.

Resultat och utveckling

Främja mångfald

Tillväxtverkets insatser inom mångfald syftar till att bidra till ett diversifierat näringsliv genom en mångfald av företag och företagare i en bredd av branscher. 2018–2021 hade vi i uppdrag att främja utrikes födda kvinnors företagande i Sverige. Vi finansierade 14 projekt som syftar till att främja nyföretagande och affärsutveckling i målgruppen. Totalt deltog 8 571 individer varav 3 734 kvinnor i projektens aktiviteter. Deltagarna startade 2 867 nya företag. 1 305 företag, vilket motsvarar 46 procent, startades av utrikes födda kvinnor. De vanligaste branscherna var handel, verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik, hotell- och restaurang och annan serviceverksamhet. Drygt 93 procent av samtliga deltagare i projekten ansåg att de fått ökad förmåga och kunskap inom entreprenörskap och företagande i Sverige. Närmare 86 procent var nöjda eller mycket nöjda.

Uppdraget att främja utrikes födda kvinnors företagande är ett av fyra uppdrag som Tillväxtverket genomförde under perioden 2015–2021. Totalt finansierade vi 76 projekt i syfte att främja företagande hos utrikes födda med sammanlagt 19 445 deltagare. Tillväxtverket gav Ramboll Management i uppdrag att löpande följa och utvärdera samtliga projekt inom de fyra uppdragen. Ramboll genomförde också en samlad utvärdering av Tillväxtverkets samtliga satsningar kring utrikesföddas företagande 2015–2021. Utvärderingen summerar aktiviteter, resultat, lärdomar och rekommendationer från vårt arbete och de projekt vi finansierade inom ramen för uppdragen. Utvärderingen visar att minst 3 921 nya företag startades av nyanlända och utrikesfödda som deltog i projekten 2015–2021. 85 procent av företagen var fortfarande aktiva 2021. Handel är den vanligaste branschen bland företagen och drygt hälften är verksamma i storstadsregionerna.

Störst andel företag har 1–499 000 kronor i omsättning. Det finns 122 företag som leds av män respektive 34 företag som leds av kvinnor som omsätter 1–9,9 miljoner kronor. Tre företag som drivs av män omsätter mellan 10 och 49,9 miljoner kronor.

Det var deltagare i projekt finansierade inom uppdraget att främja nyanländas företagande, och uppdraget att främja utrikes födda kvinnors företagande, som hade störst omsättning.

Tillväxtverket gav verksamhetsbidrag till Coompanion för rådgivning, utbildning och information kring start och utveckling av företagande samt för lokalt och regionalt utvecklingsarbete. Syftet var dels att bidra till en mångfald av konkurrenskraftiga företagare, dels att bidra till lokal och regional attraktivitet genom att utveckla nya lösningar och behålla lokal service. (Se avsnitt Verksamhetsbidrag Kooperativ utveckling.)

Tillväxtverket tillhandahåller även en Facebook-grupp för samhällsentreprenörskap och socialt företagande samt en grupp på LinkedIn för socialt företagande för nätverkande och informationsutbyte.

Entreprenörskap vid universitet och högskolor

Tillväxtverket ska främja och samordna frågor som rör entreprenörskap vid universitet och högskolor. Det sker genom direkta insatser riktade till studenter och studentnära organisationer. Även strukturpåverkande och kunskapsutvecklande insatser genomförs. Verksamhetsbidraget till Drivhuset Norden är en del i det arbetet. (Se avsnitt Verksamhetsbidrag Drivhuset.)

Samarbetet med Örebro universitet som pågått sedan 2019 för att stärka samverkan mellan aktörer som stödjer entreprenörskap i universitets- och högskolemiljö fortsatte. Utvecklingen av ett nätverk mellan lärosäten för att etablera forum och kartlägga och sprida kunskap om entreprenörskapsarbetet, fördjupades i samverkan med bland annat Swedish Network for Innovation and Technology Transfer Support (SNITTS). Vi har också deltagit i konferensen *Högskola och samhälle i samverkan* som genomfördes under våren 2021, både som medfinansiär och som arrangör av ett antal workshoppar.

Samlad bedömning

Utgångspunkten i Tillväxtverkets arbete har i huvudsak varit insatser, uppdrag och arbetssätt som möter den inriktning på näringspolitiken som dess viktiga mål pekar ut. Det vill säga insatser som bidrar till att stärka företagens konkurrenskraft och skapar förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Vårt arbete tar sin utgångspunkt i *Öppna upp! Nationell strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor 2015–2020*. Det övergripande målet med strategin är att kvinnor och män, oavsett bakgrund och ålder, ska kunna ta del av företagsfrämjande resurser på likvärdiga villkor.

Vår bedömning är att insatserna som vi genomfört för att bidra till att främja utrikesfödda kvinnors företagande bidragit till stärkt affärsutvecklings-förmåga på företagsnivå, nya företag och professionella nätverk. Vi bedömer att aktiviteter som riktats direkt mot målgruppen har bidragit till att deltagare fått ökad kunskap om företagande och entreprenörskap. Ett stort antal har gått vidare med att starta egna företag. Vår bedömning är att de deltagande företagsfrämjande aktörerna har fått ökad kunskap om målgruppen. Det har i sin tur bidragit till att deras insatser, arbetssätt och metoder enklare kan anpassas till målgruppens behov och utmaningar. Vi bedömer att samverkan mellan olika aktörer har ökat. Relevanta

myndigheter har fått ökad kunskap om utrikesfödda kvinnors potential och utmaningar vad gäller företagande.

I arbetet att främja entreprenörskap vid universitet och högskolor har vi bidragit till ökade kontaktytor mellan företag och lärosäten. Det har främjat studenters möjlighet att prova på entreprenörskap. Vårt arbete har även bidragit till ökat kunskapsutbyte mellan personer som arbetar med samverkan och entreprenörskap för studenter vid universitet och högskolor. Vi bedömer att genomförda aktiviteter under året sammantaget har bidragit till kunskapsutbyte och utveckling av arbetssätt för att stärka entreprenörskap inom högre utbildning.

Tillväxtverkets resultat under året visar att vi har en mycket betydelsefull roll och uppgift när det gäller mångfald. Vi har lärt oss, och lär oss, mycket av arbetet inom området. För oss är kunskap och lärande grunden för verksamheten. Kunskapen har använts för att påverka, bygga relevanta nätverk och finansiera insatser som bidrar till den förändring vi behöver åstadkomma. Vi har arbetat förutsättningsskapande, kunskapsbyggande och strukturpåverkande för att möjliggöra för en mångfald av företagare och företag att etablera sig i många olika branscher. Vi tar med oss lärdomar och kunskap i vårt fortsatta arbete. På så sätt kan vi och andra prioritera rätt insatser, och arbeta för ett näringsliv som utvecklas med fler jobb där kompetens, kunskap och affärsidéer tillvaratas på bästa sätt. Vi bedömer att genomförda aktiviteter under året sammantaget har bidragit till att främja en mångfald av företag och företagare i många olika branscher.

Främja befintliga och nya näringar

2 § Främja goda förutsättningar för företagande inom såväl befintliga näringar som nya och potentiella tillväxtområden.

3 § 6 Officiell inkvarteringsstatistik

3 § 8 Kunskaps- och kvalitetsutveckling samt samverkan och samordning inom turism.

PU 2.5 Livsmedelsstrategin

N2020/03156 Omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring.

Resultat och utveckling

Livsmedelsuppdraget

Som samordnande myndighet ska Tillväxtverket främja samverkan och arbeta för ett samlat agerande inom livsmedelsstrategin. Under året genomförde vi dialoger om utmaningar och behov av stärkt samverkan i livsmedelsstrategiarbetet tillsammans med företrädare för myndigheter, branschorganisationer, länsstyrelser och regioner.

GD-/VD-gruppen och den nationella Samordningskommittén, båda bestående av berörda branscher och myndigheter, har tillsammans gjort ett utvecklingsarbete för att stärka genomförandet av livsmedelsstrategin. Vi har stärkt dessa forum med representanter för länsstyrelser och regioner för att

kunna sammanföra det nationella och de regionala perspektiven, både på ledningsnivå och operativ nivå. Vid sina sammankomster diskuterade de behoven och vägen framåt för operativt samarbete. De utsåg dessutom representanter för workshoppar om specifika ämnen som krävde expertkunskap.

Den strategiska planen för kommunikation och kunskapsinsatser godkändes av GD-/VD-gruppen 8 juni. Insatserna fokuserar på samlade sidor om livsmedelsstrategi på webben, kunskapsunderlag och riktade kommunikationsinsatser och på utvecklingsforum för relevanta frågor för gemensamt arbete.

Tillväxtverket genomförde ett kunskapsseminariumför regionala aktörer tillsammans med Vinnova. Temat var innovation och erfarenhetsutbyte kring innovationsutmaningar på en regional nivå. Operativt ansvariga för regionala livsmedelsstrategiarbetet i varje region och länsstyrelse var inbjudna. Vid mötet lanserades en gemensam LinkedIn-grupp för att samla aktörer och strukturera utbyte av erfarenheter.

Tillväxtverket, Jordbruksverket och Vinnova genomförde tillsammans en digital nationell konferens med temat *Innovation för utveckling och omställning.* Cirka 556 personer deltog på konferensen.

Den ekonomiska föreningen Sweden Food Arena är en arena för samverkan och utveckling av livsmedelssektorn. Under 2021 bedrev Sweden Food Arena ett projekt kring innovation i livsmedelskedjan som Tillväxtverket finansierade. Resultatet visar att innovationsgraden i livsmedelskedjan är lika stor som i andra näringar, med undantag för primärproduktion, där den är lägre. Däremot är innovationshöjden lägre i hela livsmedelskedjan. Företagen i livsmedelskedjan följer med i utvecklingen men inte i samma utsträckning som företag i övriga näringslivet.

Tillväxtverket beviljade Sweden Food Arena 375 000 kronor för en kompletterande djupanalys kring vad som kännetecknar de företag och innovationsprocesser i livsmedelskedjan som har en stor innovationshöjd. Analysen ska presenteras i mars 2022. Tillväxtverket beviljade också drygt 180 000 kronor för en kompletterande regional förstudie som Sweden Food Arena genomfört. Studien visar att det finns stora regionala skillnader i hur väl livsmedelssektorn är integrerad i det innovations- och företagsfrämjande systemet. Den visar även att det finns behov av en tydligare regional och nationell samordning.

Tillväxtverket har beviljat två miljoner kronor till förstudien *Utveckling av ett modernt innovationssystem* som genomfördes till april 2022. Sweden Food Arena är projektägare och utreder tre idéer på ett innovationssystem som är bättre anpassat efter företagen i livsmedelskedjan.

Samordningskommittén har genomfört ett actionbaserat arbete på temat ny innovativ mat och utmaningen kring utvecklingen av innovationer och vad som behövs för att skapa utrymme för en ökad innovationshöjd i livsmedelskedjan. Kommittén har också identifierat regler och regelförenkling som ett område för djupare samverkan.

Bidrag till Sweden Food Arena

2020–2025 har Tillväxtverket i uppdrag att ge bidrag på två miljoner kronor om året till Sweden Food Arena. Under året har arenan matchat medlemsföretag med forskare för deltagande i aktiviteter om forskning och innovationer. Genom insikter från de projekt Sweden Food Arena drivit under året har arenan spridit kunskap på webben genom artiklar och seminarier för att främja innovation i livsmedelskedjan.

I en förstudie som Tillväxtverket finansierar tar Sweden Food Arena tillsammans med flera andra myndigheter insatsförslagen för ett modernt innovationssystem vidare.

Turism och besöksnäring

Tillväxtverket ansvarar för samverkan och samordning inom turism, kunskaps- och kvalitetsutveckling och inkvarteringsstatistiken som är en del av Sveriges officiella statistik. Målen är en hög attraktionskraft som turismland, hållbar tillväxt, ökad sysselsättning och växande företag i alla delar av landet. Huvudfokus för 2021 var att genomföra insatser inom regeringsuppdraget för omställning och utveckling av en hållbar besöksnäring.

Omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring

Kunskap med grund i statistik och analys

Tillväxtverket utvecklade och förbättrade turismstatistiken under året. Vi levererade inkvarteringsstatistiken varje månad till Eurostat. Den finns även tillgänglig i en öppen statistikdatabas, SSD, där 17 127 egna uttag gjordes under året. Vi publicerade sammanställningar av inkvarteringsstatistiken för varje månad under perioden januari till augusti för att belysa utvecklingen för hotell- och logibranschen. Vi rapporterade även statistik från undersökningen Svenskars resande till Eurostat enligt Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 692/2011.

Vi publicerade och presenterade rapporterna: *Ekonomiska läget* med fokus på besöksnäringens utveckling under pandemin, *Fakta om svensk turism 2020* som sammanfattar Tillväxtverkets turismstatistik och *Turismens ekonomiska effekt i regioner och kommuner.* Slutsatsen i den sistnämnda rapporten att det inte går att beräkna turismeffekter på kommunal nivå, har lett till ett arbete med Big data för att lösa problemet med databrist.

Tillväxtverket genomförde ett tiotal seminarier för att sprida kunskap till turism och besöksnäringens aktörer. Tillsammans med Visit Sweden startade vi seminarieserien *Destinationen Sverige – Tillsammans ökar vi takten för en hållbar turism.* Syftet var att skapa en gemensam bild av vad hållbar turism kan vara. Vi startade åtta projekt för att utveckla *kunskap om coronapandemins effekter på turism och besöksnäring*. Vi genomförde tre kunskapsseminarier och avslutade innovationspiloterna *Beyond the Future* och *Robotisering och automatisering i besöksnäringen*. Vi presenterade lärdomarna av piloterna vid ett seminarium.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) arrangerade i samarbete med Tillväxtverket och Regionala nätverket för turism konferensen *Besöksnäring på agendan*. Årets tema var strategier, kunskap och innovation. I anslutning till konferensen delade Tillväxtverket och Stiftelsen för kunskapsfrämjande

inom turism ut *Stora Turismpriset 2021*. Vasaloppet vann, och ett hederspris gick till Ästad Vingård.

Hållbara och konkurrenskraftiga företag

Tillväxtverket beviljade 16 miljoner kronor till 16 projekt som ska stärka affärs- och produktutveckling i besöksnäringsföretag inom destinationer. Vi beviljade utvecklingscheckar till 181 företag på 50 000–150 000 kronor vardera. Målet var att bidra till att öka natur- och ekoturismföretags förmåga att utveckla och ställa om sin verksamhet. Stödet uppgick till drygt 23 miljoner kronor.

En utvärdering visar att samtliga turism- och besöksnäringsprojekt upplever att insatserna bidrar till ökad förmåga till att utveckla en långsiktigt konkurrenskraftig besöksnäring. Samtliga projekt är nöjda med insatsen som helhet. 97 procent av företag som fått en utvecklingscheck anger att checken stärkt deras konkurrenskraft.

Hållbara destinationer med attraktiva produkter och tjänster

Tillväxtverket beviljade 18 miljoner kronor till *Hållbar platsutveckling inklusive möten och evenemang*. Projekten adresserar tydliggör platsers utmaningar i spåren av pandemin och möter behov hos besökare, lokalinvånare, företag och föreningsliv. I juni avslutades det treåriga projektet *Stärka världsarv* där världsarvet Falun varit i fokus. Projektets huvudleverans är en handbok för hållbar turismutveckling i världsarv och kulturmiljöer. Sveriges Hembygdsförbund avslutade projektet *Kulturarvet som besöksmål*. Vi har även tagit fram flera redskap för att lokala föreningar ska kunna produktutveckla bättre.

Besöksnäring - Strategisk samordning och samverkan

Tillväxtverket samlar 16 myndigheter och statliga bolag i Besöksnäringens myndighetsgrupp. Under året har gruppen fokuserat på att ta fram en omarbetad strategisk plattform som sträcker sig till 2024. Inom ramen för samarbetet genomförs pilotprojekt och kunskapsutvecklande insatser. Vi startade bland annat en process som ska leda till effektivare samverkan mellan Tillväxtverket, Visit Sweden och regionala besöksnäringsfunktioner med fokus på näringens utmaningar och behov.

Tillväxtverket har deltagit i internationella forum för turism. Fokus var att utveckla policystöd och insatser med koppling till pandemin och grön omställning. Den nordiska arbetsgruppen för turism, NTWG, tog fram ett projektpaket och fick budgettillskott för genomförandet. OECD:s turismkommitté, där Tillväxtverket representerar Sverige, har utöver ordinarie möten genomfört fördjupande enkäter till medlemsländerna samt Global Forum on Tourism Statistics, Knowledge and Policies.

Samlad bedömning

Tillväxtverket har en stark ställning som samordnande myndighet med god kunskap om livsmedel samt turism och besöksnäring. Under året stärkte vi vår roll genom att etablera strukturer för nationell och regional samordning. Vår bedömning är att det arbete som vi nu gör kommer att bli en bra plattform för att lyfta dessa näringar framöver. Genom olika samarbeten och projekt som vi finansierat har vi tagit fram värdefull kunskap som vi sprider på olika sätt. Vi har även startat olika forum för att identifiera behov och kunskapsutbyte. Vi har en drivande roll, skapar förutsättningar och får ihop aktörer kring gemensamma frågor. Vår bedömning är att det resulterar i ett effektivt samarbete och en mer samlad riktning för dessa näringar.

Villkor och förutsättningar för företag

I det här avsnittet redovisar vi Tillväxtverkets arbete på förenklingsområdet. Ramvillkor för företagande i form av lagar och regler, och tillämpningen av dem, har stor betydelse för företagens konkurrenskraft. Företagande gynnas av ändamålsenliga, tydliga och förutsägbara regler och god tillgänglighet till information om regelverk och offentligt stöd samt främjande. Redovisningen utgår bland annat från regeringens mål för förenklingsarbetet som gällde till och med 2020: regler ska främja företagens tillväxt, regelkostnader ska minska, det ska vara enklare att lämna uppgifter och handläggningstider ska minska. I september 2021 presenterade regeringen nya, men med något undantag, snarlika mål för förenklingspolitiken.

Förenkling genom digitalisering

3 § 1 Tillväxtverket ska på ett enkelt, behovsanpassat och samordnat sätt erbjuda myndighetsinformation som är relevant för företagen och även vägleda blivande och redan etablerade företagare till information hos andra offentliga aktörer som främjar företagsutveckling.

3 § 14 Tillväxtverket ska vara ansvarig myndighet för att vidareutveckla och förvalta den elektroniska kontaktpunkten för tjänsteleverantörer enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

ÅK 2.1 Tillväxtverket ska redovisa resultat av de insatser som myndigheten har genomfört för att driva och utveckla företagsportalen verksamt.se samt de insatser som myndigheten har genomfört för att minska och förenkla uppgiftslämnandet för företag. De medel som har använts till dessa insatser ska redovisas per insats.

Resultat och utveckling

Verksamt.se

Besöksstatistik och användning

På webbplatsen verksamt.se finns information och service till blivande och befintliga företagare. Verksamt.se drivs av Tillväxtverket och Bolagsverket. Skatteverket och Arbetsförmedlingen är aktiva samarbetspartners.

2021 hade verksamt.se 7,2 miljoner besök, en minskning med 12 procent i jämförelse med 2020. 2020 var ett exceptionellt år för verksamt.se på grund av coronapandemin. Den största anledningen till minskat antal besök 2021 var ett minskat behov av information kopplat till pandemin. Innehåll kopplat till coronapandemin visades 63 procent färre gånger 2021 jämfört med 2020. En jämförelse av antal besök på verksamt.se mellan 2019 och 2021 visar på en ökning med fem procent.

Samtidigt som besöken på verksamt.se minskade något 2021 jämfört med 2020 kan vi se en liten ökning i antalet inloggningar på Mina sidor. Antalet inloggningar 2021 var 2,6 miljoner, en ökning med tre procent i jämförelse med 2020.

Samlad information om det offentliga coronastödet

Vi publicerade samlad information om offentliga stöd, allmänna restriktioner och lättnader i regler för företagen på verksamt.se även under 2021, i tätt samarbete med andra myndigheter. Innehållet fanns på både svenska och engelska och inkluderade också information om vart företagen kunde vända sig för rådgivning och hjälp med finansiering. Informationen om coronapandemin hade under 2021 totalt 346 936 visningar jämfört med 940 475 visningar under 2020.

Verksamt.se: LIVE

Webbinarieserien verksamt.se LIVE utvecklades år 2020 för att möta behovet av lättillgänglig, digital myndighetsinformation om att starta företag. Målet med webbinarierna var att deltagarna skulle få svar på sina frågor, veta vart de kunde vända sig för mer information och känna till nästa steg i processen att starta företag.

Webbinarieserien skapades gemensamt av sju myndigheter. Under 2021 bestod den av ett grundläggande webbinarium om att starta eget och fyra fördjupande webbinarier: Företagsnamn och varumärke, Handel med utlandet, Sjukförsäkring och pension och Starta eget-stöd för arbetssökande. Efter varje webbinarium fick deltagarna dessutom möjlighet att boka ett individuellt videomöte med en myndighetsexpert.

Totalt deltog 2 743 personer i 11 livesändningar under våren 2021. 25 procent var män, 74 procent kvinnor och 1 procent ickebinär. I efterhand har webbinarierna visats över 14 920 gånger. 87 procent av deltagarna som svarat på utvärderingarna för livesändningarna uppgav att webbinariet helt eller delvis förenklat deras företagsstart. 88 procent upplevde att de helt eller delvis fått svar på sina frågor och vet vilket nästa steg i deras företagsresa är.

Exportuppdraget

Under 2021 underhöll och utvecklade vi innehållet om export och internationalisering på verksamt.se, inklusive specifika sidor med anledning av brexit och coronapandemin. Bland annat översattes och publicerades informationen på engelska. För att ge ett mer personligt och riktat stöd till import- och exportföretag förbättrade vi och lyfte även sökfunktionen *Matchningstjänsten* där företagare kan hitta organisationer, rådgivare, finansiering och utbildningar både nationellt och regionalt. Sidvisningarna för export- och internationaliseringsinformationen på verksamt.se var 145 901 under 2021 i jämförelse med 252 445 visningar under 2020. De minskade sidvisningarna beror framför allt på att vi under 2020 såg en exceptionell

ökning av besöken på grund av det stora informationsbehov som då fanns med anledning av coronapandemin.

Besöksnäring på verksamt.se

Tillväxtverket levererade under 2021 via verksamt.se flera prestationer inom regeringsuppdraget att genomföra insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring. Syftet var att underlätta myndighetskontakterna för företagare inom besöksnäringen. Tillsammans med branschorganisationerna Visita och Naturturismföretagen prioriterade vi insatser som förenklar för företagen på verksamt.se. Vi kompletterade bland annat befintliga checklistor för hotell och logi samt restaurang och evenemang. Vi kompletterade och samlade även information på verksamt.se för att underlätta för företag i branschen att hitta rätt. Informationen och tjänsterna finns under rubriken ”Samlad information till företag i besöksnäringen”.

För att sprida och synliggöra informationen genomförde vi kampanjer mot målgruppen i interna och externa kanaler. Sedan sidorna om besöksnäringen publicerades 26 oktober–31 december har de haft 15 550 visningar.

Kontaktpunkten för tjänsteföretagare

Lagstiftningen om tjänster på den inre marknaden, baserad på EU:s tjänstedirektiv, syftar till att undanröja hinder för gränsöverskridande tjänsteverksamhet. Varje medlemsstat ska ha en kontaktpunkt som dels ska informera företagare om gällande krav inom områden som omfattas av direktivet, dels ska möjliggöra genomförande av tillståndsförfaranden enkelt, elektroniskt och på distans. Verksamt.se är den svenska digitala kontaktpunkten. Alla behöriga myndigheter ska vara anslutna till kontaktpunkten och dess förmedlingsfunktion. I dag finns det 97 anmälnings- och ansökningsförfaranden inom olika sektorer som berör 27 centrala statliga myndigheter samt alla länsstyrelser och kommuner på verksamt.se. Webbsidan är även den svenska digitala kontaktpunkten för EU:s yrkeskvalifikationsdirektiv som syftar till att underlätta den fria rörligheten för såväl företagare som arbetstagare. På verksamt.se finns information om och ansökningsuppgifter för de cirka 70 yrken som är reglerade i Sverige.

De svenska och engelska sidorna av kontaktpunkten hade 1 202 respektive 1 013 besök 2021. Antalet ansökningar från andra EU-/EES-länder via kontaktpunktens förmedlingsfunktion låg dock på en fortsatt låg nivå. 2021var det totalt fyra ansökningar. En behörig myndighet besvarade dessa ansökningar via förmedlingsfunktionen. Inga förfrågningar till kontaktpunkten har inkommit från företag, däremot från myndigheter.

Digitalt ekosystem för enklare myndighetskontakter

Verksamt.se - vidareutveckling

För att kunna möta kundernas behov av mer personligt innehåll och fler tjänster till företag har arbetet med förnyelsen av verksamt.se fortsatt under 2021. Vi gjorde en första leverans av tjänstekoncept till en avgränsad målgrupp i juni för test och vidareutveckling. Fokus låg på guidade processer med målet att göra det enklare för de som vill starta ett vattenbruk. Se vidare information under avsnitt *Digitala tjänster i livsmedelskedjan*.

Syftet med förnyelsen av verksamt.se är att kunna ansluta fler tjänster och utveckla ett mer personligt innehåll till målgruppen för enklare myndighetskontakter för företagen. På sikt ser vi också att det ska leda till en

mer effektiv offentlig förvaltning. Vi påbörjade arbetet med ett nytt sätt att hantera innehåll 2021 och fortsätter 2022.

Serverat

Inom arbetet med Serverat i samverkan med Bolagsverket och Sveriges kommuner och regioner utvecklar vi digital information och guidning på verksamt.se. Utvecklingen utgår från företagens förutsättningar och behov. Fokus är tillstånd och liknande förfaranden där företag måste lämna uppgifter till kommuner och myndigheter för att kunna starta eller utveckla sin verksamhet. Under året anslöt sig åtta kommuner till Serverat. Sammanlagt är nu 76 kommuner anslutna. Den guide och checklista som användes mest var *starta restaurang* med 11 659 skapade checklistor. Serverat har även tagit fram guide och checklistor för hotell och camping, evenemang, biodling och vattenbruk.

Under 2021 utvecklade Tillväxtverket en ny e-tjänst för ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten. Vi uppdaterade även e-tjänsten för anmälan av livsmedel samt guiden och checklistan för biodling. Vi gjorde arbetet tillsammans med branschorganisationer, myndigheter och kommuner.

Anslutningskraven till Serverat förändrades under året. Kravet att kommuner måste ansluta till checklistorna på verksamt.se med en e-tjänst som Serverat tagit fram är borttaget. De kan i stället ansluta med en egenutvecklad e-tjänst med koppling till den sammansatta bastjänsten (SSBTGU). Förändringen möjliggör för fler kommuner att ansluta till Serverat och därmed bli valbara i checklistorna. En annan förändring som vi genomfört är att Tillväxtverket inte längre aktivt ska förvalta innehållet i de e-tjänster som tagits fram inom alkohol- och tobaksområdet. Det betyder att kommuner som använder dessa behöver säkerställa, enskilt eller i samverkan med andra kommuner, att e-tjänsterna är uppdaterade utifrån gällande lagstiftning.

Under året genomförde Tillväxtverket en förstudie tillsammans med Livsmedelsverket om en ny e-tjänst för livsmedelsanmälan. Med anledning av en lagstiftningsförändring om ny riskklassning för livsmedelsverksamhet som träder i kraft under 2023 finns det behov av en ny e-tjänst. Under 2022 ska vi ta fram underlag till den nya nationella e-tjänsten tillsammans med Livsmedelsverket som kommer att förvalta innehållet i e-tjänsten. E-tjänsten kommer sedan att placeras lokalt på respektive kommun men ha en sammanhållen guidning för företagaren via verksamt.se. Det innebär att företagaren kan starta på verksamt.se och fortsätta i kommunens e-tjänst för att sedan kunna återvända till verksamt.se för att få statusåterkoppling i ärendet. Denna statusåterkoppling är ett koncept som är en del av det nationella initiativet *Mina ärenden*.

Medel per insats

De medel som har använts till insatser inom ramen för återrapporteringskrav 2.1 redovisas nedan per insats för 2021.

Verksamhet	2021
Förvaltning verksamt.se	10 513
Vidareutveckling verksamt.se	11 838
Serverat	4 773
Kontaktpunkten Tjänstedirektivet	3 968
Uppdrag Export	2 998
Besöksnäring	2 999
Total	**37 090**

Motsvarande uppgifter för tidigare år återfinns i särskild redovisning till regeringen av uppdrag 1.1.

Digitala tjänster i livsmedelskedjan

Inom ramen för livsmedelsstrategin har Tillväxtverket i uppdrag att skapa myndighetsgemensamma digitala tjänster på verksamt.se. De ska förenkla för företag för några centrala grenar inom livsmedelskedjan.

I samverkan med Jordbruksverket, Livsmedelsverket och länsstyrelserna har Tillväxtverket under 2021 tagit fram en första version på en myndighetsövergripande helhetslösning för företag i uppstartsprocessen. Den lösningen innebär att företag som vill bedriva vattenbruk kan:

- identifiera vilka tillstånd/anmälningar/godkännanden som de behöver för den verksamhet som de vill bedriva
- söka några av tillstånden som krävs för just den verksamhet som företaget planerar att bedriva
- få en översikt över de sökta tillstånden och status i respektive ärende. Detta är den första applikationen av Skatteverkets byggblock *Mina ärenden*.

Tillväxtverket har även tagit fram en förvaltningsmodell för gemensamma digitala kundmöten som alla parter förbundit sig att leva upp till.

Ett mål med projektet var också att i största möjliga mån återanvända uppgifter mellan tillstånd och mellan myndigheter och på så sätt realisera principen ”en uppgift en gång”. Det har vi delvis uppnått genom att använda Bolagsverkets bastjänst för grundläggande företagsuppgifter (SSBTGU). Andra uppgifter som behövs i båda tillstånden ägs av myndigheter som ännu inte hunnit göra dem tillgängliga för återanvändning.

Under 2022 är målsättningen att skala upp och vidareutveckla konceptet till fler branscher och fler tillstånd för att på så sätt underlätta uppstartsfasen för fler företag i livsmedelskedjan.

Uppdrag att förenkla tillstånds- och anmälningsprocessen för miljöfarlig verksamhet

I början av 2021 fick Tillväxtverket uppdraget att ta fram tjänster som förenklar och effektiviserar för företagare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet (B- och C-verksamhet).

Under året har vi som ett första steg arbetat med att analysera företagens behov av stöd för ett effektivare, enklare och snabbare genomförande av tillstånds- och anmälningsprocessen. Behovsanalysen ska ligga till grund för

att ta fram tjänster som underlättar anmälnings- och ansökningsförfarandet. Vi ska redovisa behovsanalysen och en plan för det fortsatta arbetet den 28 februari 2022.

Samlad bedömning

Verksamt.se är den självklara platsen för företagare och blivande företag som söker myndighetsinformation samlad på ett ställe. Under 2021 ser vi fortsatt hög användning av webbplatsen och ett ännu högre engagemang som visar sig genom fler inloggningar/legitimeringar sedan starten av verksamt.se 2009. Användarna är fortsatt väldigt nöjda med webbplatsen och de litar på informationen.

När pandemin bröt ut våren 2020 fick verksamt.se en central roll för samlad information om coronarelaterade insatser och stöd för företagen. Vi har tagit väl hand om den rollen. Under 2021 har vi fortsatt med information om bland annat hur pandemilagen fungerar för företagare, vaccinationspass, lättade restriktioner och korttidsstöd.

Tillväxtverket har i arbetet med Serverat också tagit fram en ny e-tjänst för ansökan om tillfälligt serveringstillstånd för allmänheten. Under 2021 förändrades anslutningskraven kopplade till Serverat. Det har gjort att fler kommuner kunnat ansluta sig. I dag är totalt 76 kommuner anslutna till verksamt.se. Åtta anslöt sig under 2021.

Arbetet med att utveckla och realisera möjligheten till mer digitala myndighetskontakter har fortsatt med flera utvecklingsinitiativ inom ramen för livsmedelsstrategin. Tillsammans med Jordbruksverket, Livsmedelsverket och länsstyrelserna har vi tagit fram en myndighetsövergripande tjänst för den som vill starta ett vattenbruk på verksamt.se. Vi har på så sätt testat möjligheten att förenkla för företag genom principen ”en uppgift en gång”. Tekniska och juridiska förutsättningar är nu på plats för en mer sammanhållen digital och effektiv förvaltning.

Konsekvensutredning vid regelgivning

4 § 1–4 Tillväxtverket ska svara för metodutveckling, rådgivning och utbildning med anledning av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, stödja kommittéer och särskilda utredare som omfattas av 1 § kommittéförordningen (1998:1474) i deras arbete med att upprätta konsekvensutredningar, stödja Regeringskansliet i dess arbete med att upprätta konsekvensutredningar samt ha ett samordnande ansvar gentemot ESV i frågor som avses i 1.

Resultat och utveckling

Konsekvensutredning vid regelgivning

Under året deltog Tillväxtverket i Regeringskansliets kommittéutbildningar med ett utbildningspass om konsekvensutredningar vid regelgivning. Det skedde vid fem tillfällen med sammanlagt 82 deltagare eller anmälda deltagare. Tillväxtverkets pass var en del i ett bredare utbildningskoncept som Kommittéservice för Regeringskansliets kommittéväsende anordnat. Samtliga utbildningstillfällen ägde rum i digital form.

Kommittéservice har utvärderat utbildningarna. Utvärderingen gjordes samlat utifrån hela utbildningsdagen med flera föreläsare, men vi har bara underlag från tre utbildningstillfällen på grund av för låg svarsfrekvens de resterande två. Resultatet visar att av 25 som svarade på enkäten var 18 nöjda eller mycket nöjda med utbildningsinsatsen. 17 av 25 svarade att de i hög eller mycket hög grad kommer att kunna tillämpa det de lärt sig praktiskt i nuvarande roll. Vi höll också ett utbildningspass om konsekvensutredningar hos Finansdepartementet med 19 anmälda deltagare. Utvärdering visar att de fyra som svarade var mycket nöjda med utbildningspasset. Samtliga ansåg att de skulle ha viss eller stor nytta av utbildningen i sitt fortsatta arbete.

Vi gav också individuellt stöd till 17 kommittéer och myndigheter. Regelrådet yttrade sig över tre av dessa konsekvensutredningar. Två av dem bedömdes uppfylla kraven i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Vidare yttrade sig Regelrådet under året över tre konsekvensutredningar där vi gett stöd tidigare år. Av dessa bedömdes två uppfylla förordningens krav på kvalitet.

Tillväxtverket tillhandahåller också personal för det dagliga arbetet som Regelrådet behöver för att granska kvaliteten på konsekvensutredningar som tas fram vid förslag till nya och ändrade regler. Resultatet av Regelrådets arbete redovisas separat i Regelrådets årsrapport.

Samlad bedömning

Tillväxtverket fortsatte under året att ge individuellt stöd i regelgivares arbete med konsekvensutredningar, genomföra utbildningsinsatser och bidra med resurser för Regelrådets arbete. Genomförda utvärderingar av utbildningsinsatser visar att de som tagit del av dem i stor utsträckning varit nöjda och att deltagare i hög utsträckning anser sig ha nytta av utbildningarna i sitt fortsatta arbete.

Förenkling genom regler och regeltillämpning

4 § 5–11 Tillväxtverket ska ansvara för metodutveckling och genomförande av mätningar av administrativa och andra kostnader för företag som tillämpning av regelverk kan medföra, inhämta och följa upp synpunkter och förslag från näringslivet som rör arbetet med att förenkla för företag, utveckla och föreslå nya insatser inom förenklingsarbetet, delta i det internationella arbetet med att förenkla för företag, främja en god kunskap hos myndigheter om hur företag påverkas av tillämpning av regelverk och förenklingsarbetet, stödja och samordna förenklingsarbetet hos myndigheter som har omfattande verksamhet riktad till företag samt stödja och genomföra insatser som förenklar företagens myndighetskontakter på lokal och regional nivå.

ÅK 2.2 Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten arbetar med förenkling inklusive regelförenkling, för egen del samt i samarbete med andra myndigheter.

PU 2.3 Tillväxtverket ska redovisa förslag och genomförda åtgärder för att öka måluppfyllelsen för de mål som regeringen aviserat för förenklingsarbetet.

Resultat och utveckling

Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet* visar att andelen små och medelstora företag som upplevde lagar och myndighetsregler som ett hinder för tillväxt ökade något mellan 2014 och 2020. Sammantaget betraktades regelverk som ett stort eller litet tillväxthinder av drygt 60 procent av de små och medelstora företagen.

Kostnader till följd av regler

Tillväxtverket har på regeringens uppdrag följt hur företagens administrativa och andra regelkostnader utvecklats. Arbetet utgår från regeringens tidigare mål om att de administrativa kostnaderna för företag till följd av regler ska vara lägre 2020 än 2012. Sedan 2014 följer vi därför upp hur företagens administrativa kostnader påverkas av nya och ändrade regler. Sedan 2016 analyserar vi regeleffekterna ur ett bredare perspektiv. Analysen omfattar inte bara administrativa kostnader utan även andra effekter för företagen som investeringskostnader, produktionskostnader och konkurrenseffekter.

I april 2021 lämnade vi slutrapporten för perioden 2013–2020 till regeringen. Uppföljningen visar att de administrativa kostnaderna för företagen totalt sett har ökat med strax under fyra miljarder kronor mellan åren 2013 och 2020. Vi uppskattar att företagens årliga produktions- och investeringskostnader har ökat med strax över åtta miljarder kronor mellan åren 2016 och 2020.

Förenklingsarbete på 19 myndigheter

Regeringen har gett 19 nationella myndigheter med ett stort antal företagskontakter i uppdrag att förenkla för företag. Uppdraget pågick 2014–2020 som en del av regeringens förenklingsarbete. Tillväxtverket hade dubbla roller i uppdraget. Vi skulle dels redovisa vårt eget arbete med att förenkla för företag, dels samla in och analysera resultatet av samtliga myndigheters arbete och sammanställa det i årliga rapporter till regeringen. Syftet var bland annat att säkerställa positiv utveckling över tid.

Under året analyserade vi den utveckling som skett under år 2020 i en delrapport till regeringen. Resultatet visade att flera av myndigheterna hade förenklat för företag under coronakrisen då behovet var extra stort. Vi analyserade också den utveckling som skett under hela uppdragsperioden i en slutrapport till regeringen. Resultatet visade att det hade skett en viss positiv utveckling. Handläggningstider för företag hade till viss del blivit kortare och dialogen med företagen hade ökat.

Utöver sammanställning och analys av myndigheternas rapporteringar skulle vi också lyfta fram goda exempel och föreslå vidare insatser för att ge stöd och råd till myndigheterna. En uppföljning visar att myndigheterna endast till viss del upplever att Tillväxtverkets arbete gett dem ökad förmåga att förenkla för företag. På en skala 1–5 blev medelvärdet omkring 2–3 på tre olika påståenden.

För att stärka upp arbetet med att sprida goda exempel tog vi fram tre filmer i samarbete med Bolagsverket, Jordbruksverket och Transportstyrelsen. Filmerna lades upp på vår webb och delades i sociala kanaler. De har visats 1 762, 594 och 394 gånger. Vi lämnade också rekommendationer till regeringen hur ett liknande, framtida uppdrag skulle kunna utformas för att förbättra Tillväxtverkets förutsättningar att ge myndigheterna stöd i arbetet.

Förenkling för återhämtning efter pandemin

I juni 2020 fick Tillväxtverket i uppdrag av regeringen att utveckla och föreslå nya insatser inom förenklingsarbetet som kan hjälpa företag i en återhämtning från coronapandemin. Där ingick förslag på förenklingar i regelverk samt förbättringar och förenklingar i myndigheters service och tillämpning av regelverk. Vi delarapporterade uppdraget den 30 oktober 2020 och slutrapporterade den 22 februari i år.

Slutrapporten handlar främst om förenkling genom digitalisering och vikten av att även statliga myndigheter och kommuner ställer om till ett mer digitaliserat arbetssätt, särskilt i de processer som berör företagen. Slutrapporten behandlar precis som delrapporten några branscher inom besöksnäringen med en ekonomisk situation som förvärrades ytterligare i jämförelse med våren 2020. Utöver det presenterade vi sammanställda data från Tillväxtverkets enkät *Företagens villkor och verklighet – coronakrisens effekter.*

Internationellt arbete

Det internationella samarbetet är en viktig del i Tillväxtverkets arbete med att främja bättre lagstiftning på såväl nationell nivå som inom EU och globalt. Tillväxtverket representerar Sverige i flera sammanhang.

I OECD:s regelkommitté, Regulatory Policy Committee (RPC), som är ett forum för utbyte av erfarenheter som rör regelgivningsprocessen, ligger tyngdpunkten på konsekvensutredningar, samråd och utvärderingar. Under 2021 deltog vi i fyra kommittémöten. Vi arbetade även med framtagandet av Regulatory Policy Outlook, en studie som genomförs vart tredje år och som publicerades i oktober. Vi deltog även i fem seminarier.

EU-kommissionens Fit for Future (F4F) Platform utgör en del i kommissionens arbete med regelförbättring. Plattformen består av en regeringsgrupp och en intressentgrupp som behandlar inkomna förslag på regelförbättringar från allmänhet, företag och offentlig förvaltning samt rättsakter som ingår i kommissionens arbetsprogram. 2020 antog plattformen för första gången ett eget arbetsprogram för 2021. Arbetsprogrammet innehöll ett 15-tal rättsakter som antingen var under utvärdering eller planerad revidering. Tillväxtverket deltog i två plenarmöten och sex arbetsgruppsmöten. 13 yttranden antogs under 2021.

RegWatchEurope är ett europeiskt nätverk med oberoende granskningsorgan. Regelrådet är medlem och Tillväxtverket bidrar med stöd i form av personal. Det övergripande målet för nätverket är att främja regelförbättring på nationell och global nivå genom erfarenhetsutbyte och påverkansarbete. Vi deltog bland annat i flera workshops som nätverket anordnade, varav en tillsammans med OECD. Bland de teman som togs upp kan nämnas genomförande av EU-lagstiftning, uppföljning av kostnader till följd av regler och regelöversyn till följd av ny teknologi. Läs mer i Regelrådets årsrapport 2021.

Digitaliserbar lagstiftning

Lagstiftning som kan läsas och tolkas av maskiner är ett sätt att förenkla för såväl individer och företag som myndigheter. Tillväxtverket har under året anordnat ett seminarium på temat tillsammans med Vinnova och OECD. Vi anser att lagstiftning ofta är både komplex och komplicerad och innehåller

inslag av bedömning. Det är därför ofta svårt att koda lagstiftning, även det som till synes verkar enkelt. Det krävs djupgående kunskap om såväl allmänrättsliga aspekter som sakområde och teknik för att kunna förutsäga konsekvenser. Det är viktigt att även ta hänsyn till etiska och integritetsskyddande aspekter, liksom ansvars- och skadeståndsfrågor. Vår bedömning är att digitaliserbar lagstiftning är och kan utvecklas till ett viktigt verktyg för förenkling. Vi fortsätter att följa frågorna.

Samlad bedömning

Tillväxtverket bedömer att rapporteringarna av regeringsuppdrag och andra aktiviteter, som genomförts för att öka kunskapen och för att följa upp förenklingsarbetet nationellt och internationellt, har gett regeringen, Tillväxtverket och våra samarbetspartners insikter. Dessa rör utvecklingen på förenklingsområdet och visar på behovet att modernisera och öka takten i förenklingsarbetet och att hjälpa företagen till en snabbare återhämtning från konsekvenserna av coronapandemin.

Hållbar regional utveckling och landsbygdsutveckling

Lokal och regional utvecklingspolitik

U 2.1 Nationell strategi - Tillväxtverket ska under 2021 bistå Regeringskansliet i framtagandet av en nationell strategi och handlingsplan för hållbar regional utveckling i hela landet för 2021–2030. I uppdraget ska kunskaper och erfarenheter från dialoger och samverkan med regioner, Gotlands kommun och statliga myndigheter tillvaratas.

2 § 2–3 Verka för att den utvecklingskraft och tillväxtpotential som finns i gles- och landsbygder, små och medelstora städer samt storstadsområden nyttjas och vidareutvecklas, verka för hållbara lösningar som ur ett miljö- och klimatperspektiv stöder utvecklingen av ett konkurrenskraftigt näringsliv i alla delar av landet.

3 § 3–4 Delta i, samordna och följa upp strategier och program inom det regionala tillväxtarbetet, förmedla kunskap till andra myndigheter, regionalt utvecklingsansvariga och andra relevanta aktörer om näringslivsutveckling, hållbar regional tillväxt samt hållbart nationellt och regionalt tillväxtarbete.

PU 3.9 Digitalisering av finansiering och resultat.

U 2.5 Stöd till Forum för hållbar regional utveckling och attraktionskraft.

3.10 Regionalt kompetensförsörjningsarbete.

3.12 Statsbidrag till socioekonomiskt eftersatta kommuner.

3.13 Statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden.

PU 3.19 Redovisning av regionala företagsstöd, projektverksamhet och stöd till kommersiell service.

PU 3.20 Sammanställning av redovisningar från regioner, Gotlands kommun och länsstyrelser.

PU 3.24 Uppdrag att utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet.

Resultat och utveckling

Nationell strategi för hållbar regional utveckling

Under 2021 hade Tillväxtverket i uppdrag att bistå Näringsdepartementet med att ta fram en ny nationell strategi och handlingsplan för hållbar regional utveckling i hela landet.

Vi lämnade synpunkter på utkast av strategin och gav förslag på uppdrag, insatser och arbetssätt till handlingsplanen. Vi hjälpte även till vid dialoger med andra statliga myndigheter.

Tillväxtskapande samhällsplanering

Under 2021 var fokus att utveckla vår kunskapsroll genom att lyfta fram företagens perspektiv i planeringsprocesser på lokal, regional och nationell nivå. Vi stärkte kommuner och regioners förmågor genom att delge lärdomar, resultat av projekt och framtagna kunskapsunderlag i nationella arenor och insatser kopplat till platsutveckling. Vi var aktiva i Miljömålsrådets arbete inom programområdena *Ramverk för nationell planering* och *Hållbar elektrifiering*. Vi deltog även i Reglabs lärprojekt om regional fysisk planering och stärkte samverkan med Trafikverket. Samverkan var dels inriktad på gemensamma dialogmöten med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna och kommuner, dels på att driva arbetet med att ta fram kunskapsverktyg som ska bidra till att stärka förmågorna att planera strategiskt.

Vi tog fram två rapporter. Den ena beskriver vilka myndighetskontakter som ett företag som vill bygga ut sin verksamhet kan behöva ta och vilka administrativa kostnader som kan uppstå. Vi lyfte utmaningar som företag upplevde och hur effektiva planerings- och tillståndsprocesser underlättar. Den andra rapporten kartlade hur de regionala utvecklingsstrategierna beskrev olika delar i en region. En slutsats var att regioner som arbetade aktivt med regional planering mer utförligt beskrev regionens utmaningar och behov. Det var betydelsefull kunskap för utveckling av företag i alla delar av landet.

Vi färdigställde en kunskapsanalys av vår projektportfölj. Analysen innehåller resultat, lärdomar och framgångsrika arbetssätt från insatsens projekt. Genom analysen kan vi bättre bidra i samordningen av lokala och regionala planeringsprocesser och stärka företagens utvecklingsmöjligheter.

Smart specialisering

EU-kommissionen introducerade begreppet *Smart specialisering* för att kraftsamla för innovation och tillväxt inom områden med störst potential. Tillväxtverket hade 2016–2020 i uppdrag att stötta regionerna i deras arbete med smart specialisering. Under 2021 genomförde vi en extern utvärdering av regeringsuppdraget. Utvärderingen visar att samtliga regioner anser att de nätverk och konferenser som vi genomfört har varit mycket givande och bidragit till att smart specialisering kommit högre upp på dagordningen hos regionerna. Den viktigaste plattformen är S3-nätverket där regionerna inspirerats och lärt av varandra.

Utvärderingen visar att samtliga regioner idag har en strategi för smart specialisering eller motsvarande på plats. De allra flesta har ett särskilt dokument. Ett fåtal har smart specialisering som vägledande för innovationsinsatserna i andra strategidokument.

Under 2021 fokuserade vi på dialoger och digitala nätverksträffar med regionerna och på att genomföra klusterprogrammet S3-piloten. Syftet var att ge stöd till regionerna och att stärka ledarskapet i klusterorganisationer. Vi genomförde fem digitala kunskapsträffar och två workshoppar med regionerna, en intern och en tillsammans med Vinnova.

S3-piloten var ett klusterprogram för att utveckla ledarskapet i prioriterade klusterorganisationer när det gäller regionernas smarta specialiseringsområden. Vi avslutade S3-piloten i november 2021 och genomförde en workshop där klusterledningar och regionala representanter för smart specialisering och innovation deltog. Tidigare under året genomförde vi en digital kunskapsträff där klusterledarna delade erfarenheter med styrelseledamöter. Tillväxtverket anlitade externa konsulter som utförde silvercertifiering på tio klusterorganisationer. Silvercertifiering är en europeisk certifiering, enligt krav från The European Secretariat for Cluster Analysis (ESCA). Föreningen *Clusters of Sweden* bildades 2021 som ett av resultaten i S3 Piloten. Clusters of Sweden är också medlem i det europeiska nätverket European Cluster Alliance.

Tillväxtverket deltog även i EU-kommissionens klusterexpertgrupp DG GROW. Under 2021 hade expertgruppen fokus på grön omställning, digitalisering och resiliens. Vi deltog i möten och i en referensgrupp kopplad till European Cluster Collaboration Platform.

Miljödriven näringslivsutveckling

Inom ramen för det löpande regeringsuppdraget om miljödriven näringslivsutveckling genomförde Chalmers och Högskolan i Gävle, på uppdrag av Tillväxtverket, en fortsättningskurs i cirkulär omställning. Kursen hade fyra parallella tematiska områden: cirkulär upphandling, industriell och urban symbios, bioekonomi och regionfokus. Vi rapporterade uppdraget till regeringen i april 2021.

Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft

Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft var regeringens arena för dialog och samverkan mellan regeringen och regionalt utvecklingsansvariga aktörer. Syftet var att föra dialog om långsiktiga och strategiskt viktiga frågor med betydelse för en hållbar regional tillväxt och attraktionskraft. Tillväxtverket hade i uppdrag att vara kansli för forumet 2015–2021. Under 2021 genomförde vi tillsammans med Näringsdepartementet totalt sju forum. Tre av dem var politikerforum, fyra var tjänstemannaforum.

Digitalisering av finansiering och resultat

Under året arbetade Tillväxtverket med ett digitalt verktyg som ska visualisera hur resultat och finansiering till stödmottagare fördelas geografiskt. Informationen i nuvarande version baserades på finansiering inom anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder, anslag 1:3 ERUF och de territoriella program som förvaltas i Sverige. Vi anpassade det digitala verktyget enligt tillgänglighetsriktlinjerna (WCAG). Arbetet med att visualisera den finansiella fördelningen fortsatte därefter och vi kommunicerade med berörda målgrupper.

Regionalt kompetensförsörjningsarbete

Vi har haft uppdraget att stödja det arbete som regionalt utvecklingsansvariga gör inom kompetensförsörjningsområdet. Målet var att stärka regionernas förutsättningar och förmågor att bedriva det grundläggande kompetensförsörjningsarbetet och dess fokusområden.

I en utvärdering uppgav 95 procent av regionerna att våra insatser gav ökad förmåga. Under året levererade Ramboll en utvärdering av Tillväxtverkets arbete och uppdragets effekter. Den visade att Tillväxtverkets arbete skapade förutsättningar för varaktiga resultat. Vårt främsta bidrag var kunskap och lärande, framför allt genom erfarenhetsutbyten mellan regioner.

Vi genomförde sex erfarenhetsträffar där samtliga regioner deltog. I en utvärdering svarade regionerna att tillgången till nätverk och mötesplatser som vi skapade inom uppdraget bidragit till ökad förmåga.

Vi arrangerade fyra regionala dialoger tillsammans med Arbetsförmedlingen, Myndigheten för yrkeshögskolan och Skolverket för målgruppen kompetensförsörjningsstrateger och chefer med flera. Nätverket Kompetensförsörjningsdagarna genomförde två möten.

Vi tog fram framgångsfaktorer för arbetet med regional kompetens-försörjning. Resultatet blev en infografik som ska kopplas till goda exempel på arbetssätt och metoder.

Stärka kommuner

Lokal näringslivsutveckling

Tillväxtverket fördelade statsbidrag till 39 kommuner i glesbygd. Kommunerna kunde därmed förbättra företagsklimatet och därmed utvecklas i takt med att kapaciteten att genomföra insatserna stärktes. Dessutom ökade deras fokus på strategiskt arbete kopplat till samhällsplanering och ökad medfinansiering i regionala utvecklingsprojekt.

Följeforskningen till uppdraget visade att de flesta som arbetade med näringslivs- och utvecklingsfrågor på lokal nivå är generalister, inte specialister. Möjligheterna till egen innovation och idéutveckling är begränsade, liksom förutsättningarna att agera som kunskapsaktör. Vi presenterade resultatet från följeforskningen för kommunerna inom uppdraget och Näringsdepartementet.

Vi lanserade Utvecklingsguiden, en webbaserad kunskapsportal med konkreta metoder och exempel på kommuner som testat olika arbetssätt. Vi tog fram Utvecklingsguiden för att underlätta de mindre kommunernas arbete och öka deras kunskap.

Vi arrangerade även sju regionala dialoger tillsammans med 66 kommuner. Syftet med dialogerna var dels att stärka kontaktytan mellan kommun och region, dels att utveckla kommunernas kapacitet till näringslivsutveckling i en större geografi.

Statsbidrag till socioekonomiskt eftersatta kommuner

Uppdraget att fördela statsbidrag till 30 socioekonomiskt eftersatta kommuner fortsatte under 2021. Sex webbinarier med olika teman genomfördes och en nätverksträff arrangerades för att inspirera, sprida resultat och föra dialog om hur kommunerna arbetade med kompetensförsörjningsfrågan. Satsningen bidrog till att stärka ett processinriktat arbetssätt hos kommunerna och medförde en ökad långsiktighet i arbetet. Dessa effekter stärkte kommunernas förmågor att arbeta med kommunspecifika utmaningar.

Lägesrapporterna från föregående år visar att kommunerna fortsatt att arbeta långsiktigt. Den flexibilitet och det mandat som kommunerna har när det gäller detta statsbidrag gjorde det möjligt för kommunerna att konstruera insatser utifrån egna förutsättningar och utmaningar.

Sammanställning om regionalt utvecklingsarbete

Tillväxtverket sammanställde och analyserade regioners och länsstyrelsers återrapporteringar om regionalt utvecklingsarbete 2020. Vi konstaterade att år 2020 präglades av omställning och kraftsamling. Regionerna ställde om för att hantera konsekvenserna av pandemin och tog steg i rätt riktning för en hållbar regional utveckling. Vi lämnade även fyra rekommendationer till regeringen som syftade till att stärka det regionala utvecklingsarbetet.

Tillväxtverket presenterade rapporten på tjänstemannaforum, för Regeringskansliet, regionala kontaktpersoner och för myndighetsnätverket för regional utveckling och landsbygdspolitik. Vi publicerade även en populärversion av rapporten på webben som har 970 sidvisningar.

Regionala företagsstöd, projektverksamhet och stöd till kommersiell service

Tillväxtverket hade i uppdrag att återrapportera det beviljade stödet från anslag 1:1 och 1:2 som förmedlas via fem finansieringskällor: projektverksamhet, investeringsstöd, främjandestöd, transportbidrag och stöd till kommersiell service. Vi lämnade rapporten *Uppföljning av regionala företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service* till Näringsdepartementet i juni 2021.

Det beviljade stödet uppgick totalt till 2 046 miljoner kronor. Både projektverksamhet och främjandestöd ökade under 2020, medan investeringsstöd, transportbidrag och stöd till kommersiell service minskade jämfört med året innan. Den totala minskningen kan främst förklaras av att beviljade medel till investeringsstöd minskade med 170 miljoner kronor. Ökningen i beviljade främjandestöd och projektverksamhet kompenserade inte för den kraftiga minskningen.

Hållbar regional utveckling

Tillväxtverkets uppdrag att utveckla och stärka regioner i arbetet med hållbar utveckling i tillväxtarbetet inklusive sammanhållningspolitiken förlängdes till den 15 september 2023 med syfte att nå resultat genom att ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet integreras i det regionala tillväxtarbetet.

Inom utlysningen *Vägar till hållbar utveckling* drev 20 regioner projekt. Under 2021 betalade Tillväxtverket ut drygt 20 miljoner kronor till de beviljade projekten. Pandemin var en utmaning för genomförandet, men under hösten var majoriteten av projekten i fas. Vi erbjöd två digitala erfarenhetsträffar, fyra kunskapshöjande kunskapstillfällen, fyra tillfällen för kollegialt utbyte och samverkan på flera nivåer mellan myndigheter och regioner inom programmet. Med hjälp av avropat kunskapsstöd bidrog vi till hållbarhetsintegrering av kommande strukturfondsprogram inom ERUF.

Enligt en extern utvärdering tog regionerna mot uppdraget väl. Regionerna uppgav att arbetet inom uppdraget gav dem ökad kapacitet att arbeta för hållbar utvecklig som helhet i det regionala utvecklingsarbetet.

Samlad bedömning

Målet med Tillväxtverkets insatser inom den lokala och regionala utvecklingspolitiken var att tillvarata den utvecklingskraft och tillväxtpotential som finns i gles- och landsbygder, små och medelstora städer samt storstadsområden.

Insatserna som genomfördes var av långsiktig karaktär och genomfördes i ett flernivåsystem med en mängd aktörer som bidrog med olika delar.

Vår samlade bedömning är att Tillväxtverkets insatser bidrog till att stärka och utveckla den lokala och regionala utvecklingskraften i hela landet. Våra insatser stärkte den lokala och regionala kapaciteten, både avseende det regionala utvecklingsarbetet och arbetet med hållbar utveckling. Vårt arbete med dialog, kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan olika aktörer inom våra insatsområden fyllde kunskapsluckor, skapade förutsättningar för varaktiga resultat och stärkte kapaciteten. Där vi arbetade med statsbidrag till kommunal nivå ökade kommunernas kunskap om företagens behov liksom kommunernas kapacitet att främja lokalt utvecklingsarbete.

Vi bidrog även till utvecklingen av den regionala utvecklingspolitiken. Det gjorde vi genom kunskapsunderlag och inspel till Näringsdepartementets arbete med en nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet och handlingsplan.

Regionala företagsstöd

3 § 2 Pröva frågor om vissa regionala företagsstöd och svara för information till företag om regionala företagsstöd samt ansvara för att samordna, förmedla kunskap till och stödja aktörer som beviljar regionala företagsstöd.

U 2.2 Regionala företagsstöd

U 2.3 Utveckling av de regionala företagsstöden avseende jämställdhet, integration och miljö, inklusive klimat.

U 2.6 Analys av merkostnader för transport av varor för företag lokaliserade i stödområdet för transportbidraget.

Resultat och utveckling

Syftet med regionalt investeringsstöd är att främja en hållbar tillväxt i stödföretagen och öka deras konkurrenskraft för att bidra till en hållbar utveckling i regionen. Tillväxtverket och regioner inom stödområdeskartan beviljar regionalt investeringsstöd. Stöd får endast lämnas till företag i geografiskt avgränsade stödområden.

Under 2021 beviljade vi regionalt investeringsstöd i nio ärenden för totalt 197 miljoner kronor. Förfrågningarna från företag har varit god under året med 41 inkomna ärenden. Av dessa har 29 avslutats sedan de återkallats.

Coronapandemin medförde behov av ändringar och förlängningar i tidigare beviljade stödärenden då vissa företag har behövt justera sina

investeringsplaner. Prognosen för 2022 är god och visar på ett fortsatt högt nyttjande av anslagen.

Ett tidigare arbete med att utveckla företagsstöden avseende hållbarhet startade på nytt i januari 2021. Arbetet pausades under coronapandemin. Syftet är att förtydliga och förenkla för företagen när de söker stöd. För regionerna och deras handläggare ska det bli enklare att skapa en utlysning, handlägga och besluta om stöd med tydligare hållbarhetskriterier.

Översynen av förordningen (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag, och förordningen (2015:211) om statligt stöd till regionala investeringar, fortsatte under året. Översynen syftar till att tydliggöra skrivningar och villkor i förordningarna.

Investerings- och analysstöd

Tillväxtverket har i uppdrag att bistå Regeringskansliet i analysen av kommande EU-regelverk med koppling till regionala företagsstöd. Under året hade vi en dialog med Regeringskansliet och tog fram arbetsmaterial. 9 juni publicerade Regeringskansliet en remiss med förslag till principer för att utse en regionalstödskarta.

Transportbidrag

Det finns två syften med transportbidraget. Det ena är att kompensera för kostnadsnackdelar på grund av bland annat långa avstånd till stora marknader. Det andra är att stimulera och öka förädlingen av råvaror inom stödområdet. Det ökar tillverkningen och försäljningen av förädlade produkter. Bidraget riktar sig till tillverkningsindustrin i de fyra nordligaste länen.

Tillväxtverkets sammanställning av år 2021 visar att bidraget kompenserade i genomsnitt för 27 procent av företagens bidragsgrundande transportkostnader. Det innebar utbetalningar på 414,5 miljoner kronor. Det är en minskning jämfört med året innan. Det beror på att handläggningen av ett ärende med stora transportkostnader inte kunde slutföras under 2021. Under året fattades 1 086 beslut.

Tillväxtverket fick i regleringsbrevet för 2020 ett uppdrag att analysera möjligheterna att utforma transportbidraget så att hänsyn tas till klimataspekterna. Under 2021 arbetade vi fram ett antal bonus malus-förslag för att premiera klimateffektiva transportval. Vi genomförde även en kartläggning av hur mycket klimateffektiva transporter det fanns i bidragsområdet. I samband med kartläggningen bjöd vi in till möten för diskussioner och kunskap. Återkommande synpunkter var risk för administrativ börda och brist på tillgänglighet av klimateffektiva transporter. Tillväxtverket avslutade arbetet och lämnade sin slutrapport i september. Vår rekommendation är att en förändring införs i den Allmänna gruppundantagsförordningen. Det öppnar upp för ett förändrat transportbidrag där hänsyn även tas till klimataspekter vid stödmottagarens val av transport.

Riksrevisionen granskade transportbidraget och kom med sin slutrapport i februari 2021. Fokus var att undersöka om bidraget på ett effektivt sätt bidrog till det regionalpolitiska målet och bidragets klimatpåverkan. Riksrevisionen ansåg att det fanns bristfälliga möjligheter i systemet att ta ut samlad information, och hur transportsträcka registrerades i

handläggningssystemet. Under 2021 påbörjade Tillväxtverket ett internt utvecklingsarbete för att förbättra systemet och handläggningsförfarandet.

Vi påbörjade även ett uppdrag att analysera vilka merkostnader för transporter som finns i stödområdet. Regeringen vill vara säker på att det bara är merkostnader för transporter som täcks av bidraget och det kräver en ny analys.

Riskkapital

Syftet med Tillväxtverkets fondsatsningar är att öka utbudet av riskkapital till små och medelstora företag med tillväxtpotential. Fonderna rapporterar sin verksamhet till oss en gång i halvåret. Det senaste rapporteringstillfället var 30 september 2021 och gällde verksamheten till och med 30 juni 2021. Nästa rapporteringstillfälle är 31 mars 2022. Samtliga belopp nedan är per 30 juni 2021 om inte annat anges.

Under förra programperioden 2007–2013 finansierades elva regionala fonder. Fonderna är nu inne i förvaltningsfasen och är stängda för nyinvesteringar. Arbetet i fonderna är inriktat på att sälja av innehaven i portföljbolagen. Vid behov kan även följdinvesteringar göras. Fondernas totala storlek, summan av investeringarnas bokförda värde och likvida medel, uppgick till 878,4 miljoner kronor. Sålt innehav och dess anskaffningsvärde uppgick till 951,9 respektive 974,7 miljoner kronor. Fondernas totala förvaltningskostnader uppgick till 333,1 miljoner kronor.

Under aktuell programperiod 2014–2020 finansierade Tillväxtverket åtta regionala fonder. Vi finansierade dessutom två nationella fondsatsningar: Gröna fonden och Swedish Venture Initiative (SVI). Totalt omfattar de regionala fonderna 1 358 miljoner kronor. Gröna fonden och SVI omfattar 650 respektive 388 miljoner kronor. Av det budgeterade vi 2 021 miljoner till investeringar i små och medelstora företag.

Under året har Tillväxtverket uppmärksammat att några av de regionala fonderna ligger efter i investeringstakten. För att åtgärda det har vi tagit kontakt med berörda fonder. I några fall har vi arbetat fram handlingsplaner. Totalt har vi investerat 902,2 miljoner kronor i små och medelstora företag. Fonderna har redovisat förvaltningskostnader på 148,7 miljoner kronor.

Även Gröna fonden har hamnat efter i investeringstakten. Vi har därför tagit fram en handlingsplan och justeringar av investeringsavtalet. De totala investeringarna var 247,2 miljoner kronor. Godkänd förvaltningsavgift var 57,3 miljoner kronor.

SVI är en så kallad fond i fond och investerar indirekt i företag genom att investera i nya fondteam. Förutom att öka tillgången till riskkapital är målet att stärka strukturen för riskvilligt kapital i Sverige. De fondteam som finansieras är Luminar Ventures, Spintop Ventures och Brightly Ventures. Fonderna har förutom medel från SVI även ytterligare medfinansiering. Det totala beloppet för investeringar var 162,7 miljoner kronor. De samlade förvaltningsavgifterna var 34,4 miljoner kronor.

Jämställdhet, integration och miljö

Tillväxtverket har i uppdrag att förtydliga företagsstöden, att säkerställa att stöden bidrar till en hållbar regional utveckling och att uppföljningen av stöden sker utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vi driver projektet tillsammans

med Sveriges 21 regioner. Mycket arbetet kommer att utgå från regionernas behov, kontext och egna förutsättningar. Konstruktivt samarbete med regionerna är viktigt för att projektet ska kunna uppnå önskade resultat. Under året hade vi ett informationsmöte och två handläggarträffar med regionerna. Arbetet fortsätter år 2022 med att gemensamt arbeta fram en struktur där företagsstöden bidrar till en hållbar utveckling.

Tillväxtverkets uppdrag ska bidra till insatsområde 3, finansiering, i projektet Hållbar regional utveckling enligt regeringens uppdrag att utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet.

Samlad bedömning

Coronapandemin har haft en fortsatt kännbar inverkan på verksamheten. Med utvecklade arbetssätt och ökade resurser kunde dock delar av verksamheten börja återgå till det normala.

Efterfrågan på de regionala investeringsstöden ökade till följd av att företagens investeringar successivt kom i gång. Utländska företagsinvesteringar i Sverige till följd av ökade satsningar på investeringsfrämjande åtgärder ledde också till fler förfrågningar om investeringsstöd.

Arbetet med att utveckla företagsstöden när det gäller jämställdhet, integration, miljö och klimat kom också igång successivt under året efter att resurser på nytt kunde tilldelas området.

Transportbidragen återgick till normal hantering efter en ny förenklad hantering i jämförelse med föregående år. Vi tog fram ett nytt förslag för bonus malus och vi påbörjade en analys av merkostnaderna för företagen inom stödområdet. Vi började dessutom utvecklingen av handläggningsprocessen med anledning av Riksrevisionens granskning.

Vårt arbete med finansieringsinstrumenten var intensivt. Det innefattade förberedelser för kommande programperiod parallellt med förvaltning av befintliga fonder.

Förvaltning och genomförande av strukturfondsprogram

6 § 1 Verka för att samordna genomförandet av de regionala strukturfondsprogrammen med genomförandet av det nationella socialfondsprogrammet.

2. Bistå övervakningskommittéerna för de regionala strukturfondsprogrammen och det nationella regionalfondsprogrammet och offentliggöra en förteckning över respektive kommittés medlemmar.

3. Svara för information om genomförandet av programmen för territoriellt samarbete.

4. Vara sekretariat för den nationella kommitté som, inom ramen för det transnationella strukturfondsprogrammet för Östersjöregionen inom målet

Europeiskt territoriellt samarbete, har i uppgift att skapa regional förankring och inhämta regional kunskap inför beslut som rör stöd.

5. Vara nationell kontaktpunkt för strukturfondsprogrammen Espon och Urbact inom målet Europeiskt territoriellt samarbete.

6. Svara för kontroller i de territoriella programmen i enlighet med vad som framgår av förordningen (2014:1383) om förvaltning av EU:s strukturfonder.

7. Vara behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning, vid kontroller och inspektioner avseende de program som nämns i första stycket.

ÅK 3.1 Regionalfondsprogrammen inklusive territoriella samarbetsprogram för gränsregionalt och transnationellt samarbete för programperioden 2014–2020.

PU 3.8 Förberedelser av sammanhållningspolitiken efter 2020.

Resultat och utveckling

EU:s strukturfonds- och territoriella program där Tillväxtverket är förvaltande myndighet

De åtta regionala strukturfondsprogrammen

Regeringen har fördelat totalt cirka sju miljarder kronor till de åtta regionala strukturfondsprogram som Tillväxtverket är förvaltande myndighet för under programperioden 2014–2020. Regionalfondsmedlen gav möjligheter att investera i ökad konkurrenskraft för företag och regioner i alla delar av landet. Insatsområdena valdes utifrån regionala förutsättningar med tyngdpunkt på att stärka innovation och konkurrenskraft hos små och medelstora företag, och att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi.

Under 2021 beviljade vi finansiering till 112 projekt med totalt 251 miljoner kronor i de regionala programmen. Som en följd av pandemin har vi under året främst fokuserat på investeringar i en snabb och hållbar återhämtning och utveckling av näringslivet. Vi har använt de regionala programmen för att ge olika stöd till företag i branscher som besöksnäring och kulturella och kreativa näringar. Rådgivning, coachning och finansiering är exempel på stöd som ingick. Under programperioden kom det in 2 034 ansökningar och vi beviljade stöd till 1 134 projekt. 31 618 företag fick stöd. Merparten hade färre än tio anställda.

Regionalfondsprogrammen mobiliserar breda grupper av aktörer och nationell och regional medfinansiering i gemensamma insatser för att lösa samhällsutmaningar. Tillväxtverket bedömer att projektportföljen är relevant med hänsyn till programmens prioriteringar. De är inriktade på att möta de regionala utmaningar och behov som programmen bygger på:

- Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation.

- Förbättra tillgången till, användandet av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik.
- Stärka små och medelstora företags konkurrenskraft.
- Stödja övergången mot en koldioxidsnål ekonomi.
- Främja hållbara transporter.

Nationella regionalfondsprogrammet

Under året fick programmet mer pengar genom en ny åtgärd inom EU:s återhämtningsplan. Insatsen React-EU inrättades för återhämtning efter coronapandemin och stöd för grön och digital omställning. Programmet fick totalt 681 miljoner kronor. Vi genomförde fem utlysningar. 109 projekt fick stöd med totalt 542 miljoner kronor. Samtliga projekt ska på olika sätt bidra till en grön och/eller digital omställning. Det förväntas ge svenska företag förutsättningar att ställa om sin verksamhet så att den kan drivas på ett hållbart sätt och att framtida generationer inte drabbas negativt.

Tillväxtverket och Energimyndigheten drev Klimatsynk och sammanställde nationella och regionala insatser inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden i respektive region under programperioden. Det var en del i resultatspridning och övergång till kommande programperiod. Klimatsynk arrangerade sex direktsända föreläsningar på temat ”grön omställning”. Projektet ordnade också flera webbinarier kring bland annat hållbar upphandling, energieffektivisering, drivmedelsomställning och ändrade transportmönster. I september avslutade vi Klimatsynk med en konferens.

Interreg Öresund–Kattegat–Skagerrak

Under 2021 genomförde vi en ansökningsomgång inom ramen för Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak. Det fanns även möjlighet att ansöka om brobyggarprojekt för att skapa en brygga till programperioden 2021–2027. Vi beviljade nästan 6,8 miljoner euro EU-medel till 39 projekt. 34 av dem var brobyggarprojekt. Fyra av projekten hade särskilt fokus på att motverka effekter av coronapandemin.

Programmets aktivitetsindikatorer följdes upp löpande under året. Flertalet mål för indikatorerna hade redan uppnåtts, eller indikerade att de kommer att uppnås. Vi fortsatte att utveckla programmets resultatarbete under året. Resultatarbetet kompletterar aktivitetsindikatorerna och syftar till att tydligare visa de mervärden och den samhällsnytta som programmet ger. Vi samlade resultat under konceptet ”Vi går över gränsen” på overgransen.eu och kopplade det till några av FN:s globala mål.

Projektens uppskattningar visar att programmet hittills har bidragit till 450 nya fossilfria fordon i kollektivtrafiken, 1 800 nya jobb, 1 300 nya produkter/tjänster, 800 företag som stärkt sina förutsättningar att växa, 1 100 nya hälsolösningar och 6,5 miljoner behandlade patienter. Det visar även att programmets satsningar har bidragit till att locka till sig investeringar på över en miljard kronor.

Coronapandemin gjorde att många projekt hade svårt att genomföra planerade aktiviteter och det finns behov av förlängd projekttid och utökad projektbudget för att hantera effekterna.

Vi arrangerade aktiviteter för att informera om programmets möjligheter, resultat och för att ge stöd till projekt, bland annat genom seminarier på de tre ländernas politikerveckor – Folkemødet, Almedalsveckan och Arendalsuka. Över 1 100 personer deltog i aktiviteterna. Genom digitala evenemang nådde vi aktörer som vi tidigare inte nått.

Förberedelser av sammanhållningspolitiken efter 2020

De åtta regionala strukturfondsprogrammen 2021–2027

Tillväxtverket stöttade Näringsdepartementet och regionerna i förberedelser av programperioden 2021–2027. Vi genomförde ett flertal analyser av programmens indikatorer och programmens genomförbarhet. Vi återrapporterade dessutom hur myndigheterna bidragit i arbetet att ta fram programmen. Vi tog även fram ett stort antal programunderlag, granskade program inom olika områden och arrangerade fyra större dialoger med de programskrivande regionerna och Näringsdepartementet.

Vi fördjupade förberedelserna inför förvaltning av den Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning under nästa programperiod. Både utifrån EU-regelverkets krav och identifierade utvecklingsbehov. Vi förberedde nödvändiga anpassningar och tog initiativ till utveckling inom ett flertal områden, bland annat investeringar i IT- och systemstöd, urvalsprocess och uppföljning och utvärdering.

Tillväxtverket förde en nära dialog med Svenska ESF-rådet. Dialogen handlade om att förbereda en genomförandeorganisation i allmänhet, och i utvärdering och analysarbete i synnerhet. Vi förankrade också viktiga utvecklingsförslag. Förslagen handlade till exempel om hållbarhetsaspekter och stöd till projekt och urvalsprocess med bland annat regionerna och strukturfondspartnerskapen. Vi genomförde även ett antal externa dialoger, bland annat tre storregionala workshoppar med regionerna följt av ett skriftligt remissförfarande.

Nationella regionalfondsprogrammet 2021–2027

Under 2021 reviderade vi programförslaget för ett nationellt regionalfondsprogram löpande tillsammans med Näringsdepartementet. Inriktningen i det nya förslaget är att stärka innovationssamarbetet i alla delar av landet, finansieringsinstrument för klimatomställning och hållbar urban utveckling.

Fonden för en rättvis omställning 2021–2027

Tillväxtverket arbetade med förberedelser för Fonden för en rättvis omställning för att kunna vara förvaltande myndighet för fonden. Vi redovisade uppdraget till Näringsdepartementet med förslag till nationellt program, två tillhörande territoriella omställningsplaner, två reviderade omställningsplaner och strategisk miljöbedömning av programmet. Vårt förslag på program omfattade Norrbottens stålindustri, Västerbottens metallindustri, mineralindustrin på Gotland och raffinaderi- och kemiindustrin i Västra Götaland. Fokus var på de sociala, ekonomiska och miljömässiga effekterna av omställningen till en klimatneutral ekonomi. Insatserna innefattar investeringar i koldioxidsnål teknik och kompetenshöjande åtgärder.

Vi genomförde dialoger med berörda aktörer och ett skriftligt remissförfarande. Vi samordnade det stöd för Sverige som EU-

kommissionens instrument för tekniskt stöd (TSI) gett medlemsländerna i förberedelserna för fonden. Vi ansökte även om fortsatt stöd för fondens genomförande.

Territoriellt samarbete

Nationell kontaktpunkt och subkommitté Östersjöprogrammet

Som nationell kontaktpunkt för Östersjöprogrammet (Interreg Baltic Sea Region) ska Tillväxtverket sprida information och ge stöd till dem som initierar och utvecklar projekt riktade till svenska intressenter. Vi informerade svenska aktörer om programmet för att öka intresse och kännedom om Östersjöprogrammet. Vi spred framförallt information om programmet och om samtliga europeiska struktur- och investeringsfonder i Sverige på webbsidan eufonder.se. Det är en viktig kanal för att nå ut till en bred målgrupp av svenska intressenter.

Vi fungerade även som sekretariat för den svenska subkommittén inom Östersjöprogrammet tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner. Subkommittén bistår de svenska ledamöterna i övervakningskommittén för Östersjöprogrammet att bedöma projektansökningar. Vi hade löpande kontakt med subkommittén om framförallt framtagandet av det nya Östersjöprogrammet 2021-2027. Subkommittén gav bland annat feedback på det nuvarande Östersjöprogrammet och lämnade synpunkter på innehållet i det kommande Östersjöprogrammet 2021–2027.

EU:s strategi för Östersjöregionen

Uppdraget att medverka i genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen 2016–2020 förlängdes med ett år till och omfattade även 2021. I uppdraget ingick också att koordinera, sammanställa och övergripande analysera 43 myndigheters rapporter av hur de bidragit till genomförandet av strategin.

Tillväxtverket bidrog till goda förutsättningar att genomföra strategin genom att samla och sprida kunskap. Vi färdigställde rapporten *Internationalisering genom samarbete i Sveriges närområde* i april 2021. Genom vårt interna nätverk för handläggare verkade vi för att implementera transnationella komponenter i ERUF-projekt. Vi arrangerade fyra nätverksmöten i samverkan med andra aktörer med olika teman för att främja ett transnationellt samarbete inom Östersjöregionen.

Kontaktpunkten Espon 2020

Tillväxtverket är kontaktpunkt för Espon 2020 som är ett nätverk av forskare och genomförare i Sverige. Vi gör regelbundna informationsbrev om ESPON-aktiviteter och anordnar nätverksmöten och seminarier.

Vi skickade ut sammanlagt åtta elektroniska informationsbrev till omkring 120 personer i olika nätverk för regioner och statliga myndigheter. Förutom information om ESPON-händelser förmedlade vi förfrågningar om projektsamarbeten från andra länders kontaktpunkter till aktörer i Sverige. Vi informerade om ESPON på eufonder.se. Det bidrog till att flera regioner, kommuner och myndigheter har valt att delta i olika ESPON-projekt.

Vi var medarrangörer till ett digitalt ESPON-seminarium för ett 60-tal deltagare om möjliga bosättningsmönster efter pandemin i Sverige. Genom att utgå från förhållanden i Sverige bidrog ESPON till ökad användning av

internationella kunskaper och erfarenheter regionalt. Vi var även med på tre obligatoriska ESPON-möten för att stödja planeringen och koordination av transnationella spridningsaktiviteter, och ett erfarenhetsutbyte med övriga länders kontaktpunkter.

URBACT III Programmet 2014–2020

Tillväxtverket är nationell kontaktpunkt för URBACT-programmet i Sverige och arbetar med att informera om programmet på svenska och lyfta fram resultat från svenska partners som deltar. URBACT-programmet kan ses som en plattform som gör det möjligt för städer från mer eller mindre utvecklade regioner att samarbeta. På så vis främjar URBACT överförandet av praktisk kunskap och innovation mellan städerna i Europa.

Under 2021 hade vi kontinuerliga avstämningsmöten med projektledare för de städer som var med i URBACT-nätverket. Det ledde till ökade samarbeten och erfarenhetsutbyten mellan de svenska städerna.

De svenska kommunerna Ånge, Umeå och Halmstad som var deltagare i URBACT-nätverket, delade sina resultat på URBACT:s arrangemang som till exempel Summerfestival och E-University. Vi var med på arrangemangen, hjälpte till och arrangerade en svensk session.

Under året genomförde vi större kommunikationsinsatser med anledning av att URBACT-metoden och dess verktyg översattes till svenska. Vi synliggjorde arbetet i Tillväxtverkets utvecklingsguide. Vi tog även fram filmer om de svenska kommunerna som är med i URBACT-nätverket.

Under hela programperioden var svenska kommuner engagerade i ett 20-tal nätverk. Under året genomförde URBACT tre nya utlysningar. Gävle blev antagen. Nätverkets mål var att implementera FN:s globala mål Agenda 2030 i den kommunala verksamheten.

Kontroll av projekt i territoriella program (Interreg)

Tillväxtverket ansvarar för kontroll av stödberättigande kostnader för svenska projektaktörer i sju territoriella program. Interreg är finansierat av Europeiska Regionala Utvecklingsfonden. Kontrollerna heter First Level Control (FLC) och vi gör dem för de här programmen:

- Interreg Östersund-Kattegat-Skagerrak
- Interreg South Baltic
- Interreg North Sea Region
- Interreg Baltic Sea Region
- Interreg Central Baltic
- Interreg Europé
- Urbact III

Under 2021 utfärdade vi 725 intyg för svenska projektaktörer med sammanlagt 37 645 939,46 EUR i stödberättigande kostnader. Vi gjorde åtta kontroller i form av platsbesök. Kontrollerna av stödberättigande kostnader minskade under 2021. Det berodde på att programmens

projektbeslutsomgångar, och de äldre beslutade projekten, avslutats. I samarbete med programmens sekretariat, förvaltande myndighet eller nationella kontaktpunkter anordnade vi fem informationsmöten för svenska projektaktörer. Syftet var att informera om stödberättigande kostnader och rapporteringsförfarandet för att projektaktörerna ska göra rätt från början. FLC stödjer även projektaktörer löpande för att effektivisera handläggning och minska behovet av kompletterande material.

Övrigt inom strukturfondsarbetet

Övervakningskommittéernas arbete

Övervakningskommittéerna är ansvariga för övervakning och uppföljning av genomförandet av det nationella regionalfondsprogrammet och de operativa regionala strukturfondsprogrammen. Det är en viktig arena med bred nationell, regional och lokal förankring. Kommittéerna består av representanter för myndigheter, organisationer och arbetsmarknadens parter. Tillväxtverket svarar för sekretariatsuppgifter till övervakningskommittéerna. Under året hjälpte vi till att genomföra två digitala möten där 51 ledamöter eller ersättare deltog. Av deltagarna var 47 procent kvinnor, 53 procent var män.

Övervakningskommittéerna godkände de årliga genomföranderapporterna från pågående program och de skickades in till EU-kommissionen för beslut. Kommittén för det nationella programmet beslutade om programändring i det nationella programmet. Ändringen ledde till att förvaltande myndighet kan arbeta med en större budget och utöka insatserna inom programmet. De fattade även beslut om budget för det tekniska stödet. En årlig översyn genomfördes kopplat till aktiviteter inom finansieringsinstrument, kommunikation och utvärderingar. Tillväxtverket informerade kommittéerna om de framsteg som gjorts i genomförandet av programmen och om förberedelser inför nästa programperiod.

Tre större projekt presenterade sin verksamhet under årets möten med övervakningskommittéerna:

- Kunskapshöjning för fossilfria skidanläggningar
- Tillväxt Stockholm
- Stöd till företag i Norrbotten och Västerbotten som drabbats av negativa effekter till följd av coronapandemin

Tillväxtverket är sammankallande för två arbetsutskott till övervakningskommittéerna, ett för genomförandet av det nationella regionalfondsprogrammet och ett för utvärdering. Arbetsutskottet för det nationella regionalfondsprogrammet genomförde två möten. 28 personer deltog, tio var kvinnor. Mötena innehöll bland annat information om inriktning på kommande utlysningar, beviljade och utbetalda medel och hur programmets finansiella mål uppfyllts. Arbetsutskottet för utvärdering genomförde ett möte där tio personer deltog, fyra kvinnor och sex män. Mötet handlade om arbetet med utvärderingsplanen 2021–2027.

Attesterande myndighet

I uppdraget att vara attesterande myndighet ingår att upprätta och kvalitetssäkra utgiftsdeklarationer och att ansöka om utbetalning av

strukturfondsmedel från EU-kommissionen. Tillväxtverket ska intyga att uppgifterna är korrekta och överensstämmer med EU-regler och nationella regler.

Tillväxtverket är attesterande och förvaltande myndighet för åtta regionala strukturfondsprogram, ett nationellt regionalfondsprogram och det gränsregionala samarbetsprogrammet Öresund-Kattegatt-Skagerrak. Attesterade utgifter under året var ungefär 259 miljoner euro. Attesterade utgifter för programperioden 2014–2020 uppgick därmed till ungefär 1 397 miljoner euro.

Revision av EU-verksamheten

I enlighet med EU:s regelverk ska Tillväxtverkets förvaltning och kontroll av EU-medel revideras och bedömas av Ekonomistyrningsverket (ESV) som är en nationell revisionsmyndighet. Under 2021 genomförde ESV stickprovsgranskningar på 30 projekt inom de nio regionala och nationella strukturfondsprogrammen. Stickprov inom finansieringsinstrumenten var i ett separat urval. Felprocenten i granskningarna beräknades till 1,97 procent. Felprocenten berodde på iakttagelser i ett enskilt projekt, och det ska utredas och analyseras under våren 2022.

I Öresund-Kattegat-Skagerrakprogrammet bestod stickprovet av fem svenska projektpartners fördelade på fem projekt. Felprocenten i granskningarna beräknades till 0,26 procent.

Under 2021 har ESV även genomfört en systemgranskning av nyckelkrav 1 (åtskillnad av funktioner) och nyckelkrav 3 (information till stödmottagare) inom samtliga strukturfondsprogram där Tillväxtverket är förvaltande myndighet. Den samlade slutsatsen i granskningen var att förvaltnings- och kontrollsystemet för nyckelkrav 1 bedöms fungera, men vissa förbättringar krävs. Nyckelkrav 3 bedöms fungera tillfredsställande. Inga eller endast mindre förbättringar krävs.

EU Kommissionen genomförde en granskning av statligt stöd till företag, rapportering förväntas ske under 2022.

Europeiska Revisionsrätten genomförde en granskning av energieffektivitet i företag som fått strukturfondsbidrag utan större anmärkning. Den inledde även en granskning av EU:s stöd av intermodala godstransporter.

Behörig myndighet för bedrägeribekämpning

Tillväxtverket deltog aktivt under året i nationella och internationella nätverk för bedrägeribekämpning, såsom Rådet för skydd av EU:s finansiella intressen (SEFI-rådet), Myndighetsnätverket mot korruption, Rådgivande kommittén för samordning av bedrägeribekämpning (COCOLAF) och OLAF-nätverket (Nätverket för Europeiska byrån för bedrägeribekämpning).

Inom SEFI-rådet delade vi erfarenheter om programförberedande åtgärder för att förbygga och förhindra brott och bedrägerier i EU-stöden. Vi lade stort fokus på att belysa riskerna med intressekonflikter. Vi tog fram en promemoria om intressekonflikter som vi delade med SEFI-rådet.

Inom Myndighetsnätverket mot korruption diskuterade vi genomförandet av det nya visselblåsardirektivet och vikten av att arbeta aktivt med en god förvaltningskultur.

Inom COCOLAF-nätverket medverkar Tillväxtverket i två undergrupper; Analysis of Fraudulent and Other Irregularities Group och Fraud Prevention Group. Under året arrangerade COCOLAF tre möten och vi deltog i samtliga. Bland annat presenterades unionsövergripande statistik över bedrägerier och oriktigheter i olika EU-stöd, och förbättringar som OLAF vill göra i den årliga PIF-rapporten.

I slutet av året genomförde Tillväxtverket en riskanalys för bedrägerier inom EU-finansierade program. Syftet med arbetet var att identifiera specifika risker på systemnivå och planera åtgärder för att hantera dem. Tillväxtverket har sedan 2020 breddat kunskaperna inom bedrägeribekämpning, bland annat genom arbetet tillsammans med Skatteverket och Polismyndigheten inom korttidsstödet. De erfarenheterna tar vi nu hand om i arbetet med bedrägeribekämpning inom hela stödverksamheten på Tillväxtverket, både när det gäller EU-stöd och nationella stöd.

Samlad bedömning

De regionalfondsprogram som Tillväxtverket förvaltar mobiliserar breda grupper av aktörer och medfinansiärer i gemensamma insatser för att lösa samhällsutmaningar. Regionalfondsprogrammen bidrar till utveckling av regionala styrkeområden och främjar innovation, konkurrenskraft, digitalisering, internationalisering och miljö- och klimatomställning.

Programmet har fått ytterligare medel genom en nyinrättad åtgärd inom EU:s återhämtningsplan. Insatsen React-EU inrättades för återhämtning efter coronapandemin och som stöd för grön och digital omställning.

Redan nu har målen om antal företag som får stöd överträffats för flertalet program och vi förväntar oss att vi når programmens mål till 2023. En uppföljning av företag som fått ekonomiskt stöd via de nio regionalfondsprogrammen visar att sysselsättningen har utvecklats positivt i dessa företag.

En extern uppföljning av pågående projekt visar att projekten varit framgångsrika i att hantera coronapandemin och att förutsättningarna att uppnå projektmålen har varit goda. Pandemin har dock haft stor påverkan på nätverksaktiviteter och internationellt samarbete, som förhindrats eller försvårats på grund av olika myndighetsrestriktioner. Det gäller särskilt gränsregionala program som Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak.

Tillväxtverket stöttade Näringsdepartementet och regionerna i förberedelser av programperioden 2021–2027. Vi fördjupade de interna förberedelserna för förvaltning av den Europeiska regionala utvecklingsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak 2021–2027.

En sammanhållen landsbygdspolitik

2 § 4. Främja tillgängligheten till kommersiell och offentlig service för företag och medborgare i serviceglesa områden.

3 § 4. Förmedla kunskap till andra myndigheter, regionalt utvecklingsansvariga och andra relevanta aktörer om tillgänglighet till kommersiell och offentlig service.

3 § 5 Ta fram beskrivningar och analyser av hushållens och företagens tillgång till grundläggande betaltjänster som ska ligga till grund för:

a) regionala kartläggningar

b) beslut enligt förordningen (2014:139) om statligt stöd till tillhandahållare av grundläggande betaltjänster

c) beslut enligt 9 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster; 7 a § Tillväxtverket ska samverka med Post- och telestyrelsen när myndigheten tar fram de beskrivningar och analyser av hushållens och företagens tillgång till grundläggande betaltjänster som avses i 3 § 5 c.

3.16 Uppdrag inom ramen för regeringens proposition om en sammanhållen landsbygdspolitik för Sveriges landsbygder.

Uppgifter som stödmyndighet i Landsbygdsprogrammet 2014-2022

Resultat och utveckling

En sammanhållen landsbygdspolitik

Tillväxtverket har i uppdrag att stärka genomförandet av den sammanhållna landsbygdspolitiken och verka för att de landsbygdspolitiska målen nås. Under 2021 genomförde vi insatser för att stärka förmågan hos nationella myndigheter att bidra till de landsbygdspolitiska målen tillsammans med nationella myndigheter och andra aktörer. Målet var att ta fram ett metodstöd för stärkt landsbygdsperspektiv och en fördjupad analys av utvecklingen i Sverige och måluppfyllelsen för politikområdet. Vi genomförde också insatser inom områden som näringslivsutveckling, besöksnäring och kommersiell service.

Myndigheternas bidrag till livskraftiga landsbygder

Uppdraget att stärka förmågan hos nationella myndigheter att bidra till de landsbygdspolitiska målen genomfördes i nära samverkan med Tillväxtverkets uppdrag att stödja myndigheters medverkan i det regionala utvecklingsarbetet. För att ta tillvara synergier samlade vi under året insatserna inom ramen för Myndighetsnätverket för regional utveckling och landsbygdspolitik.

Uppföljningssystem för landsbygdspolitiken

Tillväxtverket har i uppdrag bidra med uppföljning och analys inom den nationella landsbygdspolitiken. Under 2021 färdigställde vi ett uppföljningssystem för landsbygdspolitiken, bland annat genom sammanställning av redovisningar från utpekade myndigheters återrapportering kring den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken.

Vi levererade en första fördjupad uppföljning till regeringen med rapporten ”Ett uppföljningssystem för den sammanhållna svenska landsbygdspolitiken”. En slutsats var att utvecklingen är god i hela landet och inom flera områden,

men att skillnaderna mellan och inom olika kommuntyper ofta är fortsatt påtagliga. Rapporten behandlades inom Myndighetsnätverket för regional utveckling och landsbygdpolitik och presenterades på både Tjänstemannaforum och Politikerforum. Ett urval av indikatorerna i uppföljningssystemet användes tillsammans med annat underlag i regeringens budgetproposition 2022.

Metodstöd för stärkta landsbygdsperspektiv

Tillväxtverket utvecklade ett samlat metodstöd för landsbygdsanalys och konsekvensbedömning i form av en tjänstedesignsprocess inom ramen för Landsbygdslabbet. Tillsammans utvecklade och testade 16 myndigheter ett metodstöd för ett stärkt landsbygdsperspektiv. Vi samlade våra rekommendationer och resultatet från Landsbygdslabbet i rapporten ”Slutrapportering metodikstöd för landsbygdsbedömning”. En slutsats var att processen är betydelsefull, men att det inte räcker med verktyg och checklistor. För att stärka landsbygdsperspektivet behövs också aktörer som verkar för samverkan och driver frågorna långsiktigt.

Utifrån resultaten i Landsbygdslabbet utvecklade Tillväxtverket ett metodstöd i tre delar.

1. En vägledning förklarar varför och hur en offentlig aktör kan jobba med att stärka landsbygdsperspektivet i sin verksamhet.

2. Åtta verktyg konkretiserar vägledningen och ger konkreta vägar in i arbetet för stärkta landsbygdsperspektiv.

3. 21 lärande exempel bidrar till kunskapsspridning och inspiration om hur kommuner, regioner och myndigheter kan arbeta för stärkta landsbygdsperspektiv. Under hösten använde vi dessa exempel under fyra så kallade lunchkaféer för livskraftiga landsbygder. 238 personer från både ideella och offentliga aktörer deltog.

Metodstödet ger vägledning och handfasta tips för arbetet med stärkta landsbygdsperspektiv hos offentliga aktörer och vänder sig till såväl kommuner som regioner och myndigheter.

Tillväxtverket tog fram två rapporter i samverkan med Sveriges lantbruksuniversitet. Rapporterna belyser hur kommuner och regioner arbetar för att sätta fokus på landsbygder inom sina verksamheter och bygger på intervjuer med samtliga regioner och ett hundratal kommuner. Rapporterna utgjorde ett viktigt underlag i arbetet med metodstödet och kompletterade den kunskap som utvecklades genom Landsbygdslabbet. Rapporterna genererade 838 sidvisningar i vår publikationsdatas under 2021. Vi kommunicerade dem också via LinkedIn, med drygt 5 000 sidvisningar, och på den nationella landsbygdsträffen.

Samverkan och kommunikation

Samverkan skedde löpande med aktörer från hela flernivåsystemet. En insats var den årligt återkommande nationella landsbygdsträffen som vi genomförde i samarbete med Landsbygdsnätverket och Sveriges kommuner och regioner (SKR). Deltagarna kom från lokal, kommunal, regional och nationell nivå i samhället och hade som mest 438 deltagare. Konferensen fungerade som en arena för samverkan, kunskapsdelning och inspiration. Vi bedömer att konferensen fyllde en viktig roll för en stärkt flernivåsamverkan, erfarenhetsutbyte och inspiration. Den bidrog till stärkt förmåga för ett

utvecklat landsbygdsperspektiv. Av dem som svarade på deltagarenkäten svarade 62 procent att de kommer att använda den nya kunskapen i sitt fortsatta arbete. 36 procent svarade att de delvis kommer att göra det.

Under 2021 var vi aktiva i sociala kanaler och fortsatte utvecklingen av vår webbplats. Vi kommunicerade regelbundet via LinkedIn där ett inlägg från Landsbygdslabbet hade högst räckvidd med drygt 11 000 visningar. Vi publicerade också inlägg på Tillväxtverkets blogg där vi nådde som flest 790 sidvisningar med en genomsnittlig besökstid på fyra minuter. Webbsidorna om landsbygder hade totalt 9 223 sidvisningar. Vi utvecklade också en guide med riktlinjer för hur offentliga aktörer kan utveckla sin förmåga att kommunicera geografiskt inkluderande. Det är ett av de åtta verktygen i metodstödet för stärkta landsbygdsperspektiv.

Insatser för digitalisering och besöksnäring

Tillväxtverket avslutade ett uppdrag att främja digitaliseringens möjligheter hos företag i landsbygder. Uppdraget syftade till att visa på digitaliseringens möjligheter för stärkt affärsutveckling och ökad konkurrenskraft för småföretag i landsbygder. Almi Företagspartner AB (Almi) var huvudutförare och redovisade under hösten sin slutrapport. Almi utvecklade under 2020 en modell i sex olika steg för ökad digital affärsutveckling i små företag i landsbygder. Almi kontaktade 9 300 företag, knappt 2 000 genomförde en behovsanalys, 650 unika företag deltog i ett eller flera olika steg i genomförandemodellen. Av slutrapporten framgick även att det varit svårt för Almi att nå målgruppen, men att de genom uppdragets genomförande kunnat höja både moderbolagets och de regionala Almibolagens kunskap om behovet av digital affärsutveckling hos målgruppen.

Tillväxtverket arbetade även med 13 projekt som utvecklade digitala modeller, metoder eller verktyg, och var kunskaps- och kompetenshöjande när det gäller målgruppens särskilda behov. Vi har utvecklat flera digitala modeller, metoder och verktyg för att passa småföretag i landsbygder och deras digitala affärsutveckling.

Vi beställde en extern utvärdering av de 13 projekten och vårt eget genomförande. Utvärderingen bedömde att uppdraget låg rätt i tiden utifrån coronapandemins effekter, med en ökad efterfrågan på digitala lösningar hos målgruppen. Utvärderingen visade också att kunskapen om målgruppens behov och utmaningar behöver höjas hos såväl offentliga som företagsfrämjande aktörer. Den lyfte bland annat att målgruppen är relativt svår att nå med olika erbjudanden om stöd för affärsutveckling, och att småföretagare upplevde begreppet digitalisering som abstrakt. Det visade sig också att det företagsfrämjande systemet behöver arbeta mer med egen kunskapsuppbyggnad om målgruppens behov för att bättre kunna kommunicera och utforma anpassade stöd och erbjudanden i framtiden.

Vi konstaterade ett starkt engagemang från samtliga involverade parter, att uppdraget bidrog till synergier mellan projektägare och lade grunden för fortsatta digitaliseringsinsatser i småföretag i landsbygder.

Vi avslutade uppdraget med att genomföra insatser för att utveckla besöksnäringen i landsbygder, bland annat genom att främja samverkan mellan aktörer inom naturturism. Vi finansierade tolv projekt inom vandrings- och cykelturism. Ett av resultaten blev utvecklingen av ett nationellt ramverk med kvalitetskriterier för vandringsleder. Kriterierna anger gemensamma standarder och kan bidra till att svenska vandringsleder

blir mer attraktiva, hållbara och konkurrenskraftiga. Det i sin tur ger ökade möjligheter för besöksnäringen.

Fortsatta digitaliseringsinsatser för småföretag i landsbygder

Tillväxtverket ska genom landsbygdsprogrammet förmedla stöd genom informations- och kunskapsspridning, och rådgivnings- och coachningsinsatser i småföretag. Insatserna ska på sikt bidra till nya jobb i landsbygderna. Under året tog vi fram en handlingsplan för det kommande arbetet och öppnade en utlysning om 21 miljoner kronor. Målet var att utveckla samarbetsprojekt för stärkt aktörssamverkan och ökad kunskap om digitaliseringens möjligheter i småföretag i landsbygder. Beslut om stöd till projekt tas under 2022. Vi påbörjade även insatser för att upphandla företagsfrämjande aktörer som från och med 2022 ska arbeta med rådgivnings- och coachningsinsatser i småföretag i landsbygder.

Investeringsstöd för turism och rekreation

Under 2021 fick Tillväxtverket i uppdrag att förmedla stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation, turism och turistinformation. Länsstyrelserna har tidigare förmedlat stödet. Syftet är att skapa möjligheter för rekreation för allmänheten och förbättra möjligheterna till turism utifrån landsbygdens resurser.

Vi valde att prioritera besöksmålsutveckling inom natur- och kulturturism i vår handlingsplan, med särskilt fokus på utveckling av leder inom vandring och cykling. Vi har tidigare, tillsammans med Jordbruksverket, finansierat utvecklingen av ett nationellt ramverk med kvalitetskriterier för vandringsleder. Vi ser en stor möjlighet i att stödet används för att implementera kriterierna och därmed kvalitetssäkra svenska vandringsleder. Under 2021–2023 ska vi genomföra fyra utlysningar. I november öppnade vi en första utlysning där aktörer kan söka stöd för investeringar i leder för vandring och mountainbike.

Kommersiell service

Kommersiell och offentlig service behövs för att skapa miljöer där det är attraktivt att bo, arbeta och driva företag. Tillväxtverket arbetar för att främja tillgängligheten till grundläggande kommersiell service i serviceglesa områden som dagligvaror, drivmedel, ombudstjänster för post, apotek och betaltjänster. Under året lämnade vi en rapport till regeringen som beskrev våra genomförda insatser under 2020. Vi publicerade också rapporten ”Kommersiell service ger robustare samhälle”.

Regionala serviceprogram

I Tillväxtverkets slutredovisning av regionala serviceprogram för programperioden 2014–2020 konstaterade vi att perioden har präglats av utmaningar, både när det gäller regionbildningar och att olika stöd till kommersiell service hanterades av både regioner och länsstyrelser. Många regioner hade svårt att arbeta strategiskt med servicefrågorna. Vi ser en positiv utveckling när det gäller samverkan med kommunerna. Flera regioner driver återkommande forum för samverkan med kommuner. Samtidigt har flera regioner stannat vid att hantera ansökningar om regionens eget stöd. Dialogen med kommuner och länsstyrelser är dessutom inte tillräckligt utvecklad.

Vi tog fram ett metodstöd för regionala serviceprogram 2022–2030 på uppdrag av regeringen. Metodstödet ska ge vägledning och tips till regioner som väljer att ta fram och genomföra regionala serviceprogram. Dialog mellan främst region, länsstyrelse och kommuner om behovet av insatser är en viktig del för att nå en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet.

Särskilt driftstöd till dagligvarubutiker

Tillväxtverket har uppdraget att under 2018–2023 fördela högst 70 miljoner kronor per år till regioner som ett långsiktigt stöd till dagligvarubutiker i glesbygdsområden som bedöms särskilt sårbara och utsatta. Under 2021 fördelade vi 57,1 miljoner kronor till sammanlagt 21 regioner. 270 butiker fick särskilt driftstöd på totalt 54,5 miljoner kronor.

Nationell och regional samordning

Tillväxtverket genomförde två möten med Centralt samordningsforum på nationell nivå. Vid det ena mötet deltog 22 personer, 7 kvinnor och 15 män. Vid det andra mötet deltog 15 personer, 6 kvinnor och 9 män. Deltagarna kom från 16 bolag, organisationer och myndigheter som är viktiga för servicefrågorna. Övergripande teman för mötena var obemannade digitala butiker, posttjänster och vikten av fungerande service för ett robust samhälle. Av totalt 27 enkätsvar ansåg 100 procent i hög grad att mötena gett ökad kunskap om olika aktörers insatser för kommersiell service. 78 procent ansåg att mötena i hög grad bidragit till ökat erfarenhetsutbyte.

Vi genomförde tio digitala möten med handläggare för servicefrågor på regioner och länsstyrelser och publicerade 40 nyhetsartiklar på den gemensamma digitala arbetsytan. 19 regioner svarade på en enkät om hur Tillväxtverkets samlade kunskapsspridning om servicefrågor har ökat deras förmågor. Samtliga ansåg att de fått ökad förmåga att främja tillgängligheten till kommersiell service. 79 procent ansåg att de i hög utsträckning fått inspiration till förändring i arbetet.

Projektmedel för tillgänglighet till kommersiell service

Under 2021 hade Tillväxtverket som stödmyndighet för landsbygdsprogrammet två utlysningar för stärkt tillgänglighet till kommersiell service: Piloter för service i landsbygder och Utbilda matbutiker för ökad lönsamhet. Vi beslutade om projektstöd till två initiativ med totalt fyra miljoner kronor. Tillväxtverket har hittills beviljat totalt 129 miljoner kronor som stödmyndighet för Landsbygdsprogrammet. Till och med 2021 är 56 insatser slutförda. Resultaten vi kan se är ökad samverkan, nya metoder och arbetssätt och förbättrad tillgänglighet till service i form av exempelvis servicepunkter.

Tillgång till grundläggande betaltjänster

Tillväxtverket gjorde skräddarsydda nationella analyser av befolkningen och företagens tillgång och tillgänglighet till grundläggande betaltjänster med hjälp av plattformen Pipos. Dessa användes framför allt av andra myndigheter för att rapportera om utvecklingen kring grundläggande betaltjänster. De användes även i den rapport som vi publicerar om tillgången till kommersiell och offentlig service. Vi arbetade också vidare med utvecklingen av det webbaserade analysverktyget Pipos Serviceanalys. Analysverktyget användes av både nationella och regionala myndigheter för att analysera och handlägga stödärenden kring grundläggande betaltjänster.

Inför årets rapporteringar använde vi för andra året i rad vårt egenutvecklade insamlingsverktyg, och vår metod för insamling av serviceinformation om grundläggande betaltjänster. Sveriges samtliga kreditinstitut som tillhandahåller grundläggande betaltjänster ansvarade själva för att mata in information i vår databas. På så sätt säkerställde vi även underlag och analyser till länsstyrelserna inför deras bevakningsuppdrag kring grundläggande betaltjänster. Vi bidrog bland annat med beräkningar och skräddarsydda analyser till Länsstyrelsen i Dalarnas bevakningsrapport inom deras regeringsuppdrag om grundläggande betaltjänster.

Samlad bedömning

Tillväxtverkets insatser för att stärka landsbygdspolitikens genomförande är i stor utsträckning långsiktiga. Tyngdpunkten ligger på att via samverkan, kunskapsuppbyggnad, pilotinsatser och metodutveckling stärka förmågan hos offentliga aktörer att hantera landsbygdsperspektiv som en integrerad del av sin verksamhet. Det gäller både för rollen att stärka landsbygdspolitikens genomförande och riktade insatser med olika teman. Effekterna uppstår gradvis och är svåra att isolera från andra händelser.

Vår samlade bedömning är att Tillväxtverkets insatser under året stärkte kapaciteten hos våra målgrupper på kommunal, regional och nationell nivå att bidra till det landsbygdspolitiska målet på olika sätt. En förflyttning skedde till exempel inom områden som kunskapsutveckling hos myndigheter, anpassade arbetssätt med digitalisering och besöksnäring och förmågan hos regionala aktörer att främja tillgängligheten till kommersiell service. Ur ett förändringsteoretiskt perspektiv bör det ses som värdefulla men inte tillräckliga steg på vägen mot långsiktiga effekter för stärkt utveckling i landsbygder.

Tillväxtverkets metodstöd, underlag och analysverktyg gav de myndigheter som ska bevaka och följa utvecklingen inom grundläggande betaltjänster, tillgång till aktuella och skalbara kartor och statistik som speglar utvecklingen inom grundläggande betaltjänster.

Vår webbapplikation Pipos Serviceanalys ger handläggare tillgång till underlag när de bedömer och tar beslut i ärenden som rör statliga stöd till betaltjänster där den privata marknaden inte finns av olika skäl.

Våra metoder för insamling och analys av uppgifter kring grundläggande betaltjänster skapade positiva bieffekter genom en ny förordning. Enligt förordningen ska Post-och telestyrelsen använda plattformen Pipos för tillsyn av de krav som ett antal utpekade kreditinstitut ska tillgodose vad gäller befolkningens tillgänglighet till kontanttjänster.

Övriga återrapporteringskrav, uppdrag och uppgifter

Hållbar tillväxt

1 § Tillväxtverkets huvuduppgifter är att i alla delar av landet främja hållbar näringslivsutveckling och hållbar regional tillväxt.

9 a § Tillväxtverket ska, inom sitt verksamhetsområde, verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling.

PU 4.3 Bistå Rådet för hållbara städer.

RB 6 Tillväxtverket ska fortsätta att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Tillväxtverket ska redovisa inriktningen för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering för åren 2022—2025.

Resultat och utveckling

Hållbar tillväxt i alla delar av Sverige

I följande avsnitt redovisar vi nyckeltal, resultat och genomförda åtgärder inom ramen för vårt hållbarhetsarbete. Avsnittet gäller även som en redovisning av vårt arbete för att bidra till de svenska miljökvalitetsmålen. Vi redovisar också vårt jämställdhets- och mångfaldsarbete enligt våra uppdrag och vår inriktning för jämställdhetsintegrering.

Tillväxtverkets övergripande mål är att främja hållbar tillväxt i alla delar av Sverige. Hållbar tillväxt handlar om att skapa ekonomiska resurser inom ramen för människans och planetens behov och begränsningar. Det kräver att ekonomin förändras och förnyas. Vår roll som myndighet är att försöka förstå hur samhällsutmaningar påverkar regioner och näringsliv. Vi ska även genomföra insatser som hjälper till att utveckla ett samhälle som ligger i linje med en vision om hållbar utveckling och Agenda 2030.

Vi arbetar för hållbar tillväxt genom att bidra till ekonomisk förändring och förnyelse, i regioner och med regioner, i företag och genom företag i alla insatser.

Hållbar tillväxt i alla våra insatser

Under året har vi arbetat med att implementera de processer som vi tagit fram för att bättre integrera hållbarhet i alla insatser. Vi har dock gjort det med låg hastighet på grund av vårt fokus på stöd vid korttidsarbete. Ett verktyg som vi arbetat med är vårt hållbarhetstest som i samband med uppstart av nya uppdrag och insatser. Hållbarhetstestet hjälper oss

identifiera och prioritera de mest relevanta hållbarhetsaspekterna för varje insats.

Vi rapporterar vårt miljöarbete via separat redovisning till Naturvårdsverket.

Uppföljning och resultat

Överblick av Tillväxtverkets nyckelindikatorer för hållbarhetsarbetet.

För att följa hållbarhetsarbetet på en gemensam nivå för verksamheten använder vi oss av ett antal nyckelindikatorer att svara på:

- I vilken mån används våra medel för att bemöta miljömässiga utmaningar?
- Hur fördelas våra medel utifrån bland annat kön, ålder och bakgrund? (Se mer om integrering av jämställdhet och mångfald nedan.)
- I vilken mån integreras hållbarhet i de projekt som vi beviljat medel till?

Av de projekt som vi finansierade med nationella medel 2021, det vill säga exklusive europeiska regionalfondsmedel, hade 56 procent som syfte eller bidrog till, att lösa miljömässiga utmaningar. Det var mer än 2020 då motsvarande siffra var 33 procent.

Som en del i vår samlade bedömning av ansökningar om finansiering undersöker vi i vilken mån projekt integrerar miljö, jämställdhet och mångfald i planering, genomförande och uppföljning. Här nedan visar vi resultatet för 2021 i procent. Utfallet för 2020 i parentes.

Av de projekt som vi beviljade finansiering 2021 hade enligt vår bedömning:

- 32 (27) procent integrerat miljö i sin projektutformning
- 15 (33) procent integrerat jämställdhet
- 17 (32) procent integrerat mångfald.

Statistiken omfattar beviljade projekt inom ramen för såväl nationella projektmedel som regionalfonden.

Insatser för hållbar tillväxt

Under 2021 genomförde vi en rad insatser med fokus att bidra till att skapa hållbar tillväxt. Vi arbetade för att minska näringslivets miljöpåverkan, belyste miljöfrågors påverkan på näringslivets konkurrenskraft och försökte tillvarata de affärsmöjligheter som finns inom miljöområdet. Vi arbetade för att utveckla och sprida lösningar på sociala utmaningar, och för att skapa ett företagsklimat och ett främjandesystem som är öppet för en mångfald av företagare, företagsformer och affärsmodeller.

Integrering av jämställdhet och mångfald

Tillväxtverket ska verka för ekonomisk förnyelse och omvandling och genomföra vårt uppdrag i linje med Agenda 2030. Vi behöver nå ut till en variation och bredd av människor, branscher och företagsformer som med olika infallsvinklar kan vara med och utveckla affärsområden och svenskt näringsliv. Vi ser mångfald som en strategisk fråga och en förutsättning för att vi ska kunna verka för ekonomisk omvandling och förnyelse. Mångfald är för oss även fråga om kvalitetssäkring och säkerställande av att det inte sker någon diskriminering i vår handläggning.

Under 2021 genomförde vi följande åtgärder för att stärka vårt jämställdhets- och mångfaldsarbete:

- Jämställdhet och mångfald används som integrerade delar i olika verktyg och metoder för att planera och utveckla våra insatser.
- Inom förberedelsearbetet inför kommande period för strukturfondsprogrammet 2021–2027 pågår utveckling av verktyg och bedömningskriterier för att förstärka och förtydliga krav på integrering av jämställdhet och mångfald i projekten.
- Vi använder ett interaktivt verktyg för inkluderande kommunikation.

Jämställdhetsintegrering i myndigheter

I regleringsbrevet för 2021 fick Tillväxtverket i uppdrag att ta fram en inriktning för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegring för 2022–2025. Inriktningen anger tre huvudområden för det arbete som vi behöver genomföra för att vi ska uppnå en jämställdhetsintegrerad verksamhet, och bidra till att våra insatser fortsätter stärka företag och regioner.

- Jämställd fördelning av finansiella resurser
- Jämställdhetsintegrerad kunskapsutveckling
- Inkluderande kommunikation

Det skapar goda förutsättningar för att nya lösningar växer fram och introduceras i ekonomin, eftersom hela befolkningens kompetens, företagsamhet och erfarenheter tas tillvara. Vi överlämnade inriktningen till Näringsdepartementet i december 2021, den träder i kraft 2022.

Rådet för hållbara städer

Tillväxtverket ingår som en av 13 myndigheter i Regeringens *Råd för hållbara städer*. I februari lämnade rådet sin årliga rapportering av uppdraget till Regeringskansliet. Rådets medlemmar samverkade under året kring ett trettiotal åtgärder. Ett tiotal samverkansåtgärder avslutades, övriga fortsätter under 2022. Tillväxtverket har bland annat ansvarat för en samverkansåtgärd kopplat till medel för hållbar stadsutveckling inom Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027. Vi har fått till en bredare medverkan när det gäller att ta fram det program där medel, som är öronmärkta för hållbar urban utveckling, kommer att finnas. Det har vi lyckats med genom att skapa en referensgrupp med representanter från relevanta myndigheter.

Rådet genomförde fyra möten, rådets expertnätverk hade åtta möten under året. Ett möte hölls för rådets referensgrupper: Kommungruppen, Forsknings- och innovationsgruppen och Näringslivsgruppen. Ett stormöte hölls för rådet, expertnätverket och referensgrupperna. Vid mötet presenterade referensgrupperna gemensamt sina förslag på vad rådet borde lyfta till regeringen. Rådet samverkade också med bland annat satsningarna *Viable Cities* och *Horisont Europa*.

Rådet lät ta fram en förstudie om pandemins påverkan på hållbar stads- och samhällsutveckling. En förstudie om nationell samordning av finansiering och kunskap inom hållbara städer och samhällen togs fram, och en rapport om pandemins påverkan på hållbar stads- och samhällsutveckling.

Miljökvalitetsmålen och Miljömålsrådet

Tillväxtverket saknar direkt påverkan och rådighet över något av de enskilda miljökvalitetsmålen. Den kartläggning som vi genomförde 2016 visade att generationsmålet är det mål som vår verksamhet har störst bäring på, tillsammans med miljökvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan och God bebyggd miljö.

Regeringen har inrättat Miljömålsrådet för att stärka myndigheters roll i genomförandet av miljöpolitiken. Rådet består av 18 myndigheter som ses som strategiskt viktiga för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Tillväxtverket är en av dem. Vi är resursmässigt involverad i fem av Miljömålsrådets programområden; Nationellt ramverk för fysisk planering, Staten går före, Hållbar konsumtion, Elektrifiering och Livsmedelsområdet.

Under 2021 medverkade vi vid fyra rådsmöten, vi hjälpte rådet genom rådets kontaktnätverk och deltog vid fyra arbetsmöten. Under våren lämnade vi årsrapporten till regeringen där arbetet i de olika programområdena beskrevs. Vi publicerade även en gemensam åtgärdslista och redovisade rådets förslag till regeringen.

Samlad bedömning

I rollen som förvaltande myndighet för Europeiska regionala utvecklingsfonden bidrog Tillväxtverket till att stärka integreringen av miljö, mångfald och jämställdhet i finansierade projekt. Inom förberedelsearbetet inför kommande programperiod presenterade och utvecklade vi ett helhetsgrepp av insatscykeln. Arbetet syftar till att förbättra integreringen av och öka styrningen mot hållbarhet inom regionfondsprojekt. Fokus kretsade kring hur utlysningar, bedömningskriterier och uppföljning i Nyps och Min

ansökan kan utformas för att främja en ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Arbetet som Tillväxtverket var involverad i kopplat mot Miljömålsrådet och Rådet för hållbara städer innebar att vi bidrog till att uppnå generationsmålet. Det arbetet bidrog också till att ta fram kunskap för att hjälpa andra aktörer att flytta fram sina positioner, och ytterligare bidra till att uppnå Sveriges miljömål.

Inriktningen för jämställdhetsintegrering är ett verktyg som, tillsammans med den handlingsplan som ska tas fram 2022, kommer att kunna stärka och förbättra vår insamling av könsuppdelad statistik. Det kan även bidra till att förstärka de kunskapsunderlag som Tillväxtverket producerar.

Vi behöver fortsatt arbeta med att utveckla integreringen av hållbarhet i våra kärnprocesser och insatser för att ytterligare bidra till de mål som regeringen angett, exempelvis målen i Agenda 2030.

Övrigt

ÅK 4.1 Hur det myndighetsnätverk som etablerats för att stödja och genomföra kunskapshöjande insatser hos och erfarenhetsutbyte mellan myndigheter inom regional utveckling, landsbygdsutveckling och EU:s sammanhållningspolitik har bidragit till att uppnå resultat på områdena.

8 § Genomföra analyser för kunskapsutveckling och lärande samt uppföljningar inom näringspolitiken och för hållbar tillväxt och utveckling i gles- och landsbygder, små och medelstora städer samt storstadsområden, inklusive tillgänglighet till kommersiell och offentlig service för företag och medborgare i serviceglesa områden. Analysarbetet ska innefatta stöd till aktörer med regionalt utvecklingsansvar. Analyserna ska ligga till grund för förslag till insatser inom myndighetens verksamhetsområde samt till omprioritering och effektivisering av dessa insatser.

3 § 7 Ansvara för förvaltning och utveckling av system och verktyg, inklusive databaser, för tillgänglighetsanalyser respektive för regionala analys- och prognossystem.

3 § 12 Tillhandahålla ett projekt- och stödärendehanteringssystem som uppfyller nationella krav och kraven i enlighet med EU:s regelverk.

3 § 10, 7§, 9 §, 10 §, 11 §, 12 §, 13 § Övrigt enligt instruktionen

Kunskapshöjande insatser hos myndigheter inom regional utveckling

I myndighetsnätverket för regional utveckling och landsbygdspolitik utbyter Tillväxtverket och andra myndigheter kunskap i frågor av vikt för utveckling i alla delar av landet. Nätverket inkluderar ett 20-tal myndigheter. Under året genomförde Tillväxtverket:

- två myndighetsträffar som samlade 60 respektive 48 deltagare från ett 20-tal myndigheter

- ett möte med generaldirektörerna för myndigheterna om resultat av myndigheternas arbete i förverkligande av målen i landsbygdspolitiken. Representanter från 23 myndigheter deltog
- ett seminarium om uppföljning av en sammanhållen landsbygdspolitik som samlade ett 30-tal deltagare
- en dialog tillsammans med Näringsdepartementet om en handlingsplan för den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030. Representanter från 20 myndigheter deltog.

De uppföljningar som gjorts efter myndighetsträffarna visar att en majoritet av deltagarna var mycket nöjda eller nöjda med träffarna. Träffarna bidrog till stärkt kunskap om pågående initiativ med vikt på regional utveckling och landsbygdspolitik.

I rapporter om myndigheters medverkan i det regionala utvecklingsarbetet och i arbetet att utveckla Sveriges landsbygder konstaterar vi att myndigheter utvecklat sin medverkan. Vi konstaterar även att arbetet med ett gemensamt myndighetsnätverk för regional utveckling och landsbygdspolitik är uppskattat av myndigheterna. Det är dock svårt att urskilja vad som är resultat av just myndighetsnätverket för regional utveckling och landsbygdspolitik.

Analyser för kunskapsutveckling och lärande

För att bidra till kunskapen om företags konkurrenskraft och regioners hållbara utveckling tar vi fram olika underlag och analyser. Analyserna publiceras och sprids till berörda målgrupper. Vissa kunskapsunderlag publiceras i form av webbartiklar. Analyser inom det här området är inriktade på kunskapsutveckling och lärande och på uppföljning inom näringspolitiken. De är även inriktade på hållbar tillväxt och utveckling i gles- och landsbygder, i små och medelstora städer och i storstadsområden.

Under 2021 har inriktningen på det kunskapsutvecklande arbetet resulterat i flera rapporter och webbartiklar. Vi tog fram rapporten *Tillgängligheten till kommersiell och offentlig service 2021*. Undersökningarna *Företagens villkor och verklighet 2020* och *Företagens villkor och verklighet – coronakrisens effekter* gav underlag till webbartiklar på olika teman, exempelvis:

- Fler använder digitalisering för affärsutveckling.
- Ökat miljöarbete i vart femte företag under coronakrisen.
- Regler tynger företag men stor skillnad mellan branscher
- Olika regionala förutsättningar för att driva företag.

Vi publicerade två rapporter om det ekonomiska läget. Dels *Effekter på produktion och jobb i Sveriges regioner* - en rapport om pandemins kostnader, dels rapporten *Tillstånd och trender för regional tillväxt 2020* .
I kunskapsutvecklande syfte tog vi fram rapporterna *Små och medelstora företags digitalisering - vad har betydelse?* och *Kompetensförsörjning i coronatider* baserad på undersökningen Företagens villkor och verklighet.

System och verktyg

PinPoint Sweden (Pipos)

Pipos är en flexibel geografiskt högupplöst, topologisk och nationellt täckande analysplattform. Plattformens spetskompetens är en högpresterande funktion för tillgänglighetsberäkningar. På plattformen utförs beräkningar, analyser och simuleringar som är relevanta för den svenska tillväxtpolitiken. Under 2021 utvecklades plattformen ytterligare för att stödja våra tre verksamhetssystem Serviceanalys, Kontantanalys och Regionanalys (prototyp).

Regionalt analys- och prognossystem (Raps)

Raps är ett verktyg för regional planering som Tillväxtverket förvaltar och utvecklar. Raps består av två delar, dels en databas med regional statistik som täcker flera områden som är viktiga för regional utveckling, dels ett prognosverktyg som kan användas till både en och flerregionala analyser, scenarier och framskrivningar. Under året uppdaterade vi systemet löpande med ny statistik i Raps RIS och en ny statistikdatabas i modellsystemet.

Vi genomförde en grundkurs i Raps modellsystem - en digital kurs med handboken som togs fram under fjolåret som stöd. Vi påbörjade del två i handboken och ska färdigställa den under 2022.

Under året bytte vi driftsmiljö av systemet och både Raps Modell-system och Raps RIS ligger nu i Tillväxtverkets Citrix-miljö. I Raps RIS uppgraderade vi verktyget som visar statistiken. Vi utvecklade även bostadsmodulen i Raps modellsystem för att kunna hantera bostadsmarknaden bättre. Det innebär att modellen ger en mer rättvisande bild av bostadsbehovet, och mer detaljerad uppdelning av bostäder och hushåll. Implementering kommer att ske 2022.

Vidareutveckling av Nyps

Nyps hanterar samtliga stödärenden inom utgiftsområde 19, och till viss del stöd inom näringslivs- och regionalpolitiken. Under året har i stort sett allt utvecklingsarbete inneburit stödprocesser och handläggningsstöd gällande korttidsstödet. Utmaningarna ligger framför allt i de stora volymer ärenden och individdata som korttidsstödet innebär, men också den förväntade takten i beslut och utbetalningar.

Tillväxtverket har påbörjat ett förberedande arbete inför EU:s strukturfondsperiod 2021–2027. Polisen och Migrationsverket är förvaltande myndigheter och kommer att nyttja Nyps för stödärendehantering i sina respektive strukturfondsprogram. Vi kommer även att hantera projekt inom fonden för rättvis omställning i Nyps. Länsstyrelsen i Norrbotten lanserar ett nytt gränsöverskridande samarbetsprogram, Aurora. Utöver ovanstående nyheter i Nyps förbereder vi stöd för nio regionala strukturfondsprogram hos oss på Tillväxtverket, och två gränsöverskridande samarbetsprogram tillsammans med länsstyrelsen i Jämtland.

Övrigt enligt instruktionen

MISS-rapportering

Enligt Tillväxtverkets instruktion ska data rapporteras till Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analysers mikrodatabas för statligt företagsstöd (MISS). Syftet är att skapa ett samlat underlag över statliga stöd till företag som bland annat kan användas för övergripande uppföljning, utvärdering och analys. Data har levererats om samtliga typer av företagsstöd, korttidsarbete och ERUF för år 2020 från samtliga beslutsfattande organisationer i Nyps.

EU:s statsstödsregler

Tillväxtverket informerade under året om EU:s statsstödsregler i olika forum och sammanhang. Det handlade bland annat om medverkan vid seminarier och möten med företrädare för regioner, branschorganisationer och andra aktörer som verkar i det företagsfrämjande systemet. Exempel på frågeområde gällde förutsättningarna att lämna stöd utanför landsbygdsprogrammet till förmån för företag inom primär jordbruksnäring. Vi gav även återkommande vägledning till enskilda företag som rörde frågor om tillämpningen av EU:s regelverk (1407/2013) om stöd av mindre betydelse, så kallat försumbart stöd. En hel del av frågorna handlade om den rättsliga statusen på olika former av stöd som introducerades i Sverige för att hantera effekterna av pandemin. Liksom tidigare år uppdaterade vi den särskilda förteckningen på vår webb över samtliga statliga stöd som omfattas av reglerna om försumbart stöd. Under 2021 blev det inte aktuellt att bistå EU-kommissionen i samband med kontrollbesök.

Indikatorer till budgetpropositionen

Tillväxtverket ansvarar för att utveckla, uppdatera och kommentera indikatorer om regional utveckling som används för utgiftsområde 19 – Regional utveckling i budgetpropositionen. Indikatorerna ska spegla regionala trender och strukturer inom de områden som regeringen prioriterat. Vartannat år levererar vi ett större antal indikatorer för att redovisa den kort- och långsiktiga regionala utvecklingen inom de prioriterade områdena. Vi använder indikatorerna även i andra sammanhang, bland annat i arbetet med rapporten *Tillstånd och trender för regional tillväxt* och som underlag för dialogen med regionerna.

Egen forskning

Tillväxtverket bedrev ingen egen forskning under verksamhetsåret.

Nämnden för hemslöjdsfrågor

Under 2021 utförde Tillväxtverket administrativa uppgifter åt *Nämnden för hemslöjdsfrågor*, bland annat genom upplåtelse av lokaler till nämndens personal i Stockholm och ekonomiadministrativa uppgifter. Vi har även gjort kansligöromål åt *Stiftelsen för kunskapsfrämjande inom turism*.

Remissyttranden

Tillväxtverket besvarade 95 remisser 2021, varav 14 remissvar bedömdes vara särskilt viktiga för våra ansvarsområden. Det var:

- Promemorian Handläggande myndighet för stödet vid korttidsarbete

- Departementspromemorior om genomförande av principöverenskommelse om trygghet, omställning och anställningsskydd (Ds 2021:16, Ds 2021:17, Ds 2021:18)
- Förslag till principer för att utse regionalstödskarta för perioden 2022–2027
- Andra chans för krisande företag - En ny lag om företagsrekonstruktion (SOU 2021:12)
- Promemorian Stöd vid korttidsarbete - omedelbar verkställighet av beslut
- Ytterligare förlängning av det förstärkta stödet vid korttidsarbete
- Promemorian Tillfälligt statsbidrag till vissa kommuner och regioner för kommunala åtgärder för en ekonomi i balans
- Innovation som drivkraft - från forskning till nytta (SOU 2020:59)
- Jämlikhetskommissionens betänkande En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46)
- Promemorian Nedstängningsstöd
- Promemorian Fortsatt förstärkt stöd vid korttidsarbete
- Promemorian En utvecklad organisation för lokal statlig service - slutredovisning (Ds 2020:29)
- Utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021–2027 för eventuella synpunkter
- Enklare skatteregler för enskilda näringsidkare (SOU 2020:50)

Departement	Antal remisser
Arbetsmarknadsdepartementet	2
Finansdepartementet	40
Försvarsdepartementet	-
Infrastrukturdepartementet	21
Justitiedepartementet	6
Kulturdepartementet	1
Miljödepartementet	13
Näringsdepartementet	5
Socialdepartementet	5
Utbildningsdepartementet	2
Utrikesdepartementet	-
TOTALT	95

Vår kompetensförsörjning

FÅB, 3 § Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Tillväxtverket är en attraktiv arbetsplats

Tillväxtverket är en kunskapsorganisation och strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en dynamisk arbetsmiljö med kontor på nio orter. För att nå våra mål arbetar vi i team över organisatoriska gränser och i strategisk samverkan med externa aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Vårt uppdrag att hantera stödet vid korttidsarbete hade högsta prioritet under 2021. Korttidsorganisationen fortsatte att växa. Under året rekryterade vi nya medarbetare, lånade in ett hundratal handläggare från andra myndigheter och tillsatte många nya chefer och samordnare för att hantera uppdraget. Ett gott internt samarbete gjorde att hela processen med rekrytering, inlån och introduktion av nyanställda fungerade väl. Under första halvåret genomförde vi organisationsförändringar som bland annat innebar att vi bildade en ny stab, en utvecklingsavdelning och en rättsavdelning. Målet med förändringarna var att etablera en sammanhållen och tydlig ledningsprocess, att kraftsamla oss för utveckling och ökad rättssäkerhet och effektiv användning av vår samlade kompetens. Inom de nya avdelningarna fortsatte sedan arbetet att utveckla långsiktigt hållbara strukturer med tydliga processer och metoder.

Vi påbörjade ett systematiskt arbete med att ta fram en långsiktig plan för kompetensförsörjning. Målet var att under våren 2022 få fram en bra bild av vår nuvarande kompetens och den förflyttning som vi behöver göra för rätt kompetens på längre sikt.

Parallellt med det pågick ett projektarbete kring bemanning och omställning för genomförandet av korttidsuppdraget. Vi genomförde workshoppar med representanter från hela korttidsorganisationen för att identifiera nyckelkompetens och säkerställa kompetensbehov i omställningens olika faser. Dessa har bland annat bidragit till flera beslut om förlängningar av visstidsanställningar.

En samverkansgrupp mellan flera enheter, fackliga företrädare och olika referenspersoner var en framgångsfaktor för att hantera återgången till kontoret. Projektet påbörjade även arbetet att ta fram långsiktiga riktlinjer för distansarbete. Gruppen använde sig av enkäter och följde löpande upp hur kontors- och distansarbetet fungerade. Den föreslog sedan löpande åtgärder för att skapa bra förutsättningar och en god arbetsmiljö.

Arbetsbelastningen var fortsatt hög för delar av verksamheten. Vi arbetade systematiskt med arbetsmiljöarbete och anpassning av organisation och

arbetssätt. Vi förde en kontinuerlig dialog med alla chefer och medarbetare om vikten av täta uppföljningar. Syftet var att fånga upp signaler på ohälsa och vad som krävs för att skapa en hållbar arbetssituation.

Vi genomförde en arbetsmiljöenkät/PULS-mätning vid två tillfällen. Helhetsresultatet var mycket positivt samtidigt som delar av verksamheten haft utmaningar. Vi tog fram handlingsplaner på enhetsnivå för riktade åtgärder.

Sjukfrånvaron är fortsatt låg för Tillväxtverket som helhet. En viss sjukfrånvaro kan kopplas till stressrelaterad ohälsa. Chefer fick stöd för att driva ett aktivt rehabiliteringsarbete och ta hjälp av företagshälsovård. Vi initierade ett friskvårdsinitiativ med en aktivitetstävling under hösten. Vi genomförde även ett antal chefsmöten under året med inriktning på förändringsledning, organisationskultur, den statliga värdegrunden, rollen som företrädare och kommunikativt ledarskap.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	2021	2020	2019	2018
Total sjukfrånvaro	2,33	2,07	2,39	3,26
Minst 60 dagars sjukfrånvaro (med sjukersättning)*	50,29	54,85	39,10	53,95
Kvinnor	2,87	2,62	2,90	4,01
Män	1,38	1,12	1,54	1,99
Under 30 år	1,90	0,77	1,49	0,79
30–49 år	2,22	1,98	2,40	2,85
Över 50 år	3,12	2,66	2,49	4,13

Dessa siffror inkluderar även Nämnden för hemslöjdsfrågor.
***Procentandel av total sjukfrånvaro**

Året i siffror

I detta avsnitt redovisar vi en ekonomisk översikt av Tillväxtverkets verksamhet 2021.

En samlad bild av Tillväxtverkets ekonomiska utfall med kommentarer finns under den finansiella redovisningen. I detta avsnitt presenteras ett urval av ekonomisk information utifrån 2021 års utfall fördelat på verksamhetskostnader och transfereringar.

Intäkter

Huvudkällan för finansiering av verksamhetens kostnader är via myndighetens olika anslag. Förvaltningsanslaget är den enskilt största intäktskällan men även myndighetens näringslivsanslag, det regionala anslaget och anslaget för Europeiska regionala utvecklingsfonden är stora intäktskällor. Utöver anslagen står bidrag för den största finansieringen av verksamhetskostnaderna. Ökningen intäkterna under 2021 beror till största delen på utökat förvaltningsanslag för hantering av stöd vid korttidsarbete.

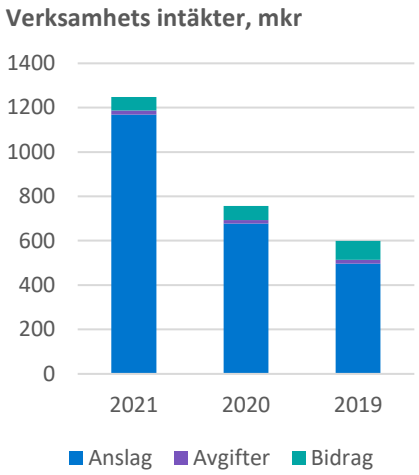

Kostnader

Tillväxtverkets förvaltningsanslag är den huvudsakliga finansieringskällan för myndighetens kostnader. Bortsett från genomförandekostnader för stöd vid korttidsarbete har förbrukningen på anslaget har varit relativt stabil över åren. I takt med att antalet uppdrag och uppgifter har ökat har myndighetens totala kostnader ökat och finansieringen från sakanslag, regeringsuppdrag med särskild finansiering eller annan extern finansiering utgör en stor andel i relation till myndighetens förvaltningsanslag.

Under 2021 är den ökade kostnaden framför allt hänförlig till hantering av stöd vid korttidsarbete på myndighetens förvaltningsanslag. Därtill har kostnaderna ökat något på anslaget för konkurrenskraftig livsmedelssektor och näringslivsanslaget.

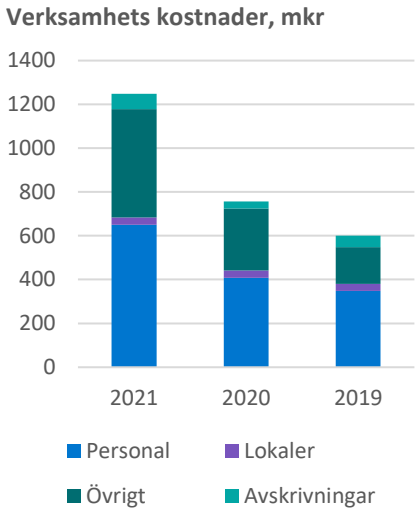

Verksamhetens kostnader per anslag	2021	2020	2019
13.4.1.2 Åtgärder mot segregation	0	3 938	3 815
17.4.3.1 Nämnden för hemslöjdsfrågor	2 579	2 604	2 654
17.4.3.2 Främjande av hemslöjd	1 962	1 374	1 382
19.1.1.23 Socioekonomiska	2 291	2 266	2 127
19.1.1.24.1 Reg tillväxt.åtg Tillväxtverket	60 052	62 243	70 705
19.1.3.2 ERUF 2014-2020	35 790	37 509	40 998
20.1.2.2 Miljöövervakning	4 520	4 999	3 828
23.1.15.5 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	11 773	7 163	0
23.1.17.6 Landsbygdsstöd	1 031	1 286	1 681
24.1.4.1 Förvaltningsanslag	970 279	488 708	285 228
24.1.5.8 Näringslivsutveckling	83 449	68 781	89 668
24.2.3.10 Exportfrämjande	5 925	5 694	5 295
Övrig finansiering	67 827	70 638	92 849
Summa	**1 247 477**	**757 203**	**600 230**

Transfereringar

Minskningen av utbetalda transfereringar för 2021 i jämförelse med tidigare år förklaras till största delen av minskade utbetalningar för korttidsarbete. Detta avspeglar sig både på anslaget avseende stöd vid korttidsarbete samt övrig finansiering där ännu ej inbetalda återkrav bokats upp. Utöver detta har anslaget för Åtgärder mot segregation flyttats från myndigheten. Stödutbetalningar avseende övriga anslag ligger i stort på samma nivå som tidigare år.

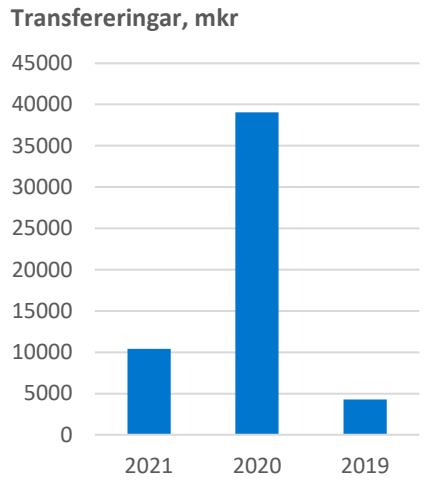

Transfereringar per anslag	2021	2020	2019
13.4.1.2 Åtgärder mot segregation	0	410 396	410 376
17.1.6.4 Regional kulturverksamhet	767	672	662
17.4.3.2 Främjande av hemslöjd	9 191	7 737	7 827
19.1.1.23 Socioekonomiska	71 000	72 734	72 734
19.1.1.24.1 Reg tillväxt.åtg Tillväxtverket	283 949	345 772	367 483
19.1.1.24.2-22 Reg tillväxt.åtg Regioner	1 073 560	1 057 256	993 310
19.1.2.2 Transportbidrag	414 514	429 953	439 682
19.1.3.2 ERUF 2014-2020	1 242 266	1 128 947	1 257 452
23.1.15.5 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	15 193	26 279	0
23.1.17.6 Landsbygdsstöd	68 640	68 640	88 240
24.1.4.1 Förvaltningsanslag	173	0	0
24.1.5.8 Näringslivsutveckling	150 522	108 688	196 453
24.1.22.1 Stöd vid korttidsarbete	7 836 973	35 140 089	0
24.2.3.10 Exportfrämjande	4 802	4 978	7 570
Övrig finansiering	-771 966	247 742	435 265
Summa	**10 399 583**	**39 049 885**	**4 277 055**

Kostnader och intäkter fördelade på målområde

I tabellen nedan redovisas Tillväxtverkets kostnader och intäkter fördelade på myndighetens tre målområden samt Stöd vid korttidsarbete (KTA). För att ge den totala bilden redovisas även regionernas del av det regionala anslaget och Nämnden för hemslöjdsfrågor (NFH).

Kostnader	2021	2020	2019
Företagens konkurrenskraft			
Verksamhetskostnad	164 817	142 895	195 027
Lämnade bidrag	738 065	790 724	823 692
Summa	**902 882**	**933 620**	**1 018 719**
Företagens förutsättningar			
Verksamhetskostnad	85 566	84 144	103 264
Lämnade bidrag	0	0	2 256
Summa	**85 566**	**84 144**	**105 520**
Företagen i regionen			
Verksamhetskostnad	234 783	248 395	297 864
Lämnade bidrag	1 875 876	2 158 608	2 446 092
Summa	**2 110 659**	**2 407 002**	**2 743 955**
KTA[1]			
Verksamhetskostnad	757 679	277 771	0
Lämnade bidrag	6 710 119	35 001 620	0
Summa	**7 467 798**	**35 279 391**	**0**
Regioner			
Verksamhetskostnad	0	0	0
Lämnade bidrag	1 065 565	1 090 523	996 527
Summa	**1 065 565**	**1 090 523**	**996 527**
Nämnden för hemslöjdsfrågor			
Verksamhetskostnad	4 632	3 997	4 076
Lämnade bidrag	9 958	8 409	8 489
Summa	**14 590**	**12 407**	**12 564**
Summa verksamhetskostnader	1 247 477	757 203	600 230
Summa lämnade bidrag	10 399 583	39 049 885	4 277 055
Summa kostnader	**11 647 060**	**39 807 088**	**4 877 285**

[1)]2021 -varav lämnade bidrag anslag 1.22 ap.1 Stöd vid korttidsarbete 7 836 996 tkr och ej inbetalade återkrav -1 126 877 tkr
2020 -varav lämnade bidrag anslag 1.22 ap.1 Stöd vid korttidsarbete 35 140 089 tkr och ej inbetalade återkrav -138 469 tkr

Intäkter	2021	2020	2019
Företagens konkurrenskraft			
Intäkter av anslag	-137 824	-118 863	-161 093
Övriga intäkter	-21 984	-18 861	-40 168
Erhållna medel för bidrag	-738 067	-790 605	-823 697
Summa	**-897 875**	**-928 329**	**-1 024 957**
Företagens förutsättningar			
Intäkter av anslag	-71 553	-69 993	-85 297
Övriga intäkter	-10 785	-8 709	-10 939
Erhållna medel för bidrag	0	0	-2 256
Summa	**-82 338**	**-78 701**	**-98 491**
Företagen i regionen			
Intäkter av anslag	-196 331	-206 619	-246 036
Övriga intäkter	-46 689	-51 484	-51 412
Erhållna medel för bidrag	-1 875 917	-2 247 718	-2 439 038
Summa	**-2 118 937**	**-2 505 820**	**-2 736 487**
KTA			
Intäkter av anslag	-757 563	-277 771	0
Övriga intäkter	-116	0	0
Erhållna medel för bidrag	-7 836 996	-35 001 620	0
Summa	**-8 594 675**	**-35 279 391**	**0**
Regioner			
Intäkter av anslag	0	0	0
Övriga intäkter	0	0	0
Erhållna medel för bidrag	-1 073 560	-1 106 227	-995 283
Summa	**-1 073 560**	**-1 106 227**	**-995 283**
Nämnden för hemslöjdsfrågor			
Intäkter av anslag	-4 542	-3 993	-3 930
Övriga intäkter	-90	-4	-146
Erhållna medel för bidrag	-9 958	-8 409	-8 489
Summa	**-14 590**	**-12 407**	**-12 564**
Summa intäkter av anslag	**-1 167 813**	**-677 238**	**-496 356**
Summa övriga intäkter	**-79 664**	**-79 057**	**-102 665**
Summa erhållna medel för bidrag	**-11 534 497**	**-39 154 579**	**-4 268 762**
Summa intäkter	**-12 781 974**	**-39 910 875**	**-4 867 783**

Finansiell redovisning

Kommentarer till årsredovisningen, finansiella delen	**91**
Kommentarer till utfall	**92**
Resultaträkning	**94**
Balansräkning	**95**
Anslagsredovisning	**97**
Utnyttjad anslagskredit	**100**
Specifikation inkomsttitlar (tkr)	**101**
Redovisning mot bemyndiganden (tkr)	**102**
Finansiella villkor (tkr)	**105**
Kommentarer till finansiella villkor	**109**
Tilläggsupplysningar och noter	**109**
Noter till resultaträkningen (tkr)	**114**
Noter till balansräkningen (tkr)	**118**
Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)	**126**
Rapport om intern kontroll 2021	**127**
Styrelsens underskrifter	**129**

Kommentarer till årsredovisningens finansiella del

Redovisning av Europeiska regionala utvecklingsfonden ERUF

Förvaltande myndighet får upphäva ett beslut om stöd som har fattats på grund av oriktig, vilseledande eller ofullständig uppgift från stödmottagaren, eller om stödmottagaren brutit mot de villkor som gäller för stödet. Det framgår av 26 § förordning (2007:14) om förvaltning av EU:s strukturfonder. Stödmottagaren är, enligt 27 § samma förordning, dessutom återbetalningsskyldig om ett beslut om stöd upphävts enligt 26 §, eller om stödmottagaren i övrigt tagit emot stöd i strid med ett beslut om stöd, unionsreglerna eller det regionala programmet.

Förvaltande myndighet får kräva återbetalning inom 10 år från det att beloppet betalades ut. Slutligen får förvaltande myndighet, enligt 28 a § i ovan nämnda förordning, kvitta skulden mot annat stöd som stödmottagaren får enligt samma förordning. Förvaltande myndighet har tillsammans med gällande rättspraxis mycket stora möjligheter att under hela programperioden ändra positiva förvaltningsbeslut och återkräva utbetalda medel. Den finansiella risken för utbetalande myndighet bedöms därför generellt som mycket låg.

Utgiftsdeklarationer

Förvaltande myndighet ska inför attesterna lämna information för utgiftsdeklarationer och ansökan om utbetalningar till attesterande myndighet enligt förordning (EG) 1083/2006 och förordning (EU) nr 1303/2013. Efter granskning ska attesterande myndighet attestera dem och överlämna dem till EU-kommissionen. Utbetalningarna från EU-kommissionen krediteras på ett uppbördskonto (inkomsttitel 6314, bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020).

Under 2021 attesterade Tillväxtverket utgiftdeklarationer för programperioden 2014–2020. En sammanställning av de attesterade utgifterna för programperioden finns under avsnittet attesterande myndighet i resultatredovisningen.

Skadeståndskrav

Per 31 december 2021 fanns tre skadeståndskrav riktade mot Tillväxtverket. De avser skadeståndsanspråk mot staten med hänvisning till Tillväxtverkets handläggning av ärenden om stöd vid korttidsarbete. Tillväxtverket har bestridit kraven men bedömer att skadeståndsanspråken utgör en möjlig förpliktelse och redovisar hela beloppet som en ansvarsförbindelse. Se not 33 ansvarsförbindelser.

Affärsutvecklingscheckar

Projektägare kan söka medel för att arbeta med affärsutvecklingscheckar för internationalisering genom en öppen utlysning. Projektägare är den som har möjlighet att fatta beslut om företagsstöd i en region (1:1 anslag). Stödet finansieras av det regionala anslaget med stöd av förordningen (2015:2010) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag (”främjandeförordningen”).

Av villkoren för stödet framgår att medlen ska användas för affärsutvecklingscheckar för internationalisering, och vilka villkor som ska gälla för det. Bland annat framgår att projektägarna ska följa främjandeförordningen, och att det ska finnas ett partnerskap som bedömer de intresseanmälningar som kommit in. Det är dock projektägaren som självständigt fattar beslut i de enskilda stödärendena. Partnerskapens utlåtanden är inte bindande för projektägaren, och även den som inte har lämnat in någon intresseanmälan har rätt att ansöka om stöd. Länsstyrelserna har som statliga myndigheter enligt lag rätt att fatta beslut om statliga medel inom sina respektive kompetensområden och författningar.

Samverkansorgan och vissa landsting (regioner) har enligt lag rätt att fatta beslut om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete. Det framgår av lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen respektive lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

Tillväxtverket beslutar om medel till projektägaren (regionen) med villkor. Projektägaren registrerar till vem Tillväxtverket ska betala ut stöden i Nyps. Tillväxtverket betalar ut stöden från anslag 19.1.1.24 Reg tillväxt.åtg – del till Tillväxtverket enligt anslagets ändamål och villkor.

Projektägaren (regionen) bär risken för de beslut som de fattar och är skyldig att återbetala de utbetalda medlen till Tillväxtverket om inte villkoren i beslutet är uppfyllda.

Kommentarer till utfall

Resultaträkningen

Verksamhetens intäkter

Intäkter av anslag ökade med 491 miljoner kronor 2021. Ökningen beror till största delen på ökad finansiering för hanteringen av stöd till korttidsarbete. Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med fyra miljoner kronor, främst på grund av ökade intäkter från hyresintäkter. Intäkter av bidrag minskade med tre miljoner kronor beroende på minskad ersättning från EU:s institutioner, främst då från EU-programmet Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak.

Verksamhetens kostnader

Tillväxtverkets driftskostnader 2021 uppgick till 1 177 miljoner kronor, en ökning med 452 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnader för personal ökade med 243 miljoner kronor 2021. Det beror främst på ökad tillfällig bemanning och övertidsersättning för att hantera stöd till korttidsarbete. Kostnader för lokaler ligger trots det på samma nivå som för 2020. Kostnader för övrig drift har ökat med 209 miljoner kronor jämfört

med föregående år, vilket också är en följd av hanteringen av stöd till korttidsarbete.

Handläggningen och utformningen av stöd till korttidsarbete har krävt en betydande mängd resurser, både hanteringen av ärenden samt design och konstruktion av systemstöd. För att lösa behovet har Tillväxtverket hyrt in personal från andra myndigheter och ökat upphandlingen av externt köpta tjänster. Totalt sett har Tillväxtverkets hantering av stöd till korttidsarbete kostat 675 miljoner kronor i direkta kostnader 2021. Se övriga delar av årsredovisningen för mer information om Tillväxtverkets hantering av stödet.

Kostnader för avskrivningar och nedskrivningar ökade med 37 miljoner kronor 2021. Det beror främst på att 2021 belastades med en nedskrivning av Nyps på 29 miljoner kronor. Nedskrivningen beror på förändrad bedömning av nyttjandeperioden för vissa aktiverade anläggningstillgångar.

Uppbördsverksamhet

Saldot för uppbördsverksamheten 2021 har ett positivt saldo på 99 miljoner kronor. Saldot består av periodiseringseffekter för ERUF 2014–2020.

Transfereringar

Under 2021 minskade lämnade bidrag med 29 miljarder kronor. Minskningen förklaras av minskade utbetalningar för stöd till korttidsarbete.

Anslagsredovisning

Inga anslagsöverskridanden skedde under 2021.

Anslaget för Tillväxtverkets förvaltningsutgifter

Utbetalningarna enligt beslutade bemyndiganden kommer till 98 procent att infrias före utgången av 2024, medan övriga två procent bedöms infrias före utgången av 2028.

Utbetalningarna kommer att bli lägre än beslutade åtaganden Det beror på beslut som inte genomförs, eller att de redovisade kostnaderna blir lägre än fattade beslut. Nivån på återföringarna kan variera stort mellan åren.

Resultaträkning (tkr)

	Not	2021	2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag	1 ,2	1 167 813	677 238
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3	19 706	15 769
Intäkter av bidrag	4	60 014	63 322
Finansiella intäkter	5	-57	-33
Summa		**1 247 477**	**756 296**
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för personal	6	-650 626	-407 522
Kostnader för lokaler		-33 654	-33 220
Övriga driftkostnader	7	-492 637	-283 844
Finansiella kostnader	8	-710	-38
Avskrivningar och nedskrivningar		-69 849	-32 581
Summa		**-1 247 477**	**-757 203**
Verksamhetsutfall		**0**	**-907**
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	9	1 381 258	1 222 219
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-1 282 553	-1 456 868
Saldo		**98 705**	**-234 648**
TRANSFERERINGAR			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		11 171 575	38 801 512
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		145 045	196 397
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	10	217 903	157 040
Finansiella intäkter		-25	-369
Lämnade bidrag	11	-10 399 583	-39 049 885
Saldo		**1 134 914**	**104 695**
Årets kapitalförändring	12	**1 233 619**	**-130 861**

Balansräkning (tkr)

	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	13	50 508	81 649
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	14	728	966
Summa		**51 237**	**82 616**
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	15	2 904	3 066
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	16	21 265	15 286
Summa		**24 169**	**18 352**
Utlåning			
Utlåning	17	36 900	21 638
Summa		**36 900**	**21 638**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		18	13
Fordringar hos andra myndigheter		30 797	17 011
Övriga kortfristiga fordringar	18	1 270 970	143 159
Summa		**1 301 785**	**160 184**
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	19	14 746	10 029
Upplupna bidragsintäkter	20	3 501	3 287
Övriga upplupna intäkter	21	156 799	58 043
Summa		**175 047**	**71 359**
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	22	-59 381	224 190
Summa		**-59 381**	**224 190**
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgälden		247 984	12 815
Kassa och bank	23	103 346	81 016
Summa		**351 330**	**93 831**
Summa tillgångar		**1 881 088**	**672 170**

	Not	2021-12-31	2020-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	24		
Statskapital	25	115 974	131 800
Balanserad kapitalförändring		109 096	217 051
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	12	1 233 619	-130 861
Summa		**1 458 690**	**217 990**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	26	0	29
Övriga avsättningar	27	6 057	4 978
Summa		**6 057**	**5 007**
Skulder m.m.			
Lån i Riksgälden	28	69 606	98 616
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		41 696	38 146
Leverantörsskulder		99 913	40 922
Övriga kortfristiga skulder	29	28 126	8 094
Summa		**239 340**	**185 777**
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	30	62 054	50 565
Oförbrukade bidrag	31	113 438	212 278
Förubetalda intäkter	32	1 509	553
Summa		**177 001**	**263 396**
Summa kapital och skulder		**1 881 088**	**672 170**
Ansvarsförbindelser	33		
Övriga ansvarsförbindelser		825	0
Summa ansvarsförbindelser		**825**	**0**

Anslagsredovisning (tkr)

Anslag a = ramanslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings belopp
UTGIFTSOMRÅDE 13 JÄMSTÄLLDHET OCH NYANLÄNDA INVANDRARES ETABLERING							
4:1 Åtgärder mot segregation (a)							
ap.2 Åtgärder segregation - till Tillväxtverket (a)	665	0		-665	0		0
UTGIFTSOMRÅDE 17 KULTUR, MEDIER, TROSSAMFUND OCH FRITID							
1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet (a)							
ap.4 Konsulentverksamhet hemslöjd (a)	0	706	61		767	-767	0
4:3 Nämnden för hemslöjdsfrågor (a)							
ap.1 Nämden för hemslöjdsfrågor (a)	13	2 613			2 626	-2 579	47
ap.2 Främjande av hemslöjd (a)	1	11 154		-1	11 154	-11 153	1
UTGIFTSOMRÅDE 19 REGIONAL TILLVÄXT							
1:1 Regionala tillväxtåtgärder (a)							
ap.23 Stöd till socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden	0	75 000		0	75 000	-73 291	1 709
ap.24 Reg tillväxt.åtg - del till Tillväxtverket (a)							
dp.1 Tillväxtverket (a)	27 041	578 548		-27 041	578 548	-342 470	236 077[1]
dp.2 Region Kalmar län (a)	-494	42 405			41 911	-42 341	-430
dp.3 Gotlands kommun (a)	6 576	28 846		-6 576	28 846	-28 843	3
dp.4 Region Skåne (a)	16	20 506		-16	20 506	-18 513	1 993
dp.5 Västra Götalandsregionen (a)	9 134	66 407		-9 134	66 407	-59 138	7 269[2]
dp.6 Region Uppsala (a)	-4	12 980			12 976	-12 989	-13
dp.7 Region Östergötland (a)	0	24 380			24 380	-22 359	2 020
dp.8 Region Blekinge (a)	-1 059	40 363			39 304	-39 663	-360
dp.9 Region Halland (a)	456	14 469		-456	14 469	-14 333	136
dp.10 Region Dalarna (a)	8 781	77 001		-8 781	77 001	-73 606	3 395
dp.11 Region Sörmland (a)	973	23 673		-973	23 673	-23 670	3
dp.12 Region Jönköpings län (a)	10 799	26 490		-10 799	26 490	-19 801	6 689[3]
dp.13 Region Örebro län (a)	9 492	40 480		-9 492	40 480	-40 480	0
dp.14 Region Värmland (a)	213	70 870		-213	70 870	-70 170	699
dp.15 Region Gävleborg (a)	623	86 020		-623	86 020	-85 206	814
dp.16 Region Kronoberg (a)	0	22 957			22 957	-22 479	478
dp.17 Region Västerbotten (a)	-1 507	119 766			118 259	-119 795	-1 536
dp.18 Region Jämtland Härjedalen (a)	-1 266	114 710			113 444	-110 087	3 357
dp.19 Region Västmanland (a)	-670	34 262			33 592	-32 659	933
dp.20 Region Västernorrland (a)	4 630	110 441		-4 630	110 441	-111 847	-1 405
dp.21 Region Norrbotten (a)	-6 424	130 625			124 201	-130 558	-6 357
dp.22 Region Stockholm (a)	0	8 220			8 220	-6 955	1 265[4]

Anslag a = ramanslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings belopp
1:2 Transportbidrag (a)							
ap.2 Transportbidrag - del till Tillväxtverket (a)	24 911	425 864		-24 911	425 864	-414 514	11 350
1.3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020 (a)							
ap.2 ERUF 2014-2020 - del till Tillväxtverket (a)	360 567	1 818 524		-360 567	1 818 524	-1 278 056	540 469[5]
1.4 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021-2027 (a)							
ap.1 ERUF och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021-2027		150 000			150 000	0	150 000[6]
UTGIFTSOMRÅDE 20 ALLMÄN MILJÖ- OCH NATURVÅRD							
1:2 Miljöövervakning m.m (a)							
ap.2 Miljöövervakning m.m - del till Tillväxtverket (a)	1	5 000		-1	5 000	-4 520	481
UTGIFTSOMRÅDE 23 AREELLA NÄRINGAR, LANDSBYGD OCH LIVSMEDEL							
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor (a)	1 557	29 000		-1 557	29 000	-26 966	2 034
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (a)							
ap.6 Landsbygdsstöd -Statsbidrag kommuner(a)	74	70 000		-74	70 000	-69 671	329
UTGIFTSOMRÅDE 24 NÄRINGSLIV							
1:4 Tillväxtverket (a)							
ap.1 Tillväxtverket - del till Tillväxtverket (a)	-8 538	1 162 175			1 153 637	-960 853	192 784[7]
1:5 Näringslivsutveckling							
ap.8 Näringslivsutveckl - del till Tillväxtverket (a)	16 808	244 522		-16 808	244 522	-233 546	10 976
1:22 Stöd vid korttidsarbete							
ap.1 Stöd vid korttidsarbete (a)	59 769 911	17 641 000	80 000	-53 769 911	23 721 000	-7 836 973	15 884 027[8]
ap.2 Stöd för kompetensutveckling (a)		80 000	-80 000				
2.3 Exportfrämjande verksamhet (a)							
ap.10 Uppdrag enligt regeringens exportstrategi (a)	1 678	12 000		-1 678	12 000	-10 727	1 273[9]
SUMMA	**60 234 294**	**23 421 977**	**61**	**-54 254 907**	**29 402 089**	**-12 351 578**	**17 050 512**

Kommentarer till redovisningen mot anslag

Utgifter i förhållande till disponibla medel

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

För anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder ap.24 delposterna 2–21 beslutar respektive region om användningen av anslaget.

1. 1:1 ap.24.1 De låga utgifterna på anslaget i förhållande till de disponibla medeln beror främst på att Fonden för rättvis omställning (JTF), vars tilldelning under 2021 uppgick till 150 miljoner kronor, inte hade några utgifter under 2021.

2. 1:1 ap.24.5 Västra Götalandsregionen. För att utnyttja medlen på bästa sätt har Västra Götalandsregionen utvecklat möjligheter att under budgetåret ändra fördelningen mellan företagsstöd och projektstöd och därmed finansiera en större, eller mindre, del av projekten med egna budgetmedel. Den normala fördelningen är 60 procent företagsstöd och 40 procent projektstöd, men under 2020 gick 80 procent av preliminärbesluten till företagsstöd på grund av covidsituationen. Därför budgeterades 48 miljoner kronor eller 73 procent till preliminärbeslut till företagsstöd under 2021. Västra Götalandsregionen har upplevt ett stort utbetalningstryck på företagsstöden under 2021.

3. 1:1 ap.24.12 Region Jönköpings län. Flera större fleråriga projekt har under 2021 begärt och erhållit förlängning för att avslutas under 2022 istället för 2021. Det medför att medel som fanns i prognos för 2021 kommer att belasta 2022. Pandemin har medfört att en del projekt inte har upparbetat kostnader i beräknad takt. Projekten har därmed inte ansökt om utbetalningar som beräknat. De har till stor del ställt om och kommer att upparbeta kostnader senare än beräknat.

4. 1:1 ap.24.22 Region Stockholm. Avvikelsen omfattar projekt som avslutats i förtid, projekt som ej lyckats upparbeta kostnader som planerat och projekt som behövt förlängas. En stor bidragande faktor till ändringar är covidpandemin. Avvikelserna omfattar även projekt som inte avslutats på grund av fel i projekt, och som behöver åtgärdas inför en slutredovisning. Övriga bidragande faktorer är omorganisering och vakanta tjänster.

5. 1:3 ap. 2 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020. Låga utgifter på anslag 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020 i förhållande till disponibla medel beror främst på att projekten inte rekvirerat medel i den takt som förväntats på grund av coronapandemin.

6. 1:4 ap 1 ERUF och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027. Inga utgifter har redovisats mot anslag 1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för rättvis omställning perioden 2021–2027. Det beror på att programmen inte beslutats av EU-kommissionen och programperioden därmed inte startat.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

7. 1:4 ap.1 Tillväxtverket - del till Tillväxtverket (a). Avvikelsen beror på korttidsstödet. De främsta orsakerna är att det varit en stor utmaning att tillsätta en stor andel tjänster för korttidsstödet där anställningsformen

till största del avsett visstidsanställningar, och att det inneburit senarelagda utvecklingsinsatser kopplade till korttidsstödet. Högre personalomsättning än prognostiserat samt att kostnader för utveckling skjutits fram till nästkommande år har orsakat en lägre anslagsförbrukning.

8. 1:22 ap.1 Stöd vid korttidsarbete. Utfall för anslaget 24.1:22 ap.1 uppgår till 33 procent av disponibelt belopp. Utgående överföringsbelopp är 15 844 027 tusen kronor. Stödet är ett rättighetsstöd till följd av effekter av en oförutsedd händelse, och omfattningen och nyttjandet av stödet är svårt att bedöma. Osäkerheten kring pandemins effekter på både samhället och företagen är stort. En del av avvikelsen berodde på att stödet användes i mindre utsträckning i och med att restriktionerna lättades. En annan orsak till avvikelse är att det fanns obehandlade ansökningar och därmed återstående medel att betala ut vid årets slut.

9. 2:3 ap.10 Uppdrag enligt regeringens exportstrategi. Avvikelsen härrör från besöksnäringsdelen av uppdraget där centrala delar inte var möjliga att genomföra inom tidsramen på grund av coronapandemin.

Utnyttjad anslagskredit

Utnyttjad anslagskredit	Utnyttjad kredit 2021	Anslagskredit enligt regleringsbrev 2021
UTGIFTSOMRÅDE 19 REGIONAL TILLVÄXT		
1:1 Regionala tillväxtåtgärder		
ap.24 Reg tillväxt.åtg - del till Tillväxtverket (a)		
dp.2 Region Kalmar län (a)	-430	2 120
dp.6 Region Uppsala (a)	-13	649
dp.8 Region Blekinge (a)	-360	2 018
dp.17 Region Västerbotten (a)	-1 536	5 988
dp.20 Region Västernorrland (a)	-1 405	5 522
dp.21 Region Norrbotten (a)	-6 357	6 531

Specifikation inkomsttitlar (tkr)

Inkomsttitel	Inkomster
2324 Ränteinkomster på lokaliseringslån	
002 Ränteinkomster på lokaliseringslån	8
Summa 2324 Ränteinkomster på lokaliseringslån	**8**
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	
331 Övriga inkomster	33 721
Summa 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	**33 721**
4139 Återbetalning av lokaliseringslån	
002 Återbetalning av lokaliseringslån	71
Summa 4139 Återbetalning av lokaliseringslån	**71**
6314 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014-2020	
001 Övre Norrland	308 573
002 Mellersta Norrland	178 658
003 Norra Mellansverige	166 867
004 Stockholm	53 435
005 Östra Mellansverige	92 229
006 Västsverige	67 679
007 Småland och Öarna	75 123
008 Skåne-Blekinge	73 923
010 Nationellt	158 989
Summa 6314 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014-2020	**1 175 477**
6911 Övriga bidrag från EU	
014 Återförda medel fr finansieringsinstrument ERUF 2007-2013	78 103
Summa 6911 Övriga bidrag från EU	**78 103**
SUMMA	**1 287 379**

Redovisning mot bemyndiganden (tkr)

Utgifts-område	Anslag/	anslagsbenämning	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden 1/1 2021	Utgående åtaganden 31/12 2021[1 2]	Utestående åtagandenas fördelning per år			
						År 2022	År 2023	År 2024	År 2025-2028
19	1:1.23	Stöd till socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden	225 000	0	71 000[3]	71 000			
19	1:1.24.1	Regionala tillväxtåtgärder - Tillväxtverket	1 599 000	337 203	312 487[4]	176 523	90 204	29 684	16 076
19	1:1.24.2	Region Kalmar län	85 000	75 310	54 266[5]	25 900	17 808	8 688	1 870
19	1:1.24.3	Gotlands kommun	70 000	59 954	54 474	28 846	25 628		
19	1:1.24.4	Region Skåne	8 000	7 861	400[6]	400			
19	1:1.24.5	Västra Götalandsregionen	90 000	84 579	70 643	50 000	17 000	3 000	643
19	1:1.24.6	Region Uppsala	25 000	5 925	6 648[7]	5 000	1 248	400	
19	1:1.24.7	Region Östergötland	75 000	27 254	21 810[8]	15 217	6 293	300	
19	1:1.24.8	Region Blekinge	85 000	66 136	64 317	25 727	17 366	14 150	7 074
19	1:1.24.9	Region Halland	30 000	23 642	18 784[9]	11 739	4 295	2 750	
19	1:1.24.10	Region Dalarna	165 000	135 337	77 396[10]	55 000	17 000	5 396	
19	1:1.24.11	Region Sörmland	35 000	1 102	100[11]	100			
19	1:1.24.12	Region Jönköpings län	70 000	55 765	46 623[12]	23 000	18 000	3 000	2 623
19	1:1.24.13	Region Örebro län	60 000	53 023	45 767	27 109	13 669	4 989	
19	1:1.24.14	Region Värmland	150 000	145 521	140 542	45 000	45 000	30 000	20 542
19	1:1.24.15	Region Gävleborg	180 000	163 234	147 816	70 000	50 000	20 000	7 816
19	1:1.24.16	Region Kronoberg	45 000	44 946	37 803	14 000	12 000	9 000	2 803
19	1:1.24.17	Region Västerbotten	300 000	253 581	205 560[13]	119 625	73 000	9 163	3 772
19	1:1:24.18	Region Jämtland Härjedalen	220 000	206 774	195 124	83 905	54 635	37 074	19 510
19	1:1:24.19	Region Västmanland	56 000	34 757	24 847[14]	14 989	6 679	2 100	1 079
19	1:1:24.20	Region Västernorrland	230 000	176 223	161 634	55 000	65 000	40 000	1 634
19	1:1:24.21	Region Norrbotten	310 000	309 639	294 124	105 000	105 000	84 124	
19	1:1:24.22	Region Stockholm	18 000	10 701	11 587[15]	5 915	4 620	1 052	
19	1:3.2	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020	2 500 000	2 856 233	2 290 875	1 232 978	1 057 897		
19	1:4:1	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2021-2027	1 200 000	0	0[16]				
23	1:15.5	Konkurrenskraftig livsmedelssektor - Tillväxtverket	10 000	225	2 460[17]	1 900	560		
24	1:5.8	Näringslivsutveckling - Tillväxtverket	131 000	34 630	25 325[18]	16 605	6 384	2 336	

Kommentarer

1. Regioner och Gotlands kommun ansvarar själva för de åtaganden de ingår i. Det innebär att utestående åtaganden på anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder ap.24 delposterna 2–22 inte kan överstiga tilldelad bemyndiganderam för det aktuella året.

2. Kommentarer per anslagspost och delpost där den utestående skulden är väsentligt lägre än den tilldelade bemyndiganderamen.

3. UO 19 1:1.23 Stöd till socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden. Nya tvååriga åtaganden för åtgärder mot segregation med stöd av beställningsbemyndigande beslutades 2021. År 2022 infrias sista delen av besluten.

4. UO 19 1:1.24.1 Regionala tillväxtåtgärder – Tillväxtverket. Avvikelsen beror på att Tillväxtverket fattar årliga beslut i stället för fleråriga beslut.

5. UO 19 1:1.24.2 Region Kalmar län. Stor påverkan av covid under 2021. Flera kortare insatser under året och färre fleråriga projekt beviljade. Inga EU-projekt som löper över 40 månader det här året påverkar också bemyndigandet.

6. UO 19 1:1.24.4 Region Skåne. Återföring från beslutade affärsutvecklingscheckar blev betydligt större än beräknat.

7. UO 19 1:1.24.6 Region Uppsala. Anledningen till att utestående åtagande 31/12 2021 är under 75 procent av bemyndiganderamen beror på tre tydliga orsaker: 1. Större beviljade fleråriga projekt är ännu inte inlagda i systemet. Det beror på att beslut som togs 21 december inte hunnits läggas in. 2) Ett antal större planerade fleråriga projekt inte kom till beslut under året och sköts på framtiden. 3) Coronakrisen har stoppat upp flera utvecklingsprocesser och därmed medfinansiering.

8. UO 19 1:1.24.7 Region Östergötland. Det finns projekt för år 2022–2025 som ej hunnit registreras i NYPS.

9. UO 19 1:1.24.9 Region Halland. Utstående åtaganden är lägre än planerat då arbetet med att ta fram en ny check är försenat. Under 2022 planerar regionen för beslut om två fleråriga beslutscheckar; förnyat beslut utvecklingscheckar och en ny check. Då kommer ramen på 30 miljoner kronor att nyttjas fullt ut.

10. UO 19 1:1.24.10 Region Dalarna. För regionen blev 2021 ett mellanår innan nya programperioderna kommit i gång. Det blev därför färre beslut och mindre åtaganden på bemyndigandet. Företagsstöd har haft svårt att ta nya beslut för utbetalning 2021 då hela anslaget varit intecknat. 2022 kommer förhoppningsvis de nya fondprogrammen i gång och regionen beräknar att kunna ta fler beslut.

11. UO 19 1:1.24.11 Region Sörmland. Avvikelsen beror på att Region Sörmland endast fattar ettåriga beslut.

12. UO 19 1:1.24.12 Region Jönköpings län. Strukturfonderna är drivande för projektinitiativ i länet. Under år 2021 har det funnits flera utlysningar inom strukturfonderna, men volymen har totalt sett varit mindre då programperioden går mot sitt slut. Utlysta medel har haft låg volym och möjlig projektlängd har varit kort.

13. UO 19 1:1.24.17 Region Västerbotten. Utstående åtaganden på 69 procent av tilldelad ram är en nödvändig tillfällig minskning för att spara beslutsutrymme till år 2022 och 2023.

14. UO19 1:1.24.19 Region Västmanland. Lägre nivå av uppbundna medel som påverkats av Reactutlysningar och ett mindre inflöde av företagsstöd på grund av coronapandemin.

15. UO 19 1:1.24.22 Region Stockholm. Flera projekt har antingen inte kunnat genomföras alls eller avslutats i förtid. Det har även varit ändringar i projekt. Den främsta orsaken uppges vara effekter av coronapandemin. Övriga bidragande faktorer är omorganisering och lediga tjänster hos Region Stockholm.

16. UO 19 1.4.1 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2021–2027. Inga åtaganden är redovisade mot anslag 1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för rättvis omställning perioden 2021–2027. Det beror på att programmen inte beslutats av EU-kommissionen och programperioden därmed inte startat.

17. UO 23 1:15.5 Konkurrenskraftig livsmedelssektor – Tillväxtverket. De flesta projekt blev beslutade och infriades under året förutom två projekt som ska infrias år 2022 och 2023.

18. UO 24 1:5.8 Näringslivsutveckling – Tillväxtverket. Planerade treåriga beslut avseende verksamhetsbidrag blev inte aktualiserade år 2021.

Finansiella villkor (tkr)

Finansiella villkor enligt regleringsbrev

Villkor	Utfall	Kommentarer till utfall
Utgiftsområde 19, 1:1 Regionala tillväxtåtgärder		
ap. 23 Stöd till socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden		
Enligt förordningen om statsbidrag till socioekonomiskt eftersatta kommuner, högst 71 000 tkr	71 000	
Förvaltningsändamål, högst 4 000 tkr	2 291	
ap.24.1 Tillväxtverket		
Viss administration, uppföljning och utvärdering, högst 29 600 tkr	16 158	
Ersättning för vissa kreditförluster Norrlandsfonden, högst 10 000 tkr	-1 782	
Ersättning för vissa kreditförluster Almi, högst 10 000 tkr	-1 524	
Projektverksamhet för att genomföra lokalt och regionalt anpassade omställningsinsatser, högst 5 000 tkr	0	Inget utfall per 2021
Insatser för att medfinansiera Fonden för en rättvis omställning (JTF), högst 150 000 tkr	0	Inget utfall per 2021

Finansiella villkor enligt regleringsbrev (forts.)

Villkor	Utfall	Kommentarer till utfall
Utgiftsområde 23, 1:15 Konkurrenskraftig Livsmedelsektor		
ap.5 Konk livsmedelssek – del till Tillväxtverket		
Genomförande av uppdraget att vidta åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin, högst 27 000 tkr	24 970	
Uppdraget att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet, högst 2 000 tkr	1 996	
Utgiftsområde 24, 1:4 Tillväxtverket		
ap.1 Tillväxtverket – del till Tillväxtverket		
Tillväxtverkets arbete med omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring, högst 5 000 tkr	4 406	
Utgiftsområde 24, 1:5 Näringslivsutveckling		
ap.8 Näringslivsutveckl – del till Tillväxtverket		
Insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring, 75 000 tkr	69 049	
Arbetet med verksamt.se, minst 25 000 tkr	28 135	
Stärka arbetet med entreprenörskap och företagande bland unga i högre utbildning, minst 4 500 tkr	7 903	
Utgiftsområde 24, 2:3 Exportfrämjande verksamhet		
ap.10 Uppdrag enligt regerings exportstrategi		
Uppdrag att samordna regionala exportcentra & uppdrag att underhålla hemsidan verksamt.se med export- och internationaliseringsinformation, högst 12 000 tkr	10 727	
- Högst 3 000 tkr för utveckling av verksamt.se	2 998	

Finansiella villkor enligt regeringsbeslut

Villkor	Utfall	Kommentarer till utfall
Utgiftsområde 19, 1:1 Regionala tillväxtåtgärder		
ap.24.1 Tillväxtverket		
Stärka integrationsperspektivet i det regionala kompetensförsörjningsarbetet, högst 32 000 tkr	19 139	
- Högst 1 600 tkr (2018-2020) uppdragsanknutna kostnader för att stärka integrationsperspektivet i det regionala kompetensförsörjningsarbetet	1 533	
Fördela medel för stöd till kommersiell service i särskilt sårbara och utsatta glesbygdsområden, regeringsbeslut N2018/01928/HL samt N2019/03239/RTL, högst 70 000 tkr	54 539	

Villkor	Utfall	Kommentarer till utfall
Utgiftsområde 23, 1:15 Konkurrenskraftig Livsmedelsektor		
ap.5 Konk livsmedelssek – del till Tillväxtverket		
- 9 000 tkr för samordning av den nationella och de regionala livsmedelsstrategierna,	7 258	
- 2 000 tkr för analyser av den samlade regelgivningen för livsmedelskedjan,	1 167	
- 10 000 tkr för förenkling genom utveckling av Verksamt.se,	9 136	
- 4 000 tkr för analys av kompetensförsörjningsbehov och genomförandet av åtgärder,	5 409	
- 2 000 tkr för att förmedla bidrg till Sweden Food Arena,	2 000	
Utgiftsområde 23, 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur		
ap.6 Landsbygdsstöd – Statsbidrag kommuner		
Viss administration, uppföljning, utvärdering och erfarenhetsutbyte, högst 1 360 tkr	1 031	
Utgiftsområde 24, 1:5 Näringslivsutveckling		
ap.8 Näringslivsutveckl – del till Tillväxtverket		
- Högst 10 000 tkr för förbättrad statistik, analys, kunskap	8 125	
- Högst 45 000 tkr för att stärkta förändringsförmåga och omställning i besöksnäringsföretag samt främjande av ekoturism	42 463	
- (i) 25 000 tkr för främjande av ekoturism	23 781	
- (ii) Högst 3 000 tkr för utveckling av tjänster i verksamt.se	2 999	
- Högst 20 000 tkr för hållbar platsutveckling inbegripet möten och evenemang	18 461	

Villkor	Kommentar
Utgiftsområde 19, 1:1 Regionala tillväxtåtgärder	
ap.24.2 Region Kalmar län	
Uppföljning och utvärdering, högst 1 400 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.3 Gotlands kommun	
Uppföljning och utvärdering, högst 900 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.4 Region Skåne	
Uppföljning och utvärdering, högst 700 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.5 Västra Götalandsregionen	
Uppföljning och utvärdering, högst 2 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.6 Region Uppsala	
Uppföljning och utvärdering, högst 600 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.7 Region Östergötland	
Uppföljning och utvärdering, högst 1 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.8 Region Blekinge	
Uppföljning och utvärdering, högst 1 400 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.9 Region Halland	
Uppföljning och utvärdering, högst 400 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.10 Region Dalarna	
Uppföljning och utvärdering, högst 2 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.11 Region Sörmland	
Uppföljning och utvärdering, högst 900 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.12 Region Jönköpings län	
Uppföljning och utvärdering, högst 1 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.13 Region Örebro län	
Uppföljning och utvärdering, högst 1 400 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.14 Region Värmland	
Uppföljning och utvärdering, högst 2 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.15 Region Gävleborg	
Uppföljning och utvärdering, högst 2 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.16 Region Kronoberg	
Uppföljning och utvärdering, högst 600 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.17 Region Västerbotten	
Uppföljning och utvärdering, högst 2 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.18 Region Jämtland Härjedalen	
Uppföljning och utvärdering, högst 2 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.19 Region Västmanland	
Uppföljning och utvärdering, högst 900 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.20 Region Västernorrland	
Uppföljning och utvärdering, högst 2 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.21 Region Norrbotten	
Uppföljning och utvärdering, högst 2 000 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.
ap.24.22 Region Stockholm	
Uppföljning och utvärdering, högst 500 tkr	Villkoret uppfyllt enligt intygande.

Kommentarer till finansiella villkor

Finansiella villkor enligt Tillväxtverkets regleringsbrev 31 december 2021 där inte annat anges.

För anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder ap 24 dp.2–22 har respektive beslutsfattare, som bestämmer över den aktuella anslagsposten, intygat till Tillväxtverket att villkoren är uppfyllda.

Tillväxtverkets uppdrag med administration och kontroll av stöd till korttidsarbete är finansierat inom ramen för det befintliga förvaltningsanslaget.

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma till följd av det.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Tillväxtverkets bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 10 § Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring har Tillväxtverket 5 januari 2022 som brytdag för räkenskapsåret 2021. Efter brytdagen är fakturor över 100 000 kronor exklusive moms bokförda som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

För semesterdagar som är intjänade före 2009 avräknas anslaget först vid uttag av dessa semesterdagar enligt övergångsbestämmelsen till 12 § anslagsförordningen.

Redovisning av finansieringsinstrument

Tillväxtverket har under 2016–2021 betalat ut medel från ERUF 2014–2020 till det statliga bolaget Almi och den Europeiska investeringsfonden (EIF). Pengarna ska användas för att finansiera riskkapitalinvesteringar i små- och medelstora bolag. Tillväxtverket har även betalat ut medel för perioder tidigare än 2016 men då med medel från ERUF 2007–2013. Medlen går under benämningen finansieringsinstrument.

Art. 42–45 i CPR i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 EU:s bestämmelser ger Tillväxtverket som förvaltande myndighet möjlighet att utföra sina åtaganden. Där framgår att bidrag inom investeringsinstrument inte under och efter aktuell period får gå till annat än syftet med medlen. Det finns inte något syfte att medlen ska återgå till medlemsstaten utan de ska återanvändas.

Bokföring av utbetalade medel till företag och institutioner har redovisats som bidrag utifrån Tillväxtverkets bedömning av syftet med medlen. Utbetalningarna är klassificerade som transfereringar i årsredovisningen. Under 2021 har återbetalning skett av finansieringsinstrument för programperioden 2007-2013 som då redovisats mot tilldelad inkomsttitel enligt regleringsbrev.

Ytterligare information om finansieringsinstrument finns i resultatredovisningen under avsnitt riskkapital.

Tillväxtverket kommer att ha en fortsatt dialog med berörda departement om principer för redovisning av finansieringsinstrument 2022.

EU-mellanhavanden

Grundläggande redovisningsprincip är att redovisa en fordran/skuld motsvarande de kostnader Tillväxtverket haft i form av utbetalda bidrag, och som bedöms ersättas, minskat med de inbetalningar som EU-kommissionen har gjort till Tillväxtverket för programperioden.

En värdering och justering av det beräknade beloppet görs avseende de faktorer som påverkat tidigare inbetalt belopp från EU. De faktorer som påverkar betalningar från EU, i relation till de kostnader som myndigheten haft i form av utbetalda bidrag med mera, är kursvinster och kursförluster, medfinansieringseffekter och avskrivna fordringar. Dessutom görs en värdering av eventuell ej reglerad ansökan, samt innehållen fordran, till balansdagens kurs (EU-kommissionen innehåller tio procent av ansökt belopp, detta regleras vid avslut av EU:s räkenskapsår).

Tillväxtverkets redovisningsprincip beaktar inte medfinansieringseffekter för perioden efter räkenskapsårets senaste reglerade utgiftsdeklaration, då beräkning av den faktiska medfinansieringseffekten sker på basis av utbetalt belopp från EU enligt utgiftsdeklaration. Bedömningen är att sådana medfinansieringseffekter för perioden efter räkenskapsårets sista utgiftsdeklaration fram till årsbokslutstillfället inte medför några väsentliga beloppsmässiga effekter på värderingen.

Samtliga inbetalningar från EU redovisas under inkomsttitel 6314 Bidrag från Europeiska Regionala Utvecklingsfonden med undertitlar.

Avvikelser från ekonomiadministrativa regelverk

Räntekontorutin

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2021 får Tillväxtverket använda en förenklad räntekontorutin. Det innebär att bokföring mellan räntebärande och icke räntebärande medel sker vid månadsavslut i stället för löpande. Bakgrunden är att vissa sakanslag och externa medel används för att finansiera verksamhetskostnader.

Nuvärdesberäkning av lån

Tillväxtverkets bedömning är att nuvärdesberäkning av utlåningen inte väsentligen påverkar att värdet blir mer rättvisande.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Maskiner, inventarier, installationer med mera är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. Maskiner och inventarier med en ekonomisk livslängd på minst tre år, och ett anskaffningsvärde som överstiger 25 000 kronor, är aktiverat. Löpande anskaffning av kringutrustning kostnadsförs i sin helhet vid anskaffningen.

Egenutvecklade IT-system aktiveras som en immateriell tillgång när nyttjandeperioden bedöms till tre år eller mer och nedlagda kostnader för den aktiveringsbara delen uppgår till minst en miljon kronor.

Rättigheter och andra immateriella tillgångar aktiveras där en bedömd nyttjandeperiod är tre år eller mer och anskaffningsvärdet uppgår till minst 100 000 kronor.

Förbättringsutgifter på annans fastighet aktiveras när den ekonomiska livslängden uppgår till minst tre år och nedlagda kostnader uppgår till minst 250 000 kronor per projekt.

En anläggningstillgång kan behöva delas upp i komponenter utifrån de olika komponenternas nyttjandeperioder, anskaffningsvärde och komponenternas andel av tillgångarnas totala anskaffningsvärde. Om den ekonomiska livslängden understiger tre år får anskaffningen redovisas som en anläggningstillgång om kostnadsfördelningen över tid annars skulle påverkas väsentligt.

Tillväxtverket har beslutat att större anskaffningar av likartade tillgångar av mindre värde som uppgår till minst 100 000 kronor ska betraktas som anläggningstillgångar.

Avskrivningar görs enligt följande tabell:

Tillämpade avskrivningstider

5 år	Immateriella tillgångar
	Möbler
3 år	Nya persondatorer och ny plattform för myndigheten
	Servrar
	Kopieringsmaskiner

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Konstverk

Tillväxtverket tilldelades 2016 vård om 45 konstverk. Av dessa ska tre verk ses som kulturtillgångar och har därmed förts upp på balansräkningen enligt beslut från Statens konstråd. Dessa tillgångar skrivs inte av.

Utlåning

Värderingen av lånen bygger på erfarenhetsberäkningar och på detaljerade analyser och bedömningar av utvalda enskilda ärenden. Utestående lån värderas kontinuerligt och reservering görs för förluster.

Från 2017 värderas utlåning enligt nedanstående värderingsprinciper:

Utestående lån i form av så kallade såddlån (finansiering i tidigt stadium av nyligen etablerade företag) värderas enligt nedan:

- De första två åren efter utbetalning av lån värderas lånen i en grupp till 20 procent av utbetalt belopp. Om det finns indikation under utbetalningsperioden (första åren) att låntagaren inte kan återbetala ett lån ska lånet värderas till noll.
- Efter de första två initiala åren ska upp-/nedskrivning ske på basis av individuell bedömning enligt nedan:

Procent av nominellt belopp	Individuell bedömning
0 procent	Låntagare bedöms ej återbetala lån
20 procent	Bedömning vid helt utebliven amortering
50 procent	Bedömning vid viss amortering
80 procent	Bedömning om låntagare följer amorteringsplanen

Då risken är kopplat till det sökta projektet, och inte det enskilda bolaget som helhet, kan aldrig ett högre värde än 80 procent av lånefordran upptas enligt försiktighetsprincip.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar som är förfallna mer än sex månader redovisas som osäkra. Beloppet i balansräkningen redovisas till det värde som kundfordringar beräknas inflyta. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs, dock har hänsyn inte tagits till belopp som understiger 100 000 kronor.

Beslutade återkrav av stöd för korttidsarbete har värderats i balansräkningen till det värde som återkravsfordringarna beräknas inflyta. De ärenden som inte har ett formellt återkravsbeslut, exempelvis övervägande om beslut, har inte tagits upp som fordran.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifterna om sjukfrånvaro redovisas i resultatredovisningen under avsnittet kompetensförsörjning.

Ersättning till styrelsens ledamöter samt ledande befattningshavare utsedda av regeringen

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska en myndighet i sin årsredovisning redovisa de skattepliktiga ersättningar och förmåner som betalats ut under året till styrelseledamöter och ledande befattningshavare som utsetts av regeringen. För dessa personer skall myndigheten också uppge uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Under 2021 har styrelsen bestått av Kristina Alsér (ordförande), Tillväxtverkets generaldirektör och ytterligare sex ledamöter.

Ersättningen till styrelsens ledamöter och ledande befattningshavare utsedda av regeringen, samt övriga uppdrag under 2021, framgår av nedanstående tabell och text.

Ledamot	Skattepliktig ersättning (tkr)	Ledamot i styrelsen från och med/till och med under 2021	Övriga uppdrag
Kristina Alsér, ordförande	81	Ledamot under hela året	Styrelseordförande Mercatus Engineering AB och Mercatus Holding AB. Styrelseledamot Arkitektbolaget Kronoberg Aktiebolag, Kristina Alsér AB och Entreprenörinvest Sverige AB.
Gunilla Nordlöf, generaldirektör	1 447	Ledamot under hela året	Styrelseordförande Riksgälden. Styrelseledamot Post- och telestyrelsen (t o m 2021-06-30). Styrelseledamot Stockholms universitet. Styrelseledamot Stockholms universitet holding AB och Stockholms universitet Inkubator AB.
Sara Wallin	40	Ledamot under hela året	Styrelseledamot Göteborgs universitet. Styrelseledamot Seafire AB, Seafire Holdco AB samt Västsvenska Handelskammaren Service AB.
Carl Melin	40	Ledamot under hela året	Styrelseledamot Tekniska Museet.
Margareta Dahlström	40	Ledamot under hela året	Styrelseledamot Reglab.
Per Grankvist	40	Ledamot under hela året	Styrelseledamot Vad Vi Vet Media AB och United Pattern AB.
Amir Sajadi	40	Ledamot under hela året	Styrelseledamot Karlstads universitet. Styrelseledamot Järvaskolan AB och Agache Consulting AB (t o m 21-04-16).
Mikael Westberg	11	Ledamot sedan 21-10-21	Ledamot Domstolsverkets insynsråd, ledamot Myndigheten för arbetsmiljökunskaps insynsråd.

Ersättningen till generaldirektör Gunilla Nordlöf under 2021 var 1 446 507 kronor i lön, förmåner 0 kronor. Ersättningen till överdirektör Francisca Ramsberg var 1 112 556 kronor i lön, förmåner 58 024 kronor.

Styrelsens och utskottens möten och närståendeförhållande

Styrelsen hade nio sammanträden under 2021. Revisionsutskottet bestod av Margareta Dahlström, ordförande, och Sara Wallin. Revisionsutskottet hade sammanlagt sex sammanträden under 2021.

Vad gäller närståendeförhållande är Tillväxtverkets styrelseledamot Sara Wallin vd för Chalmers Ventures.

Noter till resultaträkningen (tkr)

Not 1 Intäkter, kostnader och transfereringar upparbetade per organisation

Övergripande poster	Tillväxtverket	Regioner	Nämnden för hemslöjdsfrågor	Totalt 2021
Intäkter av anslag	1 163 272		4 541	**1 167 813**
Intäkter av avgifter, bidrag och finansiella intäkter	79 664		0	**79 664**
Summa intäkter	**1 242 936**		**4 541**	**1 247 477**
Verksamhetens kostnader	1 242 936		4 541	**1 247 477**
Lämnade bidrag	9 316 066	1 073 560	9 958	**10 399 583**

Not 2 Intäkter av anslag

	2021	2020
Förvaltningsanslaget, 24.1.4.1	960 397	481 130
Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering åtgärder segregation, 13.4.1.2	0	3 938
Stöd till socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden, 19.1.1.23	2 291	2 266
Regional tillväxt TVV, 19.1.1.24.1	58 522	61 104
Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014-2020, 19.1.3.2	35 790	37 509
Näringslivsutveckling, 24.1.5.8	83 024	68 525
Uppdrag enligt regeringens exportstrategi (ram), 24.2.3.10	5 925	5 344
Miljöövervakning mm del till Tillväxtverket, 20.1.2.2	4 520	4 999
Landsbygdsstöd - Statsbidrag kommuner, 23.1.17.6	1 031	1 286
Konkurrenskraftig livsmedelssektor-Tillväxtverket	11 773	7 163
Nämden för hemslöjdsfrågor, 17 .4.3.1	2 579	2 600
Främjande av hemslöjd, 17 .4.3.2	1 962	1 374
Summa intäkter av anslag	**1 167 813**	**677 238**

Avvikelse föreligger avseende anslag 24.1.4.1 där summa utgifter är 960 570 tkr och intäkter av anslag i resultaträkningen är 960 853 tkr. Skillnaden, 283 tkr, beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Beloppet har redovisats mot anslag, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen i enlighet med övergångsbestämmelser till 12 § anslagsförordningen (2011:223).

Not 3 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2021	2020
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen		
- Hyresintäkter	6 188	4 244
- Konsultarvoden	3 344	1 898
- Nypsavgifter	7 766	8 128
- Ersättning för myndighetsgemensamma projekt	1 080	959
- Övriga intäkter 4 §	1 329	540
Summa	**19 706**	**15 769**

Not 4 Intäkter av bidrag

	2021	2020
Bidrag från statliga myndigheter	37 706	40 236
Bidrag från övriga	5 215	4 452
Bidrag från EU och EU-länder	17 093	18 634
Summa	**60 014**	**63 322**

Noter till resultaträkningen (forts.)

Not 5	Finansiella intäkter	2021	2020
	Ränta på lån i Riksgälden	0	4
	Valutavärdering Greater Copenhagen & Skåne Committee	-57	-37
	Summa	**-57**	**-33**

Räntesatsen för ränte- och avistakonto hos Riksgälden har sedan början av 2020 varit noll.

Not 6	Kostnader för personal	2021	2020
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionskostnader och andra avgifter enligt lag och avtal)	433 753	274 288
	Varav lönekostnader ej anställd personal	*1 127*	*712*
	Sociala avgifter	212 723	138 837
	Övriga kostnader för personal[1]	4 150	-5 604
	Summa	**650 626**	**407 522**

[1]Övriga kostnader för personal omfattar även aktivering av personalkostnader avseende upparbetning av immateriella anläggningstillgångar som minskar delposten med 7 008 tkr (fg år 12 556 tkr).

Not 7	Övriga driftskostnader	2021	2020
	Resor, representation, information	1 428	3 219
	Köp av varor	2 255	2 296
	Köp av tjänster	488 883	278 320
	Övrigt	70	8
	Summa	**492 637**	**283 844**

Not 8	Finansiella kostnader	2021	2020
	Övriga finansiella kostnader	710	38
	Summa	**710**	**38**

Noter till resultaträkningen (forts.)

Not 9	Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2021	2020
	Intäkter EU-medel, ERUF 2014-2020[1]	1 175 477	1 440 216
	Förändring av fordran EU:s strukturfonder[2]	98 688	-234 648
	Övriga intäkter av uppbörd[3]	107 093	16 652
	Summa	**1 381 258**	**1 222 219**

[1]Intäkter ERUF 2014-2020 har påverkats av:	**2021**	**2020**
Kursvinster och kursförluster	5 100	-7 639
Medfinansieringseffekter	15 023	23 127
Avskrivna fordringar	-39	0
Summa	**20 084**	**15 488**

[2]Förändring av fordran EU:s strukturfonder 2021 utgörs av återföring av periodiserad fordran ERUF 2014-2020 från 2020-12-31 med -57 268 tkr samt periodisering av fordran ERUF 2014-2020 per 2021-12-31 med 155 956 tkr.

Ytterligare information om EU-mellanhavanden avseende ERUF återfinns i not 21, Övriga upplupna intäkter.

[3]Övriga intäkter av uppbörd har ökat. De beror främst på en återbetalning av revolverade medel avseende finansieringsinstrument på 78 105 tkr

1 175 477 tkr (fg år 1 440 216 tkr) har inbetalats på inkomsttitel 6314 Bidrag från regionala utvecklingsfonden (ERUF 2014-2020). Se specfikation inkomsttitlar för fördelning av inbetalning per undertitel.

Not 10	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2021	2020
	Medel från EU för finansiering av programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak 2014-2020	212 944	171 005
	Medel från Danmark för finansiering av programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak 2014-2020	2 781	2 904
	Medel från Norge för finansiering av programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak 2014-2020	1 574	1 551
	Övrigt	604	-18 420
	Summa	**217 903**	**157 040**

Noter till resultaträkningen (forts.)

Not 11	Lämnade bidrag	2021	2020
	Lämnade bidrag (se specifikation nedan)	11 534 497	39 154 581
	Eftergifter och avskrivningar av kapitallån, se även not 17	9 870	21 998
	Förändring av värdereglering av kapitallån, se även not 17	-18 051	5 369
	Återkravsfordringar	-1 126 733	-132 063
	Summa	**10 399 583**	**39 049 885**
	Anslag och organisationer med stora bidragsutbetalningar		
	Utbetalas som företagsstöd från anslag 13.4.1.2 Jämnställdhet och nyanlända invandrares etablering åtgärder segregation	0	410 396
	Utbetalas som företagsstöd från anslag 19.1.3.2 ERUF 2014-2020	1 242 266	1 128 947
	Utbetalas som företagsstöd från anslag 19.1.1.24.1 Regionala Tillväxtmedel	283 949	345 772
	Utbetalas som transportbidrag från anslag 19.1.2.2 Transportbidrag	414 514	429 953
	Utbetalas som företagsstöd från anslag 24.1.5.8 Näringslivsutveckling	150 522	108 688
	Utbetalas som företagsstöd från anslag 19.1.1.23 Socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden	71 000	72 734
	Utbetalas som företagsstöd från anslag 23.1.17.6 Landsbygdsstöd - Statsbidrag kommuner	68 640	68 640
	Regionförbund/Samverkansorgan från anslag 19.1.1.24.2 - 19.1.1.24.21	1 073 560	1 057 256
	Öresund-Kattegatt-Skagerrak 2014-2020	210 390	150 200
	Stöd till korttidsarbete 24.1.22.1	7 836 973	35 140 089
	Övrigt	182 684	241 906
	Summa	**11 534 497**	**39 154 581**

Not 12	Årets kapitalförändring	2021	2020
	Kapitalförändringen visar skillnaden mellan poster som anslagsavräknats men inte redovisats som intäkt/kostnad och poster som endast redovisats som intäkt/kostnad, men inte anslagsavräknats.		
	Förändring av:		
	- Eftergifter, avskrivningar, kapital	-9 870	-21 998
	- Förändring av reserverat, lån	18 051	-5 370
	- Förändring av periodisering EU:s strukturfonder	98 688	-234 648
	- Avskrivningar uppgiftskravstjänsten	0	-907
	- Återkravsfordringar i transfereringsverksamhet	1 126 750	132 062
	Summa	**1 233 619**	**-130 861**

Noter till balansräkningen (tkr)

Not 13	Balanserade utgifter för utveckling	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	341 842	303 723
	Årets anskaffningar	25 536	38 119
	Summa anskaffningsvärde	**367 378**	**341 842**
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-260 192	-241 428
	Årets avskrivningar och nedskrivningar	-56 677	-18 764
	Summa ackumulerade avskrivningar	**-316 870**	**-260 192**
	Utgående bokfört värde	**50 508**	**81 649**

Årets anskaffningar avseende 2021 och 2020 avser utveckling av stödärendesystemet Nyps 2020. Då vissa aktiverade anläggningstillgångar av Nyps 2020 bedömts ha en kortare nyttjandeperiod än tre år har nedskrivning gjorts om 29 348 tkr under 2021. Vid bedömning av övriga aktiverade anläggningstillgångar i Nyps 2020 kvarstår den bedömda nyttjandeperioden till fem år varvid inget ytterligare nedskrivningsbehov föreligger vid bokslutstillfället.

Not 14	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	12 285	11 549
	Årets anskaffningar	0	736
	Summa anskaffningsvärde	**12 285**	**12 285**
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-11 319	-10 081
	Årets avskrivningar och nedskrivningar	-238	-1 237
	Summa ackumulerade avskrivningar	**-11 557**	**-11 319**
	Utgående bokfört värde	**729**	**967**

Not 15	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	8 688	8 688
	Årets anskaffningar	1 359	0
	Summa anskaffningsvärde	**10 047**	**8 688**
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 622	-3 969
	Årets avskrivningar	-1 521	-1 653
	Summa ackumulerade avskrivningar	**-7 143**	**-5 622**
	Utgående bokfört värde	**2 904**	**3 066**

Not 16	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	54 676	46 458
	Årets anskaffningar	17 459	8 217
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-59	0
	Summa anskaffningsvärde	**72 076**	**54 676**
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-39 390	-28 464
	Årets avskrivningar	-11 413	-10 926
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	-8	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	**-50 811**	**-39 390**
	Utgående bokfört värde	**21 265**	**15 286**

Årets anskaffningar 2021 avser investering i nya datorer och möbler samt inredning.

Noter till balansräkningen (forts.)

Not 17 Utlåning	2021-12-31	2020-12-31
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet		
Lånefordringar vid årets början	21 638	32 871
Nyutlåning	11 933	15 649
Amortering av lån	-4 852	-1 166
Avskrivning av lån	-9 870	-20 346
Årets värdereglering	18 051	-5 370
Summa	**36 900**	**21 638**
Utvecklingskapital/royalty		
Royaltylån vid årets början	0	1 652
Nyutlåning	0	0
Amortering av lån	0	0
Avskrivning av lån	0	-1 652
Reservering för låneförluster	0	0
Summa	**0**	**0**
SUMMA UTLÅNING	**36 900**	**21 638**
Bedömda löptider för utlåning		
Återstående löptid om högst 1 år	3 053	1 791
Återstående löptid längre än 1 år men högst 5 år	18 269	10 713
Återstående löptid längre än 5 år men högst 10 år	15 578	9 135
Återstående löptid längre än 10 år	0	0

Då utlåningen i noten avser den utlåning som beslutas av samverkansorgan/landsting och utbetalas från respektives tilldelade 1:1 anslag, så har ingen låneram kunnat kvantifieras till belopp per 2021-12-31.

Västra Götalandsregionen och Region Jämtland Härjedalen hade per 2021-12-31 beviljad utlåning uppgående till 10 634 tkr som ännu inte utbetalats och som då beloppsmässigt motsvarar lånelöftet per 2021-12-31.

Noter till balansräkningen (forts.)

Not 17 Utlåning (forts.)

Anslagsfinansierad utlåning 2021	Lånefordringar IB	Nyutlåning	Amortering av lån	Avskrivning av lån	Låne-fordringar UB
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet	103 360	11 933	-4 852	-9 870	100 571
Utvecklingskapital/royalty	5 436	0	0	0	5 436
Summa	**108 796**	**11 933**	**-4 852**	**-9 870**	**106 007**

	Reservering för låneförluster IB	Årets förändring	Reservering för låneförluster UB	Lånefordringar efter reserveringar UB
Lånefordringar med villkorad återbetalnings-skyldighet	-81 722	18 051	-63 671	36 900
Utvecklingskapital/royalty	-5 436	0	-5 436	0
Summa	**-87 158**	**18 051**	**-69 107**	**36 900**

Redovisning mot anslag och inkomsttitlar

Anslag	**Utfall**
UO19 1:1 24:5 Västra Götalands läns landsting	0
UO19 1:1 24:18 Jämtlands läns landsting	0
UO19 1:1 24:2 Samverkansorgan i Kalmar län	0
Summa	**0**

Inkomsttitlar	**Utfall**
4139 002 Återbetalning av lokaliseringslån	71
2811 331 Övriga inkomster	4 781
Summa	**4 852**

Från och med 2020 redovisas amorteringar mot inkomsttitel istället för att redovisas mot anslag.

Not 18 Övriga kortfristiga fordringar	2021-12-31	2020-12-31
Fordringar hos anställda	117	13
Återkravsfordringar i transfereringsverksamhet	1 265 353	138 492
Förskott till Greater Copenhagen & Skåne Committee	5 500	4 654
Summa	**1 270 970**	**143 159**

Av återkravsfordringar i transfereringsverksamheten per 2021-12-31 uppgår återkravsfordringar hänförligt till stöd till korttidsarbete till 1 265 346 tkr. För dessa återkravsfordringar har stödmottagare överklagat ärenden till domstol motsvarande ett belopp om 983 067 tkr. Av dessa överklagade återkravsfordringar har 173 269 tkr bedömts som osäkra fordringar per årsbokslutet, då dessa är överklagade med återkravsanledning sen avstämning. Företag som fått beslut om återkrav på grund av utebliven eller sen avstämning har enligt ny lagstiftning rätt, att från januari 2022 göra en ny avstämning för perioden som återkravet gäller.

Då inga domar för resterande överklagande ärenden, som uppgår till 809 798 tkr, vunnit laga kraft och Tillväxtverket bestridit överklaganden per 2021-12-31, så har inte några av dessa ärenden individuellt redovisats som osäkra fordringar i årsbokslutet. Osäkerhet föreligger dock om utfallet av laga kraft domar för dessa överklagade återkravsfordringar samt då vilka belopp som beräknas inflyta under 2022.

Noter till balansräkningen (forts.)

Not 19	Förutbetalda kostnader	2021-12-31	2020-12-31
	Förutbetalda hyreskostnader	7 791	6 977
	Övriga förutbetalda kostnader	6 955	3 052
	Summa	**14 746**	**10 029**

Not 20	Upplupna bidragsintäkter	2021-12-31	2020-12-31
	Upplupna bidragsintäkter inomstatliga	2 954	2 636
	Upplupna bidragsintäkter utomstatliga	548	651
	Summa	**3 501**	**3 287**

Upplupna bidragsintäkter avser bidragsfinansierade program där rekvirering av upparbetade kostnader sker under 2022.

Not 21	Övriga upplupna intäkter	2021-12-31	2020-12-31
	Upplupna räntor utlåning	693	625
	Fordran ERUF period 2014-2020[1]	155 956	57 268
	Övrigt	150	150
	Summa	**156 799**	**58 043**

[1]Specifikation av fordran ERUF 2014-2020	**2021**	**2020**
- varav inbetalt initialt förskott	-312 043	-247 872
- varav inbetalt årliga förskott	-184 510	-249 385
- varav netto lämnade bidrag och inbetalda medel som rekvirerats fr EU	590 524	488 650
Summa fordran EU före justeringsposter	**93 972**	**-8 607**
- Justering för kursvinster och kursförluster	-1 293	-6 393
- Justering för medfinansieringseffekter	87 584	72 560
- Justering för omvärdering av innehållna 10% till balansdagens kurs	1 614	-8 162
- Justering för omvärdering av erhållna förskott till balansdagens kurs	-25 881	7 869
- Justering för ej återkrävbara medel	-39	0
Summa justerad och värderad fordran ERUF 2014-2020	**155 956**	**57 268**

Skuld/fordran ERUF 2014-2020 är beräknad enligt justerade principer fr o m 2017 (se Tilläggsupplysningar, redovisningsprinciper). Den beräknade skulden, eller fordran, utgörs i grunden av netto mellan utbetalda stödmedel och erhållna bidrag från EU. Vid beräkningav skuld/fordran tas även hänsyn till bl a medfinansierings-effekter och valutakursdifferenser vid tidigare inbetalningar från EU.

Noter till balansräkningen (forts.)

Not 22	Avräkning med Statsverket	2021-12-31	2020-12-31
	Uppbörd		
	Ingående balans	-625	-1
	Redovisat mot inkomsttitel	-1 287 379	-1 457 888
	Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	1 287 311	1 457 264
	Skulder avseende Uppbörd	***-693***	***-625***
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	17 669	17 872
	Redovisat mot anslag	11 376 993	39 001 559
	Medel hänförbara till transfereringar m.m. som betalats till icke-räntebärande	-11 356 137	-39 001 763
	Fordringar avseende anslag i icke-räntebärande flöde	***38 524***	***17 669***
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	8 524	-4 549
	Redovisat mot anslag	974 585	493 162
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 175 942	-480 089
	Återbetalning av anslagsmedel	1	0
	Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	***-192 832***	***8 524***
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	1 202	1 523
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-283	-321
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	***919***	***1 202***
	Övriga fordringar på statens centralkonto		
	Ingående balans	197 420	236 373
	Inbetalning i icke-räntebärande flöde	5 372 012	2 538 356
	Utbetalningar i icke-räntebärande flöde	-15 543 557	-40 121 806
	Betalningar hänförbara till anslag och inkomsttitlar	10 068 827	37 544 499
	Övriga fordringar på statens centralkonto	***94 701***	***197 420***
	SUMMA AVRÄKNING MED STATSVERKET	**-59 381**	**224 190**

Not 23	Kassa och bank	2021-12-31	2020-12-31
	Valutakonton för EU-programmet ÖKS, perioden 2014-2020	103 346	81 016
	Summa	**103 346**	**81 016**

Not 24 Myndighetskapital

Specifikation förändring av myndighetskapitalet	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2020-12-31	**131 800**	**217 051**	**-130 861**	**217 990**
Ingående balans 2021-01-01	**131 800**	**217 051**	**-130 861**	**217 990**
Föregående års kapitalförändring	-22 906	-107 955	130 861	**0**
Årets förändring av lånefordringar mot statskapital	7 081	0	0	**7 081**
Årets kapitalförändring	0	0	1 233 619	**1 233 619**
Summa årets förändring	-15 825	-107 955	1 364 480	**1 240 700**
Utgående balans 2021-12-31	**115 974**	**109 096**	**1 233 619**	**1 458 690**

Noter till balansräkningen (forts.)

Not 25	Statskapital	2021-12-31	2020-12-31
	Statskapital utan avkastningskrav avseende lån	115 877	130 794
	Statskapital utan avkastningskrav avseende IT-system Uppgiftskravstjänsten	0	907
	Statskapital utan avkastningskrav avseende konst från Statens konstråd	98	98
	Summa	**115 974**	**131 800**

Not 26	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående avsättning	29	1 232
	Årets pensionskostnad	-29	-41
	Årets pensionsutbetalningar	0	-1 162
	Utgående avsättning	**0**	**29**

Not 27	Övriga avsättningar	2021-12-31	2020-12-31
	Avsättningar för lokalt omställningsarbete		
	Ingående balans	3 622	3 066
	Årets förändring	1 285	556
	Summa	**4 907**	**3 622**
	Ca 750 tkr kommer nyttjas under påföljande år		
	Uppsagd personal, uppsägningslöner		
	Ingående balans	1 357	2 227
	Årets förändring	-207	-870
	Summa	**1 150**	**1 357**
	SUMMA	**6 057**	**4 979**

Not 28	Lån i Riksgälden	2021-12-31	2020-12-31
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
	Ingående balans	98 616	79 142
	Under året nyupptagna lån	40 496	55 268
	Årets amorteringar	-69 506	-35 794
	Summa	**69 606**	**98 616**
	Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	69 606	98 616
	Beviljad låneram inklusive finansiell leasing	120 000	105 000

Avvikelsen mellan upptagna lån och det bokförda värdet av anläggningstillgångar är hänförbara till bokslutstransaktioner och ekonomiska händelser sent under året. Skillnaden justeras vid nästa lånetillfälle.

Noter till balansräkningen (forts.)

Not 29	Övriga kortfristiga skulder	2021-12-31	2020-12-31
	Personalens källskatt	10 423	7 916
	Personalens pensionsavgifter	0	2
	Övrigt	17 703	175
	Summa	**28 126**	**8 094**

I samband med räkenskapsårets sista utbetalningsdagar för bidrag uppdagades ett systemfel utanför myndighetens kontroll där vissa av bidragsutbetalningarna beslutades om utbetalning men utbetaldes inte under 2021. Systemfelet korrigerades och utbetalningarna effektuerades under 2022. Dessa bidragsutbetalningar är upptagna som en övrig kortfristig skuld under övrigt med ett belopp om 17,4 mkr per 2021-12-31.

Not 30	Upplupna kostnader	2021-12-31	2020-12-31
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	29 963	28 275
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	3 099	1 664
	Upplupna kostnader Greater Copenhagen & Skåne Committee	3 782	3 737
	Övriga upplupna kostnader	25 210	16 890
	Summa	**62 054**	**50 565**

Not 31	Oförbrukade bidrag	2021-12-31	2020-12-31
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	22 725	143 831
	Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	90 713	68 447
	Summa	**113 438**	**212 278**
	varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:		
	inom tre månader	19 130	70 656
	mer än tre månader till ett år	3 516	71 175
	mer än ett år till tre år	79	2 000
	mer än tre år	0	0
	Summa	**22 725**	**143 831**

Not 32	Övriga förutbetalda intäkter	2021-12-31	2020-12-31
	Övriga förutbetalda intäkter	1 509	553
	Summa	**1 509**	**553**

Not 33	Ansvarsförbindelser	2021-12-31	2020-12-31
	Övriga ansvarsförbindelser	825	0
	Summa	**825**	**0**

Upptagna ansvarsförbindelser avser pågående skadestandsanspråk i domstol som är osäkra till belopp.
Enligt försiktighetsprincipen har högsta belopp i intervallet tagits upp som ansvarsförbindelse.

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2021	2020	2019	2018	2017
Låneram Riksgälden					
Beviljad	120 000	105 000	100 000	106 000	106 000
Utnyttjad	69 606	98 616	79 142	96 121	100 317
Kontokrediter Riksgälden					
Beviljad	110 000	51 000	15 000	16 000	8 000
Maximalt utnyttjad	26 239	7 867	8 845	6 552	6 231
Räntekonto Riksgälden					
Ränteintäkter	0	0	5	4	3
Räntekostnader	0	0	5	7	32
Avgiftsintäkter som disponeras[1]					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	0	0	0	0
Övriga avgiftsintäkter	19 706	15 769	18 169	13 002	9 705
Avgiftsintäkter som ej disponeras[1]					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	0	0	0	0
Övriga avgiftsintäkter	1 381 258	1 222 219	1 283 979	1 182 931	1 205 661
Anslagskredit[2]					
Beviljad under 24.1:4:1 Förvaltningskostnader	31 265	28 102	16 000	16 000	16 000
Beviljad under 24.1:5:8 Näringslivsutveckling	7 335	11 137	11 137	12 351	11 251
Beviljad under 19.1:2 Transportbidrag	12 025	13 645	12 025	12 026	12 026
Beviljad under 19.1:1:23 Stöd till socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden	3 750	3 750	7 500	50 000	0
Beviljad under 19.1:1:24 Regional tillväxt	84 465	78 325	153 062	139 069	133 352
Beviljad under 17.4:3 ap 1-2 Förvaltningskostnader Hemslöjden	78	78	77	77	347
Beviljad under 24.1:22.1 Stöd vid korttidsarbete	1 436 000	0	-	-	-
Beviljad under 19.1:3:2 ERUF 2014-2020	90 926	76 351	71 051	71 051	81 914
Beviljad under 19.1:4.1 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021-2027	7 500	-	-	-	-
Beviljad under 17.1:6:4 Regional kulturverksamhet	20	20	19	19	19
Totalt beviljade krediter	**1 673 364**	**211 408**	**270 871**	**300 593**	**254 909**
Utnyttjad under 24.1:4:1 Förvaltningskostnader	0	-8 538	0	-327	-1 102
Utnyttjad under 24.1:5:8 Näringslivsutveckling	0	0	0	0	-6 729
Utnyttjad under 19.1:2 Transportbidrag	0	0	0	-11 507	-4 846
Beviljad under 19.1:1:23 Stöd till socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden	0	0	0	0	0
Utnyttjad under 19.1:1:24 Regional tillväxt	-10 100	-11 426	-19 221	-2 919	-9 792
Utnyttjad under 17.4:3 ap 1-4 Förvaltningskostnader Hemslöjden	0	0	0	0	0
Utnyttjad under 19.1:3:1 ERUF 2007-2013	0	0	0	0	0
Utnyttjad under 19.1:3:2 ERUF 2014-2020	0	0	0	0	0
Utnyttjad under 17.1:6:4 Regional kulturverksamhet	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totalt utnyttjade krediter	**-10 100**	**-19 964**	**-19 221**	**-14 753**	**-22 469**
Anslagssparande	17 060 611	60 254 923	510 825	407 385	735 030
Bemyndiganden					
Tilldelade	7 972 000	5 170 000	7 096 000	9 491 000	6 984 000
Summa gjorda åtaganden	4 382 413	4 620 621	-6 242 724	-6 968 131	-6 418 869
Personal					
Antal årsarbetskrafter (st)[3]	875	490	419	380	371
Medelantalet anställda (st)	933	541	453	422	408
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 345	1 479	1 308	1 388	1 262
Kapitalförändring					
Årets	1 233 619	-130 861	492 213	-377 559	-14 278
Balanserad	109 096	217 051	-307 680	58 014	64 318

[1]Utfallen 2017-2020 har tidigare redovisats under Avgiftsintäkter men är flyttade till Övriga avgiftsintäker då det för dessa avgifter inte finns några beräknade belopp i regleringsbrev.

[2]Jämförelseår 2017-2019 har justerats.

[3]Uppgifter om medelantal anställda för 2017 är korrigerade varvid tjänstledig personal är frånräknad.

Rapport om intern kontroll 2021

Tillväxtverkets ledning bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under 2021. Myndighetens risker hanterades på ett rimligt betryggande sätt under 2021 genom det arbete som genomfördes.

Kontrollmiljö

Tillväxtverkets verksamhet omfattas av förordning (2007:603) för intern styrning och kontroll som syftar till att:

- myndigheten med rimlig säkerhet bedriver verksamheten effektivt enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen
- verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt
- myndigheten hushållar väl med statens medel.

Styrelsen ska i årsredovisningen redovisa sin bedömning av om myndighetens interna styrning och kontroll har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. För att myndighetens risker ska hanteras effektivt finns en ansvarsfördelning i styrelsens arbetsordning och instruktioner för generaldirektören och styrelsens utskott. Styrelsen kontrollerar att principerna följs för finansiell rapportering och intern kontroll, och har kontakt med myndighetens revisorer under året.

Den operativa ledningen ansvarar för det system av interna kontroller som krävs för att hantera väsentliga risker i verksamheten. I myndighetens policy för intern styrning och kontroll fastställs bestämmelser om ansvar för uppgifterna på olika nivåer och befattningar.

Under 2021 inrättades enheten för Intern kontroll i syfte att förstärka myndighetens arbete med riskanalys och regelefterlevnad samt för att ge råd och stöd inom dessa områden. Enheten utgör tillsammans med dataskyddsombud och informationssäkerhetansvarig en andra ansvarslinje i myndighetens arbete med intern styrning och kontroll. Det innebär ett utökat samarbete med en gemensam rapportering.

Riskbedömning och kontrollaktiviteter

Internkontrollplanen beskriver kontrollåtgärder som ska hantera och styra risknivåerna, dessa följs upp under året. Eventuella nya risker identifieras och parallellt med en omvärldsbevakning görs en värdering av riskerna inför upprättande av förslag till ny riskanalys till kommande verksamhetsår.

Uppföljning av internkontrollplanen

Uppföljningen av internkontrollplanen visar att de beslutade kontrollåtgärderna omhändertagit nyckelriskerna på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Den omprioritering av resurser som gjorts med anledning av myndighetens akuta uppdrag att hantera stöd till korttidsarbete har inneburit att förebyggande åtgärder och insatser till viss del fått nedprioriteras.

Korttidsarbete – riskvärdering

Tillväxtverket hade fortsatt under året regeringens uppdrag att hantera det nya rättighetsstödet för korttidsarbete som vänder sig till företag som är hårt drabbade av konsekvenserna av coronapandemin.

De initiala förutsättningarna i uppdraget med korttidsstödet, och pandemins förlopp med fortsatt hantering av akut stöd till korttidsarbete med ny lagstiftning, har inneburit krav på en fortsatt högre riskacceptans i uppdraget än normalt i myndighetens verksamhet.

Under året har hanteringen av korttidsarbetet löpande riskvärderats och åtgärder vidtagits för att hantera de identifierade riskerna.

Brister av förvaltningsrättslig karaktär har identifierats i hanteringen av korttidsarbetet och stöd i form av förbättrade processer och rutiner samt utökade juridiska resurser har tillsatts för att åtgärda dessa.

Inför kommande verksamhetsår har risknivån i uppdraget med korttidsarbete beaktats i myndighetens övergripande riskanalys.

Internrevision

Under året granskade internrevisionen den interna styrningen och kontrollen i flera verksamheter. Granskningarna redovisades i revisionsrapporter, som inkluderade beslutade åtgärder i de fall brister identifierades.

I internrevisionens årsrapport 2021 görs den sammanvägda bedömningen att intern styrning och kontroll är tillfredsställande i granskade verksamheter.

Styrelsens underskrifter

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 14 februari 2022

Kristina Alsér, ordförande

Carl Melin

Margareta Dahlström

Sara Wallin

Amir Sajadi

Per Grankvist

Mikael Westberg

Gunilla Nordlöf

Tillväxtverket 2021

Produktion: Tillväxtverket
Diarienummer: Ä 2021-8994
INFO 0724
ISBN: 978-91-89255-63-0

Finns endast som pdf.